

ଭାଙ୍ଗିପଡୁଥିବା ଭୂମି

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଭାଗ୍ୟପଦୁଥବା ଭୂମି

(ଦୁଇଟି ସାମାଜିକ ନାଟକ ଏକତ୍ର)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିବା ଭୂମି

(ବୁଲଟି ନାଟକ ଏକତ୍ର)

ନାଟ୍ୟକାର :

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ:

୨୦୦୦

ପ୍ରକାଶକ :

ଅରୁଣ୍ଡତା ପଣ୍ଡା

ଘର ନଂ: ୧୨୯, ଯୁନିଟ୍- ଆଠ

ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୨, ଫୋନ୍ : ୫୬୦୩୯୨

ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପରିଚ୍ଛେଦନା:

ଆକାଶ ପଣ୍ଡା

ମୁଦ୍ରଣ :

ଫିକାର, ଏମ୍ ୫/୨, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ବିହାର

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୂଲ୍ୟ :

୬୫ ଟଙ୍କା

ପ୍ରସ୍ତିଥାନ:

- ଓଡ଼ିଶା ଲେଖକ ସମବାୟ ସମିତି, ଯୁନିଟ୍-୨, ଭୁବନେଶ୍ୱର
- ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା, କଟକ ରୋଡ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର
- ଗୁରୁଜୀ ହିନ୍ଦି ଷ୍ଟୋର, ଝାଞ୍ଜିରମଙ୍ଗା, କଟକ
- ବହିଘର, ସିନେମା ବଜାର, ବାଲେଶ୍ୱର

ଯାହାକି ସହିତ ମୁଁ ମୋର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଟକ ଓ ଗଳ୍ପ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା
କରେ, ଯାହାକି ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସାହିତ୍ୟସଭା ଓ
ନାଟକ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟରେ ମୁଁ ବସେ ସେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ନାଟକସାର ଓ
ରାଜିବ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ କି ନାଟକରେ
ମୁଁ ଏ ନାଟକ ପୁସ୍ତକଟି ଅର୍ପଣ କରୁଛି ।

ଆଜ୍ଞାତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟି

ନାଟକ ସଂପର୍କରେ

“ଭାଙ୍ଗିପଡୁଥିବା ଭୂମି” ପୁସ୍ତକରେ ଦୁଇଟି ନାଟକ ସ୍ଥାନାତ ହୋଇଛି । “ଭାଙ୍ଗିପଡୁଥିବା ଭୂମି” ନାଟକଟି ସର୍ବଭାରତୀୟ ବେତାରନାଟକ ରଚନା ପ୍ରତିଯୋଗିତା ୧୯୯୨-୯୩ରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ଭାବେ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଛି । ଏହି ନାଟକଟି ୧୯୯୪ ମସିହାରେ ଆକାଶବାଣୀ, ସମ୍ବଲପୁର ଓ ଆକାଶବାଣୀ କଟକର ସୌଜନ୍ୟରୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଦୃତ ହୋଇଛି । ଏହି ନାଟକଟି ବ୍ରଜନେଶ୍ଵରୀୟ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ଼ ର କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନୀୟ ସୂଚନା ଭବନରେ ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ସପକ ଭାବେ ମଞ୍ଚସ୍ଥ କରାଯାଇ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭାଜନ ହୋଇପାରିଛି । ନାଟକରେ ଥିବା ସମ୍ଭାବନା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଞ୍ଚ ଉପଯୋଗୀ କଳାବେଳେ ନାଟକର କଳେବର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଛି ।

ଦ୍ଵିତୀୟନାଟକ “ମୁହଁସଂଜ” ମୋ ଶୁଦ୍ରଗଣ ମୁହଁସଂଜର ନାଟ୍ୟରୂପ । ଏହା ୧୯୯୫ ମସିହାରେ ଆକାଶବାଣୀ, କଟକ କେନ୍ଦ୍ର ସୌଜନ୍ୟରୁ ସପକତାର ସହ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ବହୁ ଶ୍ରୋତାଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଛି ।

ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ସ୍ଥାନାତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଉପରୋକ୍ତ ବେତାର ନାଟକ ଦୁଇଟିର ମଞ୍ଚରୂପ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ଏଯାଏ ‘ମୁହଁସଂଜ’ ନାଟକଟି ଶୈଶବି ମଞ୍ଚରେ ଅଭିନୀତ ହୋଇନାହିଁ । ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହେଲେ ଏ ନାଟକଟି ମଞ୍ଚ ସପକତା ଲାଭ କରିବ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶାବାଦୀ ।

ଏହି ନାଟକ ପୁସ୍ତକଟିର ପ୍ରଚ୍ଛଦର ପରିଚଳନା କରିଛି ମୋ ସାନଝିଅ ଶ୍ରବେୟା ଆକାଶ ପରି ଏବଂ ଏହି ପୁସ୍ତକର ପ୍ରକାଶନ ଦାୟିତ୍ଵ ମୋର ସାହିତ୍ୟାନୁରାଗୀ ସହଧର୍ମିଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଅରୁଣତା ପରି ବହନ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ମୋର ଆଭିନିବଧନୀୟ ।

ନିହଲ ପ୍ରସାଦ,

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି

ତା ୧୫-୯-୨୦୦୦ରିଖ ।

ନାଟକ ସୂଚୀ

ନାଟକର ନାମ

ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଥିବା ଭୂମି

ମୁହଁ ସଞ୍ଜ

କେଉଁ ପୃଷ୍ଠାରେ ଅଛି

୭

୭୩

ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ୁଥିବା ଭୂମି

(ସର୍ବ ଭାରତୀୟ ବେତାର ନାଟକ ରଚନା ପ୍ରତିଯୋଗୀତା,
୧୯୯୨-୯୩ ମସିହାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ଭାବେ ପୁରସ୍କୃତ ।)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

“ଭାଙ୍ଗିପଡୁଥିବା ଭୂମି” ନାଟକଟି ଆକାଶବାଣୀ ସମ୍ବଲପୁର କେନ୍ଦ୍ରର ସୌଜନ୍ୟରୁ ତା ୧୮-୫-୯୪ରିଖରେ ପ୍ରସାରିତ। ଏହି ନାଟକର ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରରେ ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ :-

☐ ସୁନିଲ		ଡଃ ପ୍ରେମଚାନ୍ଦ ଦାସ
☐ ଗୋବି		ବିମଳ କିଶୋର ନନ୍ଦ
☐ ସାରଙ୍ଗ		ରଣଜିତ୍ କୁମାର ଦେହୁରା
☐ ମହେନ୍ଦ୍ର		କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
☐ ଆଲୋକ		ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମୋହନ ଦାସ
☐ ମଦନ		ପ୍ରଦୀପ କୁମାର ପଣ୍ଡା
☐ ଶରତ		ପ୍ରିୟବ୍ରତ ବାବୁ
☐ ପୋଲିସ୍ ଇନିସ୍ପେକ୍ଟର		ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ ବେହେରା
☐ ଅସୀମା	:	ରେଖା ଉଦ୍‌ଗାତା
☐ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା	:	ଗାଗିରୀ ମିଶ୍ର

“ଭାଙ୍ଗିପଡୁଥିବା ଭୂମି” ନାଟକଟି ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦ୍ୟୁଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ଼ର କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନୀୟ ସୂଚନା ଭବନରେ ତା ୫-୬-୧୯୯୭ ରିଖରେ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହୋଇଥିଲା। ଏହି ନାଟକର ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରରେ ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ :-

☐ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର		ଦେବଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ
☐ ଅସୀମା		ସୁବ୍ରତା ରୟ
☐ ଗୋବି		ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ମହାପାତ୍ର
☐ ମହେନ୍ଦ୍ର		ପଠାଣି ଜେନା
☐ ଶଙ୍କର		ତ୍ରିଲୋଚନ ପତି
☐ ସାରଙ୍ଗ		ଚିତ୍ରାମଣି ବିଶ୍ୱାଳ
☐ ଶରତ		ତପତୋଷ୍ମ ମିଶ୍ର
☐ ଆଲୋକ		ଶିଶିର ମହାନ୍ତି
☐ ମଦନ		ଗାଲ ମାଧବ ନାୟକ
☐ ପୋଲିସ୍ ଇନିସ୍ପେକ୍ଟର		ବଟ କୃଷ୍ଣ ପଣ୍ଡା
☐ କନେଷ୍ଟବଲ	:	ସୋମେଶ୍ୱର ହଂସ
☐ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା	:	ଧୀର ମଲ୍ଲିକ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗାଆଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଆମେରିକା ଫେଡ଼ରା
ପ୍ରଫେସର ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଓ ତାଙ୍କ ଛଦ୍ମ ଶିକ୍ଷିତା କନ୍ୟା
ଅସୀମା । ପ୍ରଫେସର ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ପ୍ୟାଞ୍ଜି ଓ ବୋଟ । ଅସୀମା
ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ଜିନ୍ ପ୍ୟାଞ୍ଜି ଓ ଜିନ୍ ସାର୍ଟ । ଦୁହେଁଙ୍କ ହାତରେ ବୁଲଟା
ବତ ବତ ବାନ୍ଧୁ । ଅସୀମା ବେକରେ ପକାଇଛନ୍ତି
କ୍ୟାମେରା ।)

ସୁନିଲ : (ବ୍ରିଫକେଶଟା ତଳେ ଥୋଇ) ସେଇ ଯେଉଁ ପୋଖରୀଟା
ଦେଖୁ ସେଇଟା ଆମ ଗାଆଁ ପୋଖରୀ । ସେଇ
ପୋଖରୀରେ ମୁଁ ପିଲାଦିନେ ବେତେ ପଢ଼ିଛି, ବୁଢ଼ିଛି, ମାଛ
ଧରିଛି ।

ଅସୀମା : କାହିଁ ସେ ପୋଖରୀଟାରେ ତ ବେଢ଼ି ଜଣେ ଲୋକ ଗାଧୁଇ
ନଥିଲେ ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଏ ଗାଧୁଆ ବେକଟାରେ ମଧ୍ୟ
ପୋଖରୀରେ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ନାହିଁ । ଦିନୁ ଆମ
ପିଲାଦିନେ ସକାଳୁ ରାତି ଘଡ଼ିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପୋଖରୀରେ
ଗାଧୁଆ, ପାଧୁଆ ଲାଗିଥିଲା । ମୋର ମତେ ଅଛି,
ଖରାଦିନେ ସଞ୍ଜବେଳକୁ ଆମେ ସେଇ ପୋଖରୀରେ
ଗାଧୋଉଥିଲୁ । ଦିନେ ଦିନେ ଆକାଶରେ ଜହ୍ନ ପଡ଼ିବାପାଇଁ
ଆମେ ସେ ପୋଖରୀରେ ପଢ଼ିରୁଥିଲୁ ।

ଅସୀମା : ଆଃ, ସେ ଅନୁଭୂତି କି ଚମତ୍କାର ହୋଇ ବୁଝୁ !

ସୁନିଲ : ଏବେ କିନ୍ତୁ ସେ ପୋଖରୀର ପାଣି ଖୁବ୍ ଅପରିଷ୍କାର । ଗାଆଁର
ସବୁ ପ୍ରକାର ଅଜିଆ, ମଇଳା ପୋଖରୀ ପାଣିରେ ପଡ଼ିଛି ।
ପୋଖରୀ ସାରା ଦଳ ଗିଡ଼ିଛି । ପାଣିଟି ବେମିତି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ
କରୁଛି ।

ଅସୀମା : ସେ ପୋଖରୀର ପାଣି ଯାହା ହେଉଛି, ସେଥିରେ
ଗାଧୋଇଲେ ଦେହ ଖରାପ ହେବ । ଆଜ୍ଞା ଜାଣି ! ତମେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ପରା କହୁଥିଲ ଆମ ଗାଆଁ ଚାରିପାଖେ ଅନେକ ଗଛ ଥିଲା,
ଆମ ଡୋରା ଥିଲା ? କାହିଁ ଗୋଟେ ହେଲେ ଗଛ ତ ଦିଶୁ
ନେଇ ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି !

ଅସୀମା : ଏଇଟା ଆମ ଗାଆଁ ନୁହଁ କି ଡାଡ଼ି ?

ସୁନିଲ : କ'ଣ କହିଲୁ ମାଆ ? ମୋ ନିଜ ଗାଁ, ଯେଉଁଠି ମୁଁ ପିଲାଦିନେ
ଖେଳିଛି, ବୁଲିଛି, ପଢ଼ିଛି, ବଢ଼ିଛି, ଆମେରିକାରେ ୩୦ ବର୍ଷ
କଟେଇଲି ବୋଲି କ'ଣ ତାକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିବି ନାହିଁ ? ଏ ଗାଆଁ
ମାଟି ଛୁଇଁଲେ ମୋ ଦେହରେ ଶିହରଣ ଖେଳୁଛି । ଏଇଟା
ନିଶ୍ଚୟ ଆମ ଗାଆଁ ।

ଅସୀମା : ତାହେଲେ ଗାଆଁ ଭିତରକୁ ଚାଲ, ଏଠି ଠିଆ ହେଲ କାହିଁକି ?
ଆମ ଘରଟା ଦେଖିବାକୁ ମୋର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଲାଣି । ଆମ
ଘରଟା କ'ଣ ଗାଆଁ ମଝିରେ ?

ସୁନିଲ : ନା, ଗାଆଁ ସେମୁଣ୍ଡରେ । ଏଇଠି ମଙ୍ଗଳାପାଠ ଥିଲା, ସେଟା
ବି କୁଆଡ଼େ ଗଲାଣି ? ଠାକୁର କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ଅସୀମା : ତମର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି, ଏଇଠି ମଙ୍ଗଳାପାଠ ଥିଲା ?

ସୁନିଲ : ହଁ ମୋର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି । ଏଇଠି ଥିଲା ମଣ୍ଡବଡ଼ ବରଗଛ ।
ଖୁବ୍ ଝଙ୍କାଳିଆ । ରଖିକ ଜଟା ପରି ଅନେକ ଓହଳ ଲାଗିଥିଲା
ସେ ଗଛରୁ । ଆମେ ସେ ବର ଓହଳରେ ଦୋଳି ଖେଳୁଥିଲୁ ।
ମୁଁ ଥରେ ଦୋଳି ଖେଳୁ ଖେଳୁ ପଡ଼ିଯାଇ ବେହୋସ ହୋଇ
ଯାଇଥିଲି ।

ଅସୀମା : କେତେ ଉଚ୍ଚରୁ ପଡ଼ିଥିଲ କି ?

ସୁନିଲ : ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚରୁ । ମୋ ମୁଣ୍ଡ ପାଟିଯାଇଥିଲା ।

(ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ଖେଳାଇ କ୍ଷତ ଚିହ୍ନ ଦେଖାଇଲେ) ଦେଖୁନାହିଁ
ଏଇଠି କେଡ଼େ ଚିହ୍ନଟେ ଅଛି ।

ଅସୀମା : ହଁ, ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଚିହ୍ନଟେ ।

ସୁନିଲ : ବରଗଛ ମୂଳେ ମଙ୍ଗଳାକ ମୂର୍ତ୍ତି ଥିଲା । ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ
ପୋଡ଼ା ମାଟିର ଅନେକ ନାଲି ଟେରାକୋଟା ଘୋଡ଼ା ଥିଲା ।
କିନ୍ତୁ ଏଠି କ'ଣ କିଛି ନାହିଁ ?

ଅସୀମା : ବାଟ ଭୁଲି ଆମେ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଗାଆଁକୁ ଆସିଯାଇନା ତ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ତେଣେ କିଏ ଏ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ତାକୁ ପଚାର ଏତା ଲୋକ
ଗାଆଁ ।

ସୁନିଲ : ଅନ୍ୟକୁ ନିଜ ଗାଆଁ ନାଆଁ ପଚାରିବା ଲଜାକର କଥା ମାଆ !
ଏଇଟା ଆମ ଗାଆଁ । ଏଇ ଯେଉଁ ଲୋକ ଆସୁଛି, ମୁଁ ତାହୁଁ
ଚିହ୍ନିବି । ସିଏ ଆମ ଗାଆଁର ଲୋକ ।

ଅସୀମା : ଲୋକ କିଏ ?

ସୁନିଲ : ଲୋକ ବାରିକ ।

(ଲୋକ ଆସି ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲା ।)

ଲୋକ : କିଏ ସୁନିଲବାବୁ ? ବୁଢ଼ାର ଆଜ୍ଞା ।

ସୁନିଲ : (ପ୍ରତି ନମସ୍କାର ଜଣାଇ) କ'ଣ ଲୋକ ! ତୋର ସବୁ ଭଲ
ତ ?

ଲୋକ : କ'ଣ ଆଉ ଭଲ ବାବୁ ? (କାଶିଲା)

ସୁନିଲ : କ'ଣ ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ ? ଏମିତି କାଶୁଛୁ ଯେ ?

ଲୋକ : (ସେମିତି କାଶୁ କାଶୁ) ନା । ଦେହଟା ଆଉ ଜମା ଭଲ
ରହୁନେଉଁ । ଶ୍ବାସରୋଗଟା ମତେ ଅଧାମରା କଲାଣି ।

ସୁନିଲ : କିଛି ଚିକିତ୍ସା କରୁନାହିଁ କି ?

ଲୋକ : କେତେ ଓଷଧ ଖାଇଲଣି, କିଛି କାମ ଦେଇନେଉଁ ।

ସୁନିଲ : ଶ୍ବାସ କେମିତି ହେଲା ?

ଲୋକ : ସେ କଥା ମୁଁ କେମିତି କହିବି ? ଆମ ଗାଆଁର ବହୁତ
ଲୋକକୁ ଏବେ ଶ୍ବାସ ନହେଲେ ଯାଆନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : କ'ଣ ବୁଢ଼ା, ବୁଢ଼ାକୁ ନା ଅଳ୍ପ ବୟସର ଲୋକକୁ ?

ଲୋକ : ରୋଗ କ'ଣ ବଅସ ଦେଖୁଛି ? ଟୋକା, ଟୋକା,
ପିଲାଛୁଆ, ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରୁଛି । (ଅସୀମାକୁ ଚାହିଁ)
ସିଏ କିଏ ?

ସୁନିଲ : ଇଏ ମୋ ଝିଅ ଅସୀମା । ହଁ । ଅସୀମା ! ଅଳ୍ପକୁ ନମସ୍କାର
କର ।

(ଅସୀମା ଲୋକଙ୍କ ନମସ୍କାର କଲା)

ଲୋକ : ବୁଢ଼ାଟିଏ ହେଉଥା ମାଆ ।

ସୁନିଲ : ଆଜ୍ଞା ଲୋକ ! ଏଇଠି କୋଉଠି ମଙ୍ଗଳାପାଠ ଥିଲା,
କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ଘୋଷି : ମଙ୍ଗଳାପାଠ ଆଜିକି ପାଞ୍ଚବରଷ ହେଲା ଭାଗି ଗଲାଣି ।

ସୁନିଲ : ଭାଗି ଗଲାଣି ?

ଘୋଷି : ପୋର ବଳିବାର ସୁନିଲବାବୁ ! ମୂର୍ତ୍ତିଚୋରମାନେ ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିଟାକୁ ନେଇବି ବିଦେଶ ଚାଲାଣ କରିଦେଲେ । (କାଶିଲା)

ଆସାମା : ହଁ ଅଳ୍ପ ମୁଁ ନିଜର ପେପରରୁ ପଢ଼ିଥିଲି ଅନେକ ଇଣ୍ଡିଆନ ଆର୍ଟିକ୍ଲ ମୂର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କୁ ବିଦେଶକୁ ଚୋରା ଚାଲାଣ କରାଯାଉଛି ।

ସୁନିଲ : ଏ ଦେଶର ବଳା, ସଂସ୍କୃତିକୁ ଏବେ ବିଦେଶରେ ବିକ୍ରି କରି ଢିଞ୍ଚି ଚୋରାଦେପାରୀ ରାତାରାତି ବଡ଼ଲୋକ ହେଉଛନ୍ତି । ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ବରଗଛଟା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ଘୋଷି : ଗାଆଁ ଗୋବୀଏ ବରଗଛକୁ ହାଣିକି ବିକି ଦେଲେ । ସେଇ ଜାଗାରେ ବୁଦ୍ଧପର ତିଆରି କରି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ବୁଦ୍ଧପର କରିବା ପାଇଁ ତାକୁ କଣ ଆଉ କୋଉଠି ଜାଗା ମିଳିଲା ନାହିଁ ? କେତେନାହିଁ କେତେପୁରୁଷରୁ ସେଠି ମଙ୍ଗଳାପାଠ ଥିଲା । ଏବେ ସେଠି ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ନଥିଲେ କ'ଣ ହେଲା ? ସେତାତ ମଙ୍ଗଳାପାଠ ।

ଘୋଷି : ସେ କଥା ସେମାନଙ୍କୁ କିଏ କହିବ ? ଯିଏ କହିବ ସିଏ ଖାଲି ମାଡ଼ ଖାଇବ । ବୁଦ୍ଧଟୋକାଗୁଡ଼ାକ ଭାରି ହୁରୁମା । ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ଯାହୁ ତାକୁ ମାରଧର କରୁଛନ୍ତି । (କାଶିଲା)

ସୁନିଲ : ସେମାନେ କିଛି କାମଧନ୍ୟା କରୁଛନ୍ତି ନା, କେବଳ ବୁଦ୍ଧରେ ବସି ହେଁହେଁ ଫେଁଫେଁ ହଉଛନ୍ତି ?

ଘୋଷି : (ଏକଡ଼ ସେକଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଚାପା କଣ୍ଠରେ କହିଲା) କୁଟା ଖଣ୍ଡକୁ ବିଖଣ୍ଡ କରୁ ନାହାଁନ୍ତି । ଦିନରାତି ନାଡ଼, ଗୀତ, ଖେଳ ଆଉ ଯାହୁ ମାର ତାକୁ ଧର କରୁଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ଆମ ଗାଆଁ ଚାରିପଟେ ଯେଉଁ ଆମ୍ବତୋଟା ଥିଲା, ସେସବୁ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ଘୋଷି : ସେ କଥା କୁହନା ସୁନିଲବାବୁ ? (କାଶିଲା) ଖାଲି କ'ଣ ଆମ୍ବ ରହ ? ଆମ୍ବ, କଇଁଆ, ପଣସ, କେନ୍ଦୁ, ବର, ଓଷ୍ଠ ଏମିତି ଗାଆଁରେ ଯେତେ ଗଛ ଥିଲା ସବୁପରା ଏଇ ଗାଆଁ ଲୋକେ ହାଣିବି ବିକିଦେଲେ । ଆମ ଗାଆଁ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳକୁ ତ ତମେ ଚିହ୍ନିଥିବ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ସୁନିଲ : କାହିଁକି କ'ଣ ହେଲା ?

ଭୋଳି : ସିଏ ସବୁ ଗଛ ହାଣିକି ନେଇ କଳିକତା ବେପାରୀଙ୍କି
ବିକିଦେଲା । ଏଇନେ ଗାଆଁ ଲୋକେ ଜାଳେଣି କାଠ ପାଇଁ
ବାର ହାନିଷ୍ଟା ହେଉଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ମଣିଷର ନାଆଁ ପରି ସବୁ ଆମ ଗଛର ନାଆଁ ଥିଲା ?

ଅସୀମା : ଭେରି ଇଣ୍ଟେରେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ! ଆମ ଗଛର ନାଆଁ ଥିଲା ? ପୁଣି
ମଣିଷର ନାଆଁ ପରି ?

ସୁନିଲ : ହଁ ମାଆ ।

ଅସୀମା : ଆମ ଗଛର କ'ଣ ନାଆଁ ଥିଲା- ସୀମାନ୍ତ୍ରୀ, ଶରତ, କୈଳାସ,
ମୋନାଲିସା, ଲିଜା, ଚନ୍ଦ୍ରିକା, ସାଗରିକା ?

ସୁନିଲ : (ହସିଲେ) ଆରେ ନାନା । ସେମିତି ନୁହଁ ।

ଅସୀମା : ଆଉ କେମିତି ?

ସୁନିଲ : ତମର ସେ ନାଆଁ ସବୁ ମନେ ଅଛି ଭୋଳି ? ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଆ
ନାଆଁ ।

ଭୋଳି : କେଉଁଜାଣି, ମନେ ପକେଇଲେ ସିନା କଇବି ?

ସୁନିଲ : ମୋର କିନ୍ତୁ ନାଆଁ ଗୁଡ଼ିକ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନେ ଅଛି ।

ଭୋଳି : (ହସିଲା) କହୁନ, କୁହ ।

ସୁନିଲ : ନେତେଇ, ନବାତେଇ, କାଳେଇ, ସୁନ୍ଦରୀ, ଗାଲପୋଡ଼ି,
ରସୁଣିଆ, କଦଳିଆ, ନଡ଼ିଆ, ଡେପେଟି, ବାଘନଖୀ, ଘୁମା
ଆଉ.... ଆଉ.... ନା, ଆଉ ମନେ ପଡ଼ୁନେଇଁ ।

ଭୋଳି : ତହୁଁ ଘୁଉଡ଼ି, ତରାଘୁଉଡ଼ି, ବେଲେଇ ।

ସୁନିଲ : ତେନାଘର ତୋଟାରେ ସେଇ ଯୋଉ ଗଛରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଆମ
ଫଳୁଥିଲା, ତାଆ ନାଆଁଟା କ'ଣ ?

ଭୋଳି : କୋଉ ଗଛ ?

ସୁନିଲ : ଯେଉଁ ଗଛର ଆମ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ।

ଭୋଳି : ଯୋଉ ଆମ ତଳେ ପଡ଼ିଲେ ଟୋଉ ଟାଙ୍ଗଡ଼ ହୋଇ ଫାଟି
ଯାଉଥିଲା, ସେଇଟା ତ ?

ସୁନିଲ : ହଁ, ସେଇଟା । କ'ଣଟି ତାଆ ନାଆଁ ? ଭାରି ବଢ଼ିଆ
ନାଆଁଟେ । ଜିଭ ଅଗରେ ଅଛି ।

ଭୋଳି : ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡିଆ ।

ସୁନିଲ : (ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇ) ହଁ, ହଁ ମଣିଷମୁଣ୍ଡିଆ । ସେ ଗଛର ଆମ୍ବ
ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡ ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ । ହଁ, ଆଉ ଗୋଟେ ଗଛ ନାଆଁ
ମନେ ପଡ଼ିଲା । କଞ୍ଚାଖାଇ । କଞ୍ଚାଖାଇ ଆମ୍ବ ଏତେ ମିଠା
ଯେ ସେ ଆମ୍ବ ପାଟିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଛରେ ରହେନା ।

ଭୋଳି : ସେ କଥା ଏବେ ମନେ ପକାଇ ଲାଜ କ'ଣ ?

ସୁନିଲ : ଗାଆଁଟା ଖାଁ ଖାଁ ଲାଗୁଛି ।

ଭୋଳି : ଗାଆଁରେ କିଛି ଦିନ ରହିବତ ?

ସୁନିଲ : ରହିବାକୁଟ ଆସିଛି ।

ଭୋଳି : (କାଶିଲା) ଗାଈଟା ହଜିଛି । ଖୋଜିବାକୁ ଯାଉଛି ।

ସୁନିଲ : ହଉ ଯା ।

(ଭୋଳିର ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ଅସୀମା : ଏଇଟା ତାହେଲେ ଆମ ଗାଆଁ ?

ସୁନିଲ : ଗାଆଁଟା ବହୁତ ବଦଳି ଗଲାଣି ।

ଅସୀମା : ତାଲ ଆମେ ଆମଘରକୁ ଯିବା ।

ସୁନିଲ : ତାଲ ।

(ଦୁହେଁ ଚାନ୍ଦୁଚାନ୍ଦୁ ଅସୀମା ଠିଆ ହୋଇ କ୍ୟାମେରା ଧରିଲା)

ସୁନିଲ : ଠିଆ ହେଲୁ କାହିଁକି ?

ଅସୀମା : ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡର ଗୋଟେ ଫଟୋ ନେବି ।

ସୁନିଲ : ଗୋଟେ କାହିଁକି ? ଯେତେ ଲଜ୍ଜା ସେତେ ନେ ।

ଅସୀମା : (କ୍ୟାମେରା ଧରି ଆଙ୍ଗୁଳ ଦେଖିଲା) ଦେଖିଲ ଏଇ ଆଙ୍ଗୁଳରୁ
ନେବି ?

ସୁନିଲ : ଠିକ୍ ଅଛି, ନେ ।

(ଅସୀମା ଫଟୋ ଉଠାଇଲା)

ସୁନିଲ : ଏଥର ତାଲ ।

(ଦୁହେଁ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌ ଧରି ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଚାଲିଛନ୍ତି । ଅନେକ
ଲୋକ ଗାଆଁଦାଣ୍ଡ ଦେଇ ଯିବା ଆସିବା କରୁଛନ୍ତି ଓ ଏ
ଦୁଇଜଣକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।)

ଅସୀମା : ଆମକୁ କେହି ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ତତେ ଆମ ଗାଆଁଲୋକ ଆଗରୁ ମୋଟେ ଦେଖୁ ନଥିଲେ ।
ଚିହ୍ନିବେ କେମିତି ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଅସୀମା : ମତେ ନଚିହ୍ନିଲେ ନାହିଁ, ତମକୁ କୋଉ ଚିହ୍ନଟି ?

ସୁନିଲ : ଦୀର୍ଘ ତିରିଶ ବର୍ଷ ପରେ ଗାଆଁକୁ ଫେରୁଛି, କେମିତି ଚିହ୍ନିବେ ? ତା'ଛଡ଼ା ମୋତେ ମୋଟେ ନଦେଖୁଥିବା ଅନେକ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଆଉ ପିଲା ଆମ ଗାଆଁରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଅସୀମା : ଗାଆଁତ ଆସି ସରିବାକୁ ବସିଲାଣି, ଆମଘର କାହିଁ ?

ସୁନିଲ : ଏଇ ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ତ ଆମ ଘର ଥିଲା ।

ଅସୀମା : ଶେଷଟା କ'ଣ ସବୁଦିନେ ଶେଷ ହେଇ ରହିଥାନ୍ତା ?

ସୁନିଲ : ତା ମାନେ ?

ଅସୀମା : ଏ ତିରିଶ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଗାଆଁଟା ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ବଢ଼ିଥିବ ।

ସୁନିଲ : ତଥାପି ତୋ କଥା ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ।

ଅସୀମା : ଏଥିରେ ନ ବୁଝିବାର କ'ଣ ଅଛି ? ତୁମେ ଗାଆଁରେ ଥିଲାବେଳେ ଗାଆଁର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଯେତେ ଥିଲା, ଏବେ ସେତିକିରେ ସୀମିତ ନଥିବ ।

ସୁନିଲ : ହଁ, ଯା ଭିତରେ ଗାଆଁର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଢେର ବଢ଼ିଥିବ ।

ଅସୀମା : ଆଉ ଘର ସଂଖ୍ୟା ?

ସୁନିଲ : ସିଏ ବି ବଢ଼ିଥିବ ।

ଅସୀମା : ଆଉ ଗାଆଁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ?

ସୁନିଲ : ନିଶ୍ଚୟ ବଢ଼ିଥିବ ।

ଅସୀମା : ଗାଆଁର ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା, ଘର ସଂଖ୍ୟା, ଓ ଗାଆଁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଏସବୁ ଯଦି ନିଶ୍ଚୟ ବଢ଼ିଥିବ ତାହେଲେ ଆମ ଘରଟା ପୂର୍ବପରି ଗାଆଁର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ କେମିତି ଥିବ ?

ସୁନିଲ : କରେବୁ । ଯୁ ଆଉ ହଷ୍ଟେଡ଼ ପରସେଷ୍ ରାଜଟ । ଆମ ଘର ପରେ ହୁଏତ ଆଉ କେତେଟା ଘର ତିଆରି ହୋଇଥିବ । ତେଣୁ ଘରଟା ଆଉ ଗାଆଁର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ନଥିବ ।

ଅସୀମା : ଗାଆଁଲୋକ କାହାକୁ ପଚାର, ସିଏ ଚିହ୍ନେଇ ଦେବ ।

ସୁନିଲ : ନା । ମୁଁ ଆମ ଘରଟା ଚିହ୍ନିପାରିବି ନେଇଁ ?

ଅସୀମା : କେମିତି ଚିହ୍ନିବ ଚିହ୍ନିବ । ମତେ ଭାରି ଟାଏଡ଼ ଲାଗିଲାଣି ।
(ବ୍ରିଫ୍‌କେଶଟା ଥୋଇ ତା ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ଅସୀମା)

ସୁନିଲ : ଆମ ଘର ଆଗରେ ଗୋଟେ ନଡ଼ିଆଗଛ ଥିଲା । ଦୁଇଟା

ପଥରକୁ ଯୋଡ଼ି ଗୋଟେ ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ କରାଯାଇଥିଲା ।
ସେଇ ଚଟାଣରେ ଶୀତଦିନ ସକାଳେ ମୁଁ ଖରା ଖାଉଥିଲି,
ବହି ଧରି ପଢୁଥିଲି ।

ଅସୀମା : ସେ ଘର ପିଣ୍ଡାକୁ ଅନେଇଲ ? ସିମେଣ୍ଟ ଛାତି ଯାଇଥିବା
ଦୁଇଟା ପଥର ପଡ଼ିଛି ।

(ଦୁହେଁ ସେ ଘର ପାଖକୁ ଗଲେ ଓ ସୁନିଲ ସେ ପଥର
ଦୁଇଟାକୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ)

ସୁନିଲ : ହଁ, ଏଇଟା ଆମ ଘର । ଏଇଠି ଥିଲା ନତିଆ ଗଛ, ତାକୁ
କିଏ ହାଣି ନେଇଛି ।

ଅସୀମା : ଘର ମାଲିକ କେହି ନ ରହିଲେ ସେମିତି ହବ । ଆଜ୍ଞା ତମେ
ପରା କହୁଥିଲ, ତୁମର ଚାଳ ଛପର ଘର ବୋଲି । ଏତାତ
ଆରବେଷ୍ଟ ଛପର ଘର ।

ସୁନିଲ : ଗାଆଁରେ ଅନେକ ଦିନ ନ ରହିଲେ, ସେମିତି ହେବ । ହୁଏତ
ଏ ଘରଟାକୁ ଆଉ କିଏ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । ସିଏ ଆରବେଷ୍ଟ
ଛପର କରିଥାଇ ପାରେ ।

(ସୁନିଲ ଏଥର ପିଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଲେ । ଘରର କାନ୍ଥକୁ
ଚାହିଁଲେ । କାନ୍ଥର ଠଣାରେ ହାତ ପୂରାଇଲେ)

ଅସୀମା : ଡାଡ଼ି ! ତା ଭିତରେ କାଉଁଟି ହାତ ପୂରାଇବ ?

(ସୁନିଲ ଅସୀମାର କଥା ନ ଶୁଣି ଠଣାରୁ ଗୋଟିଏ ମଇଳା
ବାଟି ଆଣିକି ହାତରେ ଧରି ରୁମାଲ ଦ୍ଵାରା ଘସିମାଟି ପୁରୁଣା
ବାଟିକୁ ସଫା କଲେ ।)

ଅସୀମା : ସେଇଟା କ'ଣ ?

ସୁନିଲ : କି ଜିନିଷ, ଚିହ୍ନ ।

(ସୁନିଲଙ୍କ ହାତରୁ ନେଇ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖିଲା
ଅସୀମା) ନା ମୁଁ ଚିହ୍ନି ପାରୁନେଇଁ ।

ସୁନିଲ : ଏଇଟା ଗୋଟେ ବାଟି । ପିଲାଦିନେ ଏଇବାଟି ଧରି
ଗାଆଁଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳୁଥିଲି । ଏ ବାଟିଟା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ
ଠଣାରେ ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି । ଏଠିକି ଚାହିଁଲୁ ମାଆ !

ଅସୀମା : କାଉଁ କ'ଣ ?

ସୁନିଲ : ଏଠି ଫିକ୍ସ ହେଇଛି ଖଣ୍ଡେ ତିନି କୋଣିଆ ଭଙ୍ଗା ଦର୍ପଣ କାଚ ।

ଏଇ ଦର୍ପଣରେ ମୁଁ ପିଲାଦିନେ ମୁହଁ ଦେଖୁଥିଲି ।
(କାନ୍ଧରେ ଲାଗିଥିବା କାଟରେ ମୁହଁ ଦେଖୁ ହାତ ଆଗୁଦିରେ
ମୁଣ୍ଡବାଳକୁ କୁଣ୍ଡାଇଲେ) ଏଇଟା ନିଶ୍ଚୟ ଆମ ପର । ହେଉ
ଦେଖ କବାଟରେ କରୁରୀ ଚୋଟ ଲାଗିଛି ।

ଅସୀମା : ସିଏ ପୁଣି କ'ଣ ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ପିଲାଦିନେ ଭାରି ଜିଦ୍‌ଖୋର ଥିଲି । ଥରେ ମାଛ ଚଉକାରୀ
ଖାଇବି ବୋଲି ମୋ ବୋଉ ପାଖରେ ମୁଁ ଅଛଟ
ଲଗେଇଥିଲି । ବାପା ସେତେବେଳେ ଘରେ ନଥିଲେ । ବୋଉ
କହିଲା- ବାପା ଆସନ୍ତୁ, ମାଛ ଆଣିବେ, ମୁଁ ଚଉକାରୀ
ରାନ୍ଧିଦେବି ।

ଅସୀମା : ସେଇଠୁ କ'ଣ ହେଲା ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏକା ଜିଦ୍‌ ଧରିଲି- ନା, ତୁ ଏଇଟେ ମାଛ ଚଉକାରୀ
ଦେ । ବୋଉ ମୋତେ ଅନେକ ବୁଝାଇଲା, କିନ୍ତୁ ମୁଁ-----

ଅସୀମା : ତମେ ବୁଝିଲ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ବୋଉ ରାଗିଯାଇ ମୋ ଗାଲକୁ ଗୋଟେ ଚାପୁଟା ମାରିଲା ।
ମୁଁ ରାଗରେ କରୁରୀ ଧରି ବୋଉ ପଛେ ପଛେ ଘୋଡ଼େଇଲି ।
ସିଏ ଘର ଭିତରେ ପଶିଯାଇ ଭିତରୁ ବନାଟ ବିକି ଦେଲା ।
ମୁଁ କବାଟକୁ ଚୋଟ ଉପରେ ଚୋଟ ପକାଇଲି । ସେଇ
କରୁରୀର ଚୋଟ ଏଇ କବାଟରେ ଅଛି ।

ଅସୀମା : ଏବେବି ତ ଘରଟା ଭିତରୁ ବନ୍ଦ ଅଛି । ପର ଭିତରେ ବିଏ
ଅଛି ନିଶ୍ଚୟ ।

ସୁନିଲ : ଆମର ତ ଆଉ କେହି ଏଠି ନାହାଁନ୍ତି । ବିଏ ଆଉ ରହିଲା ?

ଅସୀମା : କବାଟ ନକ୍ କର, ବଳେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

(ସୁନିଲ କବାଟ ବାଡ଼େଇଲେ । ଘରର ବନାଟ ଖୋଲି
ବାହାରକୁ ଆସିଲା ଜଣେ ମଧ୍ୟ ବୟସର ମଣିଷ ।)

ଶଙ୍କର : କ'ଣ ଆଜ୍ଞା ? (ସୁନିଲ ଅସୀମାଙ୍କୁ ପାଦରୁ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଚାହିଁ) ଦେଖା ଚଳିବ ? ମହୁଲି ନା ଚାଉଳି ?

ସୁନିଲ : ମହୁଲି, ଚାଉଳି କ'ଣ ?

ଶଙ୍କର : ତମେ ଜାଣିନା ? ମହୁଲି ଆଉ ଚାଉଳି ଦେଖା ମାନ୍ଦ ।

ସୁନିଲ : ମାଲୁ ?

ଶବ୍ଦ : ମାତ୍ର ବ'ଣ ଜଣିନା ? ମଦ ।

ସୁନିଲ : ଏଠି ଗହେରେ ବ'ଣ ମଦ ମିଳେ ?

ଶବ୍ଦ : ଏମିତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛ କ'ଣ ? ମଦଦୋକାନରେ ମଦ
ତମିଳି ଆଉ ବ'ଣ ମିଳନ୍ତା ? ମହୁ ନା କ୍ଷୀର ?

ସୁନିଲ : ମଦଦୋକାନ ?

ଶବ୍ଦ : (ତୁମ୍ଭା ଗଳରେ) ଥରେ ତ କହିଲି, ଆଉ କେତେ ଥର
କହିବି ? ତୁମ୍ଭେ ବ'ଣ ଭଲ ଭାବରେ ଶୁଣାଯାଉ ନାହିଁ ? କିଛି
ତ ନବାର ନାହିଁ, ଏଠି ଏତେ ଫଟରେଇ ହଉଚ କ'ଣ ?
(ଧଡ଼ବରି ଭିତରୁ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲା ଶବ୍ଦ । ପୁଣି
କବାଟ ବାଟେଇଲେ ସୁନିଲ, କିନ୍ତୁ ସିଏ ଆଉ କବାଟ
ଫିଟାଇଲା ନାହିଁ ।)

ଅସୀମା : ଏଇ, ଆମ ଆଡ଼କୁ କିଏ ଜଣେ ଆସୁଛି, ତାକୁ ପଚାର ଆମ
ଘରଟାରେ କିଏ ରହୁଛି । (ଏଇ ସମୟରେ ସାରଙ୍ଗ
ଆସିଲା ।)

ସୁନିଲ : ଆସ୍ତା କହୁ ! ଏଇଟା କ'ଣ ଗୋଟେ ମଦଦୋକାନ ।

ସାରଙ୍ଗ : ହଁ ।

ସୁନିଲ : ଏତେ କାହା ଦୋକାନ ?

ସାରଙ୍ଗ : ଆଉ କିଏ କରିବ ? ଯାହାଘର ସିଏ ମଦଦୋକାନ କରିଛି ।

ସୁନିଲ : ଏ ଘର କାହାର ?

ସାରଙ୍ଗ : ଏଇ ଗାଆଁର ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳର ।

ସୁନିଲ : ଏଇଟା ବ'ଣ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳର ନିଜ ଘର ?

ସାରଙ୍ଗ : ନା । ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଏଇଟା କୁଆଡ଼େ ଆମ ଗାଆଁର ଅନିଲ
ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଘର ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ
ସୁନିଲ, ସିଏ ଆମେରିକାରେ ଅଛି । ତାଙ୍କର ଆଉ ଏଠି କେହି
ନାହାନ୍ତି । ଅନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ଏ ଘର
ବିଶିଛି । ତାଙ୍କ ଜମି, ବାଡ଼ି, ପୋଖରୀ ସବୁ କିଣିଛି । ଅନିଲ
ମହାପାତ୍ରଙ୍କର ଅନେକ ଦିନରୁ କାଳ ହେଇଗଲାଣି ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ସେଇ ଅନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପୁଅ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର । ଆଉ
ଜଣେ ମୋ ଝିଅ ଅସୀମା ।

ସାରଙ୍ଗ : (ଅପ୍ରତିତ ହୋଇ) ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନଥିଲି ।

ଆମଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପହି

ସୁନିଲ : ମୋତେ ତମେ ନ ଚିହ୍ନିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ମୁଁ ଚିରିଣ ବର୍ଷ
ଆମେରିକାରେ ରହିବା ପରେ ଆଜି ଗାଆଁକୁ ଫେରୁଛି । ତୁମେ
ତ ଅଳ୍ପ ଦିନର ମଣିଷ । ମୁଁ ଆମେରିକା ଯିବା ବେଳକୁ ତମେ
ଅତି ସାନପିଲା ହେଉଥିବ । ତମେ ମତେ ଚିହ୍ନିବ କେମିତି ?
ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କେବେ ଦେଖି ନଥିଲି ତ, ସେଇଥି ପାଇଁ ଚିହ୍ନ
ପାରିଲି ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ମୋ ଜାଣିବାରେ ମୋ ବାପା ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ ପର, ତମି,
ପୋଖରୀ କିଛି ବିକ୍ରି କରି ନାହାଁନ୍ତି । ସିଏ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ
ତ୍ୟାଗ କଲାବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲି ।
ସେତେବେଳେ ବି ବାପା ମତେ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି କହି
ନଥିଲେ ।

ସାରଙ୍ଗ : ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ କିନ୍ତୁ ଆଜି ବି ଖୋଟିଏ ବର୍ଷ ହେଲା ଘରୁ
ଭୋଗଦଖଲ କରୁଛି ।

ଅସୀମା : ଆମ ଘର, ଦ୍ୱାର, ଜମିବାଡ଼ି ସିଏ ଜବର ବଞ୍ଚାଇ ବଢେ
ବୋଲି କ'ଣ ତାଙ୍କର ହେଉଥିବ ?

ସାରଙ୍ଗ : ଗାଆଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମିଛ କହି, ସିଏ ଆପଣଙ୍କ ଘନର ବଞ୍ଚାଇ
କରି ନେଉଛି । ଆପଣ ଯାଇ ନିଜେ ତାକୁ ମୁହାଁମୁହିଁ
ପଚାରନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କର ଯଦି ବିଏ ବିକ୍ରି କରି ଥିବେ ତାହେଲେ
ସିଏ ବିକ୍ରି ଖର୍ଚ୍ଚ କାଗଜପତ୍ର ଦେଖାଇବ ।

ସୁନିଲ : ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ପରି ଗାଈର ପକ୍ଷେ ମିଛ କାଗଜପତ୍ର
କରିଦେବା କିଛି ବିଚିତ୍ର ନୁହେଁ ।

ଅସୀମା : ସିଏ ତାହେଲେ କ'ଣ ଜମିବାଡ଼ି ସ୍ଥାତିବେ ନାହିଁ ? ଏ
ଲୋକଗୁଡ଼ାକ କି ଡେହରା !

ସାରଙ୍ଗ : ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ରାଜନୀତି କରୁଛି । ପାହାଡ଼ରୁ ପଞ୍ଚର ଜଙ୍ଗଲ
କାମରେ ଗାଆଁର ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛେରୁଛି, ଗାଆଁରେ
ମଦଦୋକାନ ଆଉ ଲୁଗା ଦୋକାନ କରିଛି, ବୁକରେ
କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରୀ କରୁଛି । କୋର୍ଟ, ବଡ଼େରୀ, ଅଫିସ, ମନ୍ଦିର ଅର୍ପଣ
ସବୁଠି ତାର ହାତ ଅଛି । ତାର ଚାରିକଡ଼େ ଡାକ । ଏ ପାଞ୍ଚ
ଖଣ୍ଡ ଗାଆଁର ଲୋକଙ୍କୁ ସିଏ ହେକି କରି ରଖୁଛି । ନାକ
ଧରିଲେ ମେଁ, କାନ ଧରିଲେ ମେଁ । ତା ମୁହଁରେ କଥା

ଆନନ୍ଦ ବହୁ ପହି

କହିବାକୁ ଏ ଗାଆଁରେ କିଏ ଅଛି ?

ସୁନିଲ : ଡାହେଲେ ଆଉ କ'ଣ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ ?

ସାରଙ୍ଗ : (ତିଜାକରି) ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ହୁଅନ୍ତା ।

ଅସୀମା : ବି କାମ କହୁନା ?

ସାରଙ୍ଗ : ଆମ ଏ ଗାଆଁର କୁବଟୋକାଗୁଡ଼ାକ ଭାରି ହୁରୁମା ।
ସେମାନେ ଯଦି ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳକୁ କହିବେ ତାହେଲେ କିଛି
ହେଇପାରେ । ଆପଣ କୁବଟୋକାକୁ ବୁଝାଇ ପାରିଲେ
ହେଲା ।

ସୁନିଲ : ହଇ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କହିବି । ସେମାନେ ଏବେ କୁବରେ
ଥିବେ ନା ?

ସାରଙ୍ଗ : ସେମାନଙ୍କର କାମ କ'ଣ ଅଛି ? ଚାକିରି, ବାକିରି କିଛି ନାହିଁ,
ବେକାର ହେଇ ବୁଲୁଛନ୍ତି । ହରପଡ଼ି ସେଇ କୁବରେ ତାଆସ,
ତେସୁ, କ୍ୟାରମ୍, କ୍ରିକେଟ୍, ରେଡ଼ିଓ, ଟିଭି, ନାଟଗୀତ
ଜାଉଛି ।

ସୁନିଲ : ଆଜ୍ଞା, ତୁମ ନାଆଁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ସାରଙ୍ଗ ।

ସୁନିଲ : ବାପାଙ୍କ ନାଆଁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ଗୌରହରି ନାୟକ ।

ସୁନିଲ : ତମେ ଡାହେଲେ ଗୋଉରାଭାଇଙ୍କ ପୁଅ ? ବାପା ଆଜିକାଲି
ବେମିତି ଅଛନ୍ତି ?

ସାରଙ୍ଗ : ତାଙ୍କ ବେହ ରଇ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : କ'ଣ ହେଉଛି ?

ସାରଙ୍ଗ : ବିନୋତି ଖାଇ ବାଣ୍ଟୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ଟିବି ହେଇଯାଇଛି । ଭାରି
ବନ୍ଧୁ ପାଇଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ଟିବି ତ ଆଉ ସେତେ ମାରାତ୍ମକ ରୋଗ ହୋଇନାହିଁ ।
ନିୟମିତ ଚିକିତ୍ସା କଲେ ଭଲ ହୋଇଯିବେ ।

ସାରଙ୍ଗ : ଆମ ଗାଆଁର ପାଣି, ପବନ ଖରାପ ହେଇଯାଇଛି ବାବୁ ?
ଏଠି ଖାଇ ଟିବି ଆଉ ଶ୍ୱାସରୋଗ ମାଡ଼ିଯାଇଛି । ଯାହାକୁ
ଏ ଷ୍ଟେସ ଧରୁଛି ତାକୁ ଆଦୌ ଛାଡ଼ୁ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ଇଏ ତମର ଭୁଲ୍ ଧାରଣା । ଆମ ଗାଆଁର ପାଣି, ପବନ

ଆମର ଚାନ୍ଦ ପଡ଼ି

କାହିଁକି ଖରାପ ହେବ ?

ସାରଙ୍ଗ : ଆମ ଗାଆଁ ପାହାଡ଼ଟାକୁ ଭାଙ୍ଗିକି ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା କରୁଛି । ଗାଆଁ ସାରା ଲୋକ ପଇସା ପାଇବା ଲୋଭରେ ପାହାଡ଼ରୁ ପଥର ଭାଙ୍ଗୁଛନ୍ତି । ଘରକୁ ଆଣି ବିପଦ ବାଡ଼ାଉଛନ୍ତି । ପଥରଗୁଣ୍ଡ ଆମ ଗାଆଁର ପବନରେ ଦିନରାତି ଭୁଡ଼ୁଛି । ଆପଣ ଏଠି ଦିନେ ଦୁଇଦିନ ରହିଗଲେ ସବୁ ଜାଣିଯିବେ ।

ସୁନିଲ : ଇଏ ତ ଖୁବ୍ ବିପଦର କଥା ।

ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ ଏକଥା କହିଛି ବୋଲି କାହା ଆଗରେ କହିବେ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ନା, କାହାକୁ କହିବି ନାହିଁ । ଆମେ ତେବେ କୁବକୁ ଯାଉଛୁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ ବି ଯାଉଛି ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ଟିକେ ଔଷଧ ଆଣିବି । (ପ୍ରସ୍ଥାନ)

(ଅସୀମା ବସିଥିବା ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଉପରୁ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା)

ସୁନିଲ : ଚାଲୁ ଆମେ କୁବକୁ ଯିବା ।

ଅସୀମା : ଆଜି ରାତିଟା କୋଉଠି ରହିବା ?

ସୁନିଲ : ମୋର ଗାଆଁ ଅଛି, ଘର ଅଛି, କିନ୍ତୁ ସେ ଘର ଉପରେ ମୋର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।

ଅସୀମା : ଆଉ ତାହେଲେ ଆମେ କୋଉଠି ରହିବା ?

ସୁନିଲ : ଏବେ ତ ରାତି ହେବାକୁ ଅନେକ ଢେରି ଅଛି, ଏତେ ବେଳୁ ସେ ଚିତ୍ତା କାହିଁକି କରୁଛୁ ? ଆମେ ଚାଲୁ କୁବକୁ ଯିବା ।

ଅସୀମା : ହଉ ଚାଲ ।

(ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା ଦୁହେଁ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଧରି ଚାଲିଲେ ।)

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗାଆଁ କୁବଘର । ସମୟ ସଂଧ୍ୟା । ହାତରେ ଗୋଟିଏ କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟ ଧରି ପ୍ରବେଶ କରିଛି ଆଲୋକ । ପିନ୍ଧିଛି ଧଳା ପ୍ୟାଜ୍ ଓ ଧଳା ବ୍ୟାନିଅନ୍ । ମୁଣ୍ଡରେ ଧଳା କ୍ରିକେଟ ଟୋପି । ଗୋତରେ ପ୍ୟାତ ଓ ହାତରେ ଗ୍ଲୋବ୍ସ୍ । ପ୍ୟାଗିଲିୟନରୁ କ୍ରିକେଟ୍ ପ୍ଲେୟାର ପଡିଆକୁ ଓହ୍ଲାଇବା ପରି ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଆସିଛି । କ୍ରିକେଟ କ୍ରିଜ୍‌ରେ ଠିଆହେବା ପରି ଭର୍ଜିରେ ଠିଆ ହୋଇ, ଗୋତ ହାତ ହଲାଇ ବ୍ୟାଟିଂ ପୂର୍ବର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପରି ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି । ସାଇଡ ଫ୍ରିନ୍‌ଟା ଟିକେ ଘୁଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ହାତଠାରି ସୂଚନା ଦେଇଛି । ତାପରେ ଗାର୍ଡ ନେଇଛି । ଛକା, ଡଉକା ମାରିବା ଢଙ୍ଗରେ ବ୍ୟାଟ ବୁଲାଇଛି । ଏକା ଏକା ଏପଟ, ସେପଟ ଧାଇଁ ରନ୍ କରିଛି । ଅର୍ଦ୍ଧ ଶତକ ଓ ଶତକ ହାସଲ କରିବା ପରି ବ୍ୟାଟ ଟେକି ଦର୍ଶକମାନଙ୍କଠୁ ଅଭିବାଦନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଏହି ସମୟରେ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଅପେରା ବହି ଧରି ପାର୍ଟ ମୁଖସ୍ଥ କରିବା ସହ ଅଭିନୟ କରି କରି ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଆସିଛି ଶରତ । ସିଏ କୁବର ଅନ୍ୟତମ ଅଗ୍ରଣୀ ସଭ୍ୟ । ପିନ୍ଧିଛି ପାଇଜାମା ଓ ପଞ୍ଜାବି ।)

ଶରତ : ସଂଗୀତା ! ତମକୁ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ ସଂଗୀତା । ମୁଁ ଗୋଲାପରେ ଦେଖେ ତୁମ ମୁଖର ଲାବଣ୍ୟ । ମଲାଫୁଲ ଦେଖିଲେ ମୋର ତୁମ ହସ ମନେ ପଡ଼େ । ଆମ୍ଭ କୁଞ୍ଜରେ କୋଇଲିର କୁହୁତାନ ଶୁଣିଲେ ତୁମ କଣ୍ଠର ଅମୃତ ଝରିପଡ଼େ ମୋ କାନରେ । ସଂଗୀତା ! ତୁମେ ପୁନେଗ୍ ରାତିର ରୂପା ଢହ । ସପନରେ ତୁମେ, ଶୟନରେ ତୁମେ, ଭାଗରଣେ ତୁମେ । ଆଖି ମୁଦିଲେ ତୁମେ, ଆଖି ଖୋଲିଲେ ତୁମେ । ସବୁଠାରେ ତୁମେ । ମୋଠି ତୁମେ ଏ କି କପଟ କରୁଛ ସଂଗୀତା ? ତୁମେ ସବୁଠି ଥାଇ କେଉଁଠି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଛୁଇଁ ପାରୁନି କି ଆଲିଙ୍ଗନ କରିପାରୁନି । ମୁଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଯେତେ ଲାଗିଲାଗି ଯାଉଛି, ତୁମେ ମୋଠୁ ସେତିକି ଦୂରେଇ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ୨୫

ଯାଉଛ । ନା ସଂଗୀତା ନା । ତୁମେ ମୋତେ ନିଃସଙ୍ଗ
କରିଯାଅନା ।

(ଆଲୋକକୁ ସଂଗୀତା ଗାରି ଆଲିଙ୍ଗନ କରିଛି ଶରତ)
ନା, ତୁମେ ଯାଅନା ସଂଗୀତା । ତୁମେ ମୋ ଜୀବନ । ତୁମେ
ଗଲେ ମୁଁ ବଂଚି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ଛାଡ଼ । ଛାଡ଼ । ଆରେ ଛାଡ଼ । ଶରତ ଇଏ କ'ଣ ହଉଛି ?

ଶରତ : ନା ସଂଗୀତା ! ମୁଁ ତୁମର କୌଣସି ବାରଣ ମାନିବି ନାହିଁ ।
ନୋ, ନେଭର ।

(ଶରତ ଆଲୋକକୁ ଡୋରରେ ଭିଡ଼ି ଧରି ତାର ମୁହଁରେ
ତୁମ୍ଭନ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । କିନ୍ତୁ ସିଏ ତୁମ୍ଭନ ଦେବା
ପୂର୍ବରୁ ଆଲୋକ ନିଜକୁ ଶରତଠୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଛି)

ଆଲୋକ : ନନ୍‌ସେନ୍ସ; ସବୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲା । ଯା, ଗଲା ସବୁ ନଷ୍ଟ
ହେଇଗଲା । ଆଉ କ'ଣ ସେ କନ୍‌ସେକ୍ସେସନ୍ ଆସିବ ?
ଆଉ ମାତ୍ର ପଡ଼ିଶାଠା ରନ୍ ହୋଇଥିଲେ ସେଥିରୀଟା କଂପ୍ୟୁଟ
ହେଇଥାଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏ ବଦମାସ ସବୁ ମାଟି କରିଦେଲା ।

ଶରତ : ତୁମେ ଏମିତି କ'ଣ କହୁଛ ସଂଗୀତା ?

ଆଲୋକ : ସଂଗୀତା ନା ଛତୁ ? ତୋ ଜିନ୍ଦେଗିରେ ତୁ କେବେ ଡ୍ରାମା
କରିଥିଲୁ ନା କରିବୁ ? ପ୍ରେମିକ ସାଜିବି, ପ୍ରେମିକ । ନିହାତି
ହୋଇଲେସ । ଏ କ୍ରିଜ୍‌ରେ ଗୋଟେ ସେଥିରୀ କରିଥିଲେ
କ୍ରିକେଟ ଇତିହାସରେ ମୁଁ ଅମର ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି, ଅମର ।
ମାତ୍ର ପଡ଼ିଶାଠା ବଲ୍‌ରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ହେଇଥିଲା । ଆଉ ମାତ୍ର
ଦଶ, ବାରଟା ବଲ୍‌ରେ ମୁଁ ପୃଥିବୀର ପାଞ୍ଚେଷ୍ଟ ସେଥିରୀ
କରିଥାନ୍ତି । ଏଇଟା କେବଳ ମୋର ଗୌରବ ହୋଇନଥାନ୍ତା ।
ଏ ବିରଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଥାନ୍ତା ଏଇ କ୍ଲବର ଜଣେ
ସଦସ୍ୟ । ତୁ ଯୁସ୍‌ଲେସ୍ ସବୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲୁ ।

ଶରତ : ତୁ ତାହେଲେ ମୋ ସଂଗୀତା ନୁହଁ ?

(ବୁଲ୍‌ରେ ଆଲୋକକୁ ତୁମ୍ଭନ ଦେଇଥିବାରୁ ଥୁ ଥୁ କରି ଛେପ
ପକାଇଛି)

ଆଲୋକ : ନା, ମୁଁ ସଂଗୀତା ନୁହଁ, ସଚିନ୍ । ମୁଁ କ୍ରିକେଟ ଜଗତର ବିପ୍ଳବ
ସଚିନ୍ । ସଚିନ୍ ତେହୁଲ୍‌କର ।

ଶରତ : ତା ହେଲେ ମୋ ସଂଗୀତା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ଆଲୋକ : ମୁଁ ସେ ସଂଗୀତା, ପଞ୍ଜିତା କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ । ତୁ ଗଲୁ, ଉଠ, ମୁଁ ବ୍ୟାଟିଂ କଂଟିନିଉ କରେ ।

(ପୁନଶ୍ଚ ବ୍ୟାଟିଂ କରିବା ପାଇଁ ପୋର୍ ଫୋର୍ ନେଇ ଠିଆ ହେଲା ।)

ଶରତ : (ଆଲୋକ ପାଖକୁ ଯାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିଲା) କିଏ ? ଆଲୋକ କିରେ ?

ଆଲୋକ : ନା, ମୁଁ ଆଲୋକ ନୁହଁ, ସଫିନ୍ । ଉଠ, ମୋ ଆଗରୁ ଉଠ, ନହେଲେ ତୋ ମୁଣ୍ଡରେ ବ୍ୟାଟ କି ବଲ୍ ବାଜିଲେ ମୋ ଦୋଷ ଦବୁ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଡ୍ରାମା ଆଉ ମାତ୍ର ଦିନ ପନ୍ଦରଟା ରହିଲା, ତୁ ଏମିତି କ୍ରିକେଟ ପାଗଲ ହେଲେ ଚଳିବ ? ତୋ ପାର୍ଟ ତୁ ଘୋଷିକୁଣ୍ଡ ନା ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ସେ ପାର୍ଟ, ପାର୍ଟ ମୁଁ କିଛି ଜାଣି ନେଇଁ । ସନ ସାଇନ୍ କ୍ଲବ୍ ସହିତ ଆଉ ପନ୍ଦର, କୋଡ଼ିଏ ଦିନ ପରେ ମ୍ୟାଚ । ଆମକୁ ରିଗରସ୍ ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ହେଲି ଆମ ଟିମର ଓପନର । ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍ ନକଲେ ସନ୍ସାଇନ୍ କ୍ଲବର ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଫାଷ୍ଟବୋଲିଂର ମୁକାବିଲା କିଏ କରିବ ? ତମେ ତ କେହି ଦିନଟାଏ ବି ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍ କରୁନା, ମ୍ୟାଚ ଦିନ ଫିଲ୍ଡରେ କ'ଣ କରିବ ?

ଶରତ : ଏଥର ଆମ ଡ୍ରାମା ଡାଇରେକ୍ଟର କେତେ କଡ଼ା ତୁ ଜାଣିବୁ ନା ? ସିଏ କହିଛନ୍ତି ଯାହାର ପାର୍ଟ ମୁଖ୍ୟ ନହୋଇଥାଏ ତାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ରିହଇସାଲ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଶୁତଳେ ଗୋଡ଼ି ଦେଇ ନିରୁତାଉନ୍ କରାଇ ଦେବେ ।

ଆଲୋକ : ମୁଁ ଡ୍ରାମାରେ ଭାଗ ନେବି ନାହିଁ । କ୍ରିକେଟ୍ ମ୍ୟାଚ ନ ସାରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡ୍ରାମା ନାଆଁ ମୋ ଆଗରେ କେହି ଧରିବ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ମୁଁ ତତେ ଜଣେଇ ଦେଉଛି, ମୁଁ ସେ କ୍ରିକେଟ୍ ମ୍ୟାଚ୍, ଫ୍ୟାଚ୍ କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ । ଡ୍ରାମା ନ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ରିକେଟ୍, ପ୍ରିକେଟ୍ କଥା ମୋ ଆଗରେ କେହି କହିବ ନାହିଁ ।

(ଦୁହେଁ ନିଜ ନିଜ କାମରେ ଲାଗିଲେ । ଆଲୋକ ପୁଣି

ଭାଗ୍ୟପଦ୍ମବା ଭୂମି : ୨୫

କ୍ରିକେଟ ଖେଳରେ ମାତିଲା । ଏକା, ଏକା ରନ୍ ବନ୍ଧା ।
ଚଉକା ଓ ଛକା ପିଟିଲା । ଖୁସି ହେଲା । ଶରତ ପୂର୍ବପରି
ବଡ଼ ପାଟିରେ ପାର୍ଟି ଘୋଷି ଚାଲିଲା ।)

ଶରତ : ସଂଗୀତା ! ତୁମକୁ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ ସଂଗୀତା । ମୁଁ
ଗୋଲାପ ଫୁଲରେ ଦେଖେ ତୁମର ମୁଖର ଲାବଣ୍ୟ ।
ମଲ୍ଲୀଫୁଲ ଦେଖିଲେ ମୋର ତୁମ ହସ ମନେପଡ଼େ ।
ଆମ୍ରକୁଞ୍ଜରେ କୋଇଲିର କୁହୁତାନ ଶୁଣିଲେ ତୁମ ବନ୍ଧର
ଅମୃତ ଝରିପଡ଼େ ମୋ କାନରେ ।

(ଶରତ ଏମିତି ପାର୍ଟି ଘୋଷି ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ପ୍ରବେଶ
କରିଛି ମଦନ । ପକ୍ଷିଛି ଫୁଲପାଖ ଓ ହାସ୍ତ ଷ୍ଟେଟିସ୍ ଗୋଟି ।
ବହିଟିଏ ଧରି ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଢ଼ି ପଢ଼ି ଆସିଛି ।)

ମଦନ : ଖୁବ୍ ପ୍ରଭାତକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ପୂର୍ବକୁ ଶଯ୍ୟା ତ୍ୟାଗ କରି
ତୁରନ୍ତ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରିବ । ତାପରେ ଶହେଆଠ ଦଣ୍ଡବୈଠକ
ମାରିବ ।

(ବହିଟାକୁ ଥୋଇ ଦେଇ ଦଣ୍ଡବୈଠକ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ।
ଶରତ ଓ ଆଲୋକ ତାଙ୍କ କାମ ବନ୍ଦ କରି ମଦନର ଦଣ୍ଡ
ବୈଠକ ଦେଖିଲେ । ମଦନର ଦଣ୍ଡ, ବୈଠକ କେତେ ଥର
ହେଲା ଦୁହେଁ ମିଳିମିଶି ଗଣିଲେ)

ଶରତ : ପଦ୍ମର ।

ଆଲୋକ : ଷୋହଳ ।

ଶରତ : ସତର ।

ଆଲୋକ : ଅଠର ।

ଶରତ : ଇଶେଇଶ ।

ଆଲୋକ : କୋଟିଏ ।

ମଦନ : ଏତିକିରେ ମୋ ଜଘମୂଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଲିଲାଣି । ଆଉ ପାଣିବି
ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଏତିକିରେ କ'ଣ ଶହେଆଠ ହେଉଛନ୍ତି ? ହଁ ତାକୁ ।
ଏକୋଇଶ ।

ମଦନ : ନାହିଁ, ଆଉ ହବ ନେଇଁ ।

ଆଲୋକ : ନହେଲେ ଆଉ ତୁ ବିଶ୍ୱଶ୍ରୀ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଦେମିତି ଭାଗ

ଆଳଦ ତତ୍ତ୍ୱ ପହି

ନେତ୍ର ?

ମଦନ : ଆଜି ମୁଁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ତମେ ଏମିତି ଉଚ୍ଛନ୍ନ କାହିଁକି ହେଉଛ ? ଆଜି ଆଠ ଦିନ ପ୍ରାକ୍ତିଷ୍ କରେ ତାପରେ ଯାଇ ଦେଖିବ ।

ଶରତ : ଖାଲି ବ୍ୟାୟାମ କଲେ ତ ହବ ନାହିଁ । ରୀତିମତ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଦନ : ସବୁ ଏଇ ବହିରେ ଲେଖା ଅଛି । ଦିନକୁ ଚାରିଟା ଅଣ୍ଟା, ଭିତରେ ଦୁଧ, ଅଡ଼େଇଶ ମାଛ, କି ମାଂସ, ଚାରିଟା କଦଳୀ, ଦୁଇଶ ଅମୁର, ଉତାବୁଟ ।

ଆଲୋକ : ଏତେ ସବୁ ଖାଇଲେ ତ ତୁ ପୁଟବନ୍ଧୁ ପରି ପୁଲିଯିବୁ । ଆଉ ବିଶୁଣ୍ଠା କେମିତି ହେବୁ ? ବହି ଦେଖି ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକାଟା ବେକୁନା, ଯାହା ମନେ ଥିଲା କହିବୁ ?

ମଦନ : ତୁ ସେଥିରୁ କ'ଣ ପାଇବୁ ? ମାଲତୀ ଇଓର ଓଉନ୍ ଦିବ୍ବନେସ୍ ।

ଶରତ : ଆରେ ମଦନ ! ତୋ ଛାତି ପକେଟଟା କ'ଣ ଭାରି ଉଜା ଦିଶୁଛି ।

ମଦନ : (ରାଗିଯାଇ) କ'ଣ କହିବୁ ?

ଶରତ : (ହସିଲା) ତୁ ଖରାପ ଭାବିବୁକି ?

ମଦନ : ଭାରି ଭଲ କଥାଟେ କହିବୁ ତ, ଖରାପ କାହିଁକି ଭାବିବି ?

ଆଲୋକ : ତୁ ସବୁ କଥାକୁ ଏମିତି ଖରାପ ଅର୍ଥ କାହିଁକି କରୁବୁ ?

ଶରତ : ତୋ ଛାତି ପକେଟରେ କ'ଣ ଗୋଟେ ପଶିଛି ସେଥିପାଇଁ ଜଣା ଦିଶୁଛି । ମୁଁ ଖରାପ ଆଉ କ'ଣ କହିଲି ?

ମଦନ : (ହଠାତ୍ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା, ହସି ହସି ପକେଟରୁ ଅତିଷ୍ଟ ବ୍ୟାସେଟ୍ଟିଏ ବାହାର କଲା ।) ଆରେ, ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ।

ଆଲୋକ : ଭିତରେ ସେଟା କ'ଣ ?

ମଦନ : ଗୋଟେ ବଡ଼ିଆ ଫ୍ରେସ୍‌ସ୍ ମ୍ୟୁଜିକ୍ କ୍ୟାସେଟ୍ ।

ଆଲୋକ : (ମଦନ ହାତରୁ କ୍ୟାସେଟ୍‌କୁ ନେଇ) ଦେଖୁ ଦେଖୁ । (କ୍ୟାସେଟ୍‌ଟାକୁ ମଦନଠୁ ନେଇ ନିଜ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ପୁରାଇ ଦେଲା) ଏଟା, ମୋ ପାଖରେ ରହିଲା । ତମେ ସବୁ ଆସ ଟ୍ରିକେଟ୍ ପ୍ରାକ୍ତିଷ୍ କର । ତାପରେ ଯାଇ କ୍ୟାସେଟ୍ ଲଗାଇବୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଶରତ : ନା, କ୍ୟାସେଟ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲଭା । ମ୍ୟୁଜିକ୍ ଆମ ବ୍ରାଣା
ପାଇଁ କିଛି କାମରେ ଆସିବ ବି ନାହିଁ ଦେଖିବା । ବ୍ରାଣାରେ
ଗୋଟେ ହୋଟେଲ୍ ସିନ୍ ଅଛି । ସେଥିରେ ବ୍ରେକ୍ ଡାନ୍ସର
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଦନ : ଆରେ ଏଟା ଗୋଟେ ବଡ଼ିଆ ବ୍ରେକ୍ ଡାନ୍ସର ନିଉଟିବ୍ ।

ଶରତ : ବ୍ରେକ୍ ଡାନ୍ସ ? ଆଲୋକ ! ଦେହୁ ବେ । ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍
ଲଗେଇକି ଟିକେ ଶୁଣିବା । ମୁଁ ପ୍ରୋମିର୍ ବରୁଟି, କ୍ୟାସେଟ୍
ଶୁଣିବା ପରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ବ୍ରିକେଟ୍ ପ୍ରାକ୍ଟିସ୍ କରିବା ।

ଆଲୋକ : ପ୍ରୋମିର୍

(ଶରତ ଓ ଆଲୋକ ଦୁହେଁ ପ୍ରୋମିର୍ କରିବା ଠାଣିରେ ହାତ
ମିଳାଇଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ମିଳାଇଲା ମଦନ ।)

ଆଲୋକ : ତାହେଲେ ଠିକ୍ ଅଛି ନେ ।

(ଶରତ ଆଲୋକ ହାତରୁ କ୍ୟାସେଟ୍ ଫେରି ବୁକରେ ଥିବା
ଟେପ୍ ରେକର୍ଡରରେ ଫିଟ୍ କଲା । ବ୍ରେକ୍ ଡାନ୍ସର ମ୍ୟୁଜିକ୍
ବାଜିଲା । ମ୍ୟୁଜିକର ତାଳେ ତାଳେ ଆଉ ନାଟିଲା ଶରତ,
ତାପରେ ମଦନ ଓ ତାପରେ ଆଲୋକ । ନାଟି ନାଟି
ସେମାନେ ବେଦମ ହେବା ବେଳକୁ ଆସିଛନ୍ତି ସୁଦ୍ଧା
ମହାପାତ୍ର ଓ ଅସୀମା ଦେବୀ । ଦୁହେଁ ବୁଲିବା ବଡ଼ ବଡ଼
ବ୍ରିକେଟ୍ ଧରିଥିଲେ । ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଶରତ,
ଆଲୋକ ଓ ମଦନଙ୍କର ନାଟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ବିଜୁ
କ୍ୟାସେଟ୍ ର ସେଇ ମ୍ୟୁଜିକ୍ ସେମିତି ବାଜୁଥିଲା ।)

ଶରତ : କାହାକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ?

ସୁନିଲ : ଆପଣମାନଙ୍କ ସହିତ ମୋର କିଛି ବଥାବାର୍ତ୍ତା ଥିଲା ।

ଆଲୋକ : (ଟେପ୍ ରେକର୍ଡରଟାକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇ) ବଥାବାର୍ତ୍ତା, ବି
କଥାବାର୍ତ୍ତା ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଖୁବ୍ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଛି । ଆପଣମାନେ ମୋତେ
ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ?

ମଦନ : ଆପଣ କିଏ ? ଆଉ...

ସୁନିଲ : ମୁଁ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ।

ଶରତ : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ?

ସୁନିଲ : ଏଇ ଗାଆଁରେ ମୋ ଘର ।

ଆଲୋକ : ଆମେ ତ ବେଢ଼ି ଆପଣଙ୍କୁ.....

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଅଜିତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପୁଅ । ଦୀର୍ଘ ତିରିଶ ବର୍ଷକାଳ ଆମେରିକାରେ ଥିଲି ଆଜି ଗାଆଁକୁ ଫେରିଛି । ଇଏ ମୋ ଝିଅ ଅସୀମା ।

ମନ୍ଦନ : (ସପକ୍ଷରେ ବିଛେଇ ଦେଲା) ଆସନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା, ଏଇଠି ବସନ୍ତ ।

(ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଦୁଇଟି ତଳେ ଥୋଇ କୁବ କାନ୍ଥରେ ପଡ଼ିଥିବା ସପ ଉପରେ ବସିଲେ)

ଶରତ : କ'ଣ କହିବେ ବୋଲି କହୁଥିଲେ କୁହନ୍ତୁ । (ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା ପରସ୍ପରଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ । କଥାଟା ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ । ଦୁହେଁ କିଛିଟା ଭୟଭୀତ ।)

ମନ୍ଦନ : ଯାହା କହିବାର ଅଛି କୁହନ୍ତୁ । ଏଠି ଆଉ କେହି ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଆମ ପାଖକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ଆଉ ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ଯାହା କହିବାର ଅଛି କୁହନ୍ତୁ ।

ସୁନିଲ : ତୁମେ ସବୁ ଅଳ୍ପ ବୟସର ମଣିଷ । ମୁଁ ହୁଏତ ଆମେରିକା ଘିରପରେ ତୁମମାନଙ୍କର ଜନମ । ତେଣୁ ମତେ କେହି ଚିହ୍ନି ପାରୁନା ।

ଆଲୋକ : ଆପଣ ତ କହୁଛନ୍ତି, ଆପଣ ଆମ ଗାଆଁ ଅନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପୁଅ । ଆଉ ଚିହ୍ନିବାରେ ଅସୁବିଧା କ'ଣ ? ଅବଶ୍ୟ ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ଥିଲୁ କି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ନଥିଲୁ ।

ମନ୍ଦନ : କିନ୍ତୁ ଆମେ ଆଗରୁ ଆପଣଙ୍କ ବିଷୟରେ ଗାଆଁ ଲୋକଙ୍କଠୁ ଶୁଣିଥିଲୁ ?

ସୁନିଲ : ମୋ ଘର, ଭୂର, ଜମିବାଡ଼ି ସବୁ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ଅଧିକାର କରି ବସିଛି ? ମୋ ଘରଟାକୁ ସିଏ ମଦତାଟି କରିଛି । ମୋର ଝିଅ ଗାଆଁରେ ମୁଣ୍ଡଗୁଞ୍ଜିବାକୁ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ଆପଣ ଏ କୁବରେ ବୁହନ୍ତୁ ।

ମନ୍ଦନ : ମାଷେ, ଦୁଇମାସ, ଛମାସ, ଯେତେଦିନ ଇଚ୍ଛା ସେତେ ଦିନ ବୁହନ୍ତୁ ।

ଆନନ୍ଦ ବନ୍ତ୍ର ପତି

ଆଲୋକ : ଆପଣ ପୁଣି ଆମେରିକା ଫେରିଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଇଠି କ୍ଲବରେ ରହିଲେ ଆମର କିଛି ଆପରି ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆଉ ଆମେରିକାକୁ ଫେରିବି ନାହିଁ ।

ଅସୀମା : ଆମେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆମେରିକା ଛାଡ଼ି ଗାଆଁରେ ରହିବାକୁ ଆସିଛୁ ।

ଆଲୋକ : ଆପଣ ଆମ ଏ କ୍ଲବରେ ସବୁଦିନ ରହିଲେ ବି ଆମର କିଛି ଆପରି ନାହିଁ ।

(ଆଲୋକ ଚାହିଁଲା ଶରତ ମୁହଁକୁ ଓ ମଦନ ମୁହଁକୁ)

ମଦନ : ନା ।

ଶରତ : ନା, କିଛି ଆପରି ନାହିଁ । ବରଂ ଆମେ ଖୁସି ହେବୁ ।

ସୁନିଲ : କିନ୍ତୁ.....

ଆଲୋକ : କିନ୍ତୁ କ'ଣ ? ଭଡ଼ା, ଫଡ଼ା କଥା କହୁଛନ୍ତି କି ?

ଶରତ : ସେ ସବୁ କିଛି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ନା, ମୁଁ ସେକଥା କହୁନାହିଁ ।

ମଦନ : ଆଉ ତେବେ କୋଉ କଥା କହୁଛନ୍ତି ?

ସୁନିଲ : ଗାଆଁରେ ମୋ ନିଜ ଘର ଆଉଁ ଆଉଁ ମୁଁ ସବୁଦିନ କ୍ଲବରେ ରହିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ତାଛଡ଼ା, ମୁଁ ଏକା ନୁହଁ । ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ମୋ ଝିଅ ଅଛି । ମୁଁ କହୁଥିଲି.....

ଆଲୋକ : ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି କୁହନ୍ତୁ ।

ଅସୀମା : ଏ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ କ'ଣ ଆମ ଘର, ଦ୍ୱାର, ଜମିବାଡ଼ି ସବୁଦିନ ଏମିତି ମାଡ଼ିବସିଥିବ ?

ସୁନିଲ : ଆଉ ମୁଁ ତାକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ମୋର ସମସ୍ତ ସଂପତ୍ତି ଛାଡ଼ି ଦେଇ ରହିବି ?

ଶରତ : ସିଏ କ'ଣ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ସେସବୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ କିଣି ନେଇ ?

ସୁନିଲ : ନା ।

ମଦନ : ଆମ ଗାଆଁବାଲା ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଆପଣ, କି ଆପଣଙ୍କ ବାପା କାହାଠାରୁ ସିଏ ଏ ସବୁ ସଂପତ୍ତି କିଣିଛି ।

ସୁନିଲ : ଏଇଟା ନିହାତି ମିଛ କଥା । ଆମେ ଏଠି କେହି ନଥିବାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସିଏ ଆମର ସବୁ ସଂପତ୍ତି ମାଡ଼ିବସିଡ଼ି । ଆଉ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଏମିତି ଗୋଟେ ମନଗଢ଼ା କଥା କହି ଗାଆଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ
ତୁପ୍ କରାଇ ଦେଇଛି ।

ଆଲୋକ : ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ଏସବୁ କାମରେ ଖୁବ୍ ଧୂରନ୍ଧର ।

ଶରତ : ଆପଣଙ୍କ କଥା ଯଦି ସତ ହୋଇଥାଏ, ଆଜି ଆମେ ତାଠୁ
ସମସ୍ତ ସଂପତ୍ତି ଛଡ଼ାଇ ଆଣିବୁ ।

ମଦନ : ଆପଣ ଏଠି ନିଶ୍ଚିତରେ ରୁହନ୍ତୁ, ଆମେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ
ସେ କଥା ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କୁ ପଚାରୁଛୁ । ଆସ ଶରତ । ଆ
ଆଲୋକ !

ଶରତ }
ଆଲୋକ } : ଚାଲ ।

ମଦନ : ଆମେ ଫେରୁ ଫେରୁ ଡେରି ହୋଇପାରେ । ଆମ ଏଇ
ଛକରେ ଥିବା ରତନା ଦୋକାନରେ ଆପଣ ଦୁର୍ଘଟର ରାତି
ଭୋଜନ ପାଇଁ ଦୁଇଟା ମିଲ୍ ବରାଦ କରିଦେଇ ଯାଉଛୁ ।
ନେଇ ଆସି ଖାଇଦେବେ । ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ହଁ, ମୁଁ ନେଇ ଆସିବି ।

ଆଲୋକ : ରୁଟି ଡାଳମା ହେଲେ ଚଳିବ ତ ?

ସୁନିଲ : ଯାହା ହେବେ ଚଳିବ । ତୁମେ ସବୁ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ସାଙ୍ଗରେ
ଝଗଡ଼ା କରିବ ନେଇଁ । ତାକୁ ବୁଝେଇ ସୁଝେଇ କହିବ ।

ଶରତ : ତାକୁ କେମିତି ଜବତ କରିବାକୁ ହେବ ସେ କଥା.....

(ଶରତ, ମଦନ ଓ ଆଲୋକ ପରସ୍ପରଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ)

ତିନି ଜଣଯାକ }
ଏକ ସ୍ୱରରେ } : ଆମକୁ ବେଶ ଜଣା ।

(ଶରତ, ମଦନ ଓ ଆଲୋକ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସୁନିଲ
ଓ ଅସୀମା ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଖୋଲି ରାତି ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ
ପୋଷାକ ପତ୍ର ବାହାର କରୁଥିଲେ । ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର ହେଲା)

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

(ସୁନିଳ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଘର, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ ମଦତ୍ତାଟିରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ସମୟ ସଂଧ୍ୟା । ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ମଦତ୍ତାଟିର ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ଖାତା ଧରି କ'ଣ ହିସାବ କରୁଛି । ତା ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଶଙ୍କର ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ହିସାବ ଖାତାକୁ ଚାହିଁ) ଆଜି କେତେ ଟ୍ରିପ୍ ଟିପ୍ସ ଚାଲାଣ ହେଲା ?

ଶଙ୍କର : ଦଶ ଟ୍ରିପ୍ ଆସିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଦିନକୁ ପଚାଶ ଟ୍ରିପ୍ ଆମର ଚାରଗେଟ୍, ତା ସ୍ଥାନରେ ଜମା ଦଶ ଟ୍ରିପ୍, ତୁ କ'ଣ କରୁଥିଲୁ ?

ଶଙ୍କର : ମୋର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା । ଟିପ୍ସ ବାଡ଼େଇବା ପାଇଁ ଆଉ ଟ୍ରକ୍ରେ ଲୋଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ଲୋକ ମିଳୁ ନାହାନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଚିନ୍ତାର କରି) କ'ଣ କହିଲୁ ? ଲୋକ ମିଳୁ ନାହାନ୍ତି ? ମୁଁ ଏ କଥା ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରିବି ନେଇଁ । ଆମ ଗାଆଁରେ କ'ଣ ଲୋକ ନାହାନ୍ତି ?

ଶଙ୍କର : ଲୋକମାନେ ଏକାମ କରିବାକୁ ମଜୁ ନାହାନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କାହିଁକି ? କ'ଣ ମଜୁରି କମ୍ ହେଉଛି ? ତାହେଲେ ଦିନକୁ ଆଉ ଟଙ୍କାଏ ଲେଖା ବଢ଼ାଇ ଦେ ।

ଶଙ୍କର : ସେମାନେ କୁହା କୁହିଁ ହେଉଛନ୍ତି....

ମହେନ୍ଦ୍ର : କ'ଣ କୁହାକୁହିଁ ହେଉଛନ୍ତି ?

ଶଙ୍କର : ଯିଏ ପଥର ବାଡ଼ାଉଛି ତା ନାକରେ ପଥରଗୁଣ୍ଡ ପଶି ତାକୁ ଟିବି ନହେଲେ ଶ୍ୱାସରୋଗ ଧରୁଛି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏ ଶଳା ଗାଆଁ ଲୋକଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ତାକ୍ତର । ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡରେ ଏ ବାଜେ କଥା କିଏ ଭାରି କଲା ? ଭଏ ଆମ ଗାଁ କୁବ ଟୋକାକ କାମ ହେଉଥିବ ।

ଶଙ୍କର : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା ! ଏଇ କିଛି ଦିନ ତଳେ ଆମ ଗାଆଁକୁ ତାକ୍ତର

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଜାଣିପଡ଼ୁଥିବା ଜୁମି : ୩୭

ଆସିଥିଲା । ସିଏ କ'ଣ ଗୋଉରା ନାୟକକୁ ଦେଖିଲା, ତାକୁ
ଟିବି ହେଉଛି ବୋଲି କହିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଗୋଉରା ନାୟକ ବୁଢ଼ା ହେଲା, ତାକୁ ଟିବି ହେଲା କ'ଣ
ନିହାଳ ହେଉଗଲା ।

ଶକର : ସିଏ ଆମ ଗାଆଁର ଆଉ କେତେ ଲୋକକୁ ଦେଖିଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କ'ଣ କହିଲା ?

ଶକର : କହିଲା- ଏ ଗାଆଁର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକକୁ ଟିବି, ନହେଲେ
ଶ୍ବାସ ହେଉଛି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କୋଉ ଗାଆଁରେ ରୋଗ ନାହିଁ ? ହଁ, ତାହାର ଆଉ କ'ଣ
କହିଲା ?

ଶକର : ତାହାର କହିଲା, ଏଠି ଦିନ ରାତି ପାହାଡ଼ରେ ପଥର ଭଙ୍ଗା
ଚାଲିଛି । ଘରେ ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ, ପିଲା, ବୁଢ଼ା ସମସ୍ତେ
ପଥର ବାଡ଼େଇ ଗୁଣ୍ଡ କରୁଛନ୍ତି । ଦିନ, ରାତି ଟ୍ରକ ଚାଲିଛି ।
ପବନରେ ପଥର ଗୁଣ୍ଡ, ଧୂଳି, ଧୂଆଁ ଭର୍ତ୍ତି ହେଉଛି । ଗାଆଁରେ
କି ପାଖ ଆଖରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଗଛ ନାହିଁ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର
ପବନ ଖରାପ ହେଉଯାଇଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ଲୋକକୁ ଟିବି
ଆଉ ଶ୍ବାସ ରୋଗ ହଉଛି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଚିତ୍କାର କଲା) ଶକର !

ଶକର : ଆଜ୍ଞା !

ମହେନ୍ଦ୍ର : ପାଟି ବନ୍ଦ କର ।

ଶକର : (ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ ପାଟି ବନ୍ଦକଲା ।) ବନ୍ଦ କଲି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ରାଗିଯାଇ) ବୁଝ !

ଶକର : ବୁଝ ହେଲି ଆଜ୍ଞା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତୋ ପାଟି ନୁହଁ ।

ଶକର : ଆଉ କାହାର ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସେଇ ହାରାମଜାଦା ତାହରର ପାଟି ବନ୍ଦ କରିଦେ ।

ଶକର : ଆଜ୍ଞା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତା ପାଟିରେ ବଡ଼ ଧରଣର ଟଙ୍କା ବିଡ଼ାଏ ଗିଳେଇ ଦେ ।
ତା ପାଟି ଆଉ ଖୋଲିବ ନାହିଁ ।

ଶକର : କ୍ଷୁଦ୍ର ଟୋକାମାନେ ମଧ୍ୟ ଗଣ୍ଡଗୋଳ କରିପାରନ୍ତି ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି

ଭାର୍ଗବୀୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତା : ୩୩

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ କଥା ବୁଝିବି । ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ?

ଶଙ୍କର : ପୁଣି କି କଥା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଗାଆଁର ଆଉ ଯେଉଁମାନେ ଟିକେ କୁହାକିଆ ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁ
ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ଦେଶୀମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ
ତାଳିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର । ସେମାନେ ଯେମିତି ଏଥରେ ପାଟି
ଫିଟେଇ ନ ପାରନ୍ତି ।

ଶଙ୍କର : ଆସ୍ଥା ।

(ଏଇ ସମୟରେ ଆଲୋକ, ଶରତ ଓ ମଦନ ପହଞ୍ଚିଲେ)

ମହେନ୍ଦ୍ର : କିରେ ଆଲୋକ । ତମେ ସବୁ ଏଠି କାର୍ଯ୍ୟ କି ?

ଆଲୋକ : ଆମେ ତମ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲୁ, ସେଠୁ ଖବର ପାଇଲୁ ଯେ
ତମେ ଏଠି ଅଛ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆରେ ସେତେ ଦୂରରେ କ'ଣ ଠିଆ ହେଲ ? ଆସ, ଏଠିକି
ଆସ । (ଶରତ, ଆଲୋକ ଓ ମଦନ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ।)
କିରେ ଶଙ୍କର ଠିଆ ହେଲୁ କ'ଣ, ବୁଝିବି ତିନିଟା ଆଶ ।
(ଶଙ୍କର ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା ଏବଂ ତିନିଟା ବୁଝିବି ଆଣିବି
ପକାଇଲା ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : କ'ଣ କେମିତି ଆସିଲ ? ତମ ବୁଦ୍ଧ ଖବର କ'ଣ ? ବ୍ରାହ୍ମା
କରୁଚିତ ?

ଶରତ : ହଁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ବସ, ବସ ! (ତିନିଜଣ ଯାକ ଦେୟାରରେ ବସିଲେ)
ଟଙ୍କା ପଇସା ଯୋଗାଡ଼ ହେଲାଣି ?

ଆଲୋକ : ଆମେ କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କାମରେ ଆସିଥିଲୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଶଙ୍କର ତୁ କାହିଁକି ଠିଆ ହେଲୁ ? ଯା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତା
ଆଶ । (ଶଙ୍କରର ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ହଁ, କ'ଣ କହିବାର ଅଛି ଏଥର କୁହ ?

ଆଲୋକ : ନାହିଁ.... ଏଇ ସୁନିଲବାବୁଙ୍କ କଥା ଆମେ କହିବାକୁ
ଆସିଥିଲୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଚମକି ପଡ଼ି) କୋଉ ସୁନିଲ ?

ମଦନ : ଆମ ଗାଆଁ ଅନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପୁଅ, ଯିଏ ଆମେରିକାରେ
ଥିଲେ ।

ଆନନ୍ଦ ବନ୍ଦୁ ପଣ୍ଡା

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଓଃ... ସେ ସୁନିଲ କଥା କହୁଛ ? (କୃତ୍ରିମ ହସ ହସି) ବୁଝିଲି, ବୁଝିଲି ।

ଶରତ : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଗାଆଁକୁ ଆସିବୁଟି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏକା ଆସିବୁଟି ନା, ତା ସାଙ୍ଗରେ ଆଉ କିଏ ଆସିବୁଟି ?

ଆଲୋକ : ତାଙ୍କ ଝିଅ ଅସୀମା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଛନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ବୁଝିଲି ।

ମଦନ : କ'ଣ ବୁଝିଲେ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତାଙ୍କ ଯୁବତୀ ଝିଅ ଆସିଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ।

ଶରତ : ସୁନିଲବାରୁ କହୁଛନ୍ତି, ସିଏ ଆଉ ଆମେରିକା ଫେରିଯିବେ ନାହିଁ । ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଏଇଠି ଆମ ଗାଆଁରେ ରହିବେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ରହିବ ? ରହୁ । (ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲା) କିଏ ମନା କଲା ?

ମଦନ : ସିଏ କହୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ଜମିବାଡ଼ି ଘର....

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତାଙ୍କ ଘର ଜମି ? ତାଙ୍କର ତ ଏଠି ସେ ସବୁ କିଛି ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ତାଙ୍କ ଘର, ଜମି କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତା ବାପା ଅନିଲ ମହାପାତ୍ର ସେସବୁ ମୋତେ ବିକ୍ରି କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ଆଲୋକ : କିନ୍ତୁ ସିଏ ତ କହୁଛନ୍ତି ସିଏ କି ତାଙ୍କ ବାପା କେହି ଜମି କିମ୍ବା ଘର କାହାକୁ ବିକ୍ରି କରି ନାହାଁନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ ମନା କରିଦେଲା ଆଉ ତମେ ତା କଥା ବିଶ୍ୱାସ କରି ଚାଲି ଆସିଲ ? ତମେ ସବୁ ପାଠ, ଶାଠ ପଢ଼ିଛ ? ତମ ମୁଣ୍ଡରେ କ'ଣ ବୁଦ୍ଧି ଅକଲ କିଛି ନାହିଁ ?

ମଦନ : (ରାଗିଯାଇ) ଆମ ମୁଣ୍ଡରେ ବୁଦ୍ଧି ଅକଲ ଅଛି କି ନାହିଁ, ସେ କଥା ପଛେ ବୁଝିବ, ତମେ ଆଗ କୁହ ତମ ପାଖରେ ତାଙ୍କ ଜମିବାଡ଼ି, ଘର ବିକ୍ରିଖର୍ଚ୍ଚ କାଗଜପତ୍ର ଅଛି କି ନାହିଁ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହାତରେ କାଗଜ ନଧରି ଏତେ କଟା କାମ ଏ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାସ କେବେ କରିନାହିଁ କି ଭବିଷ୍ୟତରେ କେବେ କରିବ ନାହିଁ । କିଏ ଗାଈ ଚରେଇଲେ ମୁଁ ମଣିଷ ଚରାଇଛିଟି ! ମତେ ଇଏ ଶିଖେଇବେ ମାମଲଟି ?

ଶରତ : ଠିକ୍ ଅଛି । ଆମକୁ ସେ ବିକ୍ରିଖର୍ଚ୍ଚ କାଗଜ ଦେଖେଇ ଦିଅ ଆମେ ତାକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସବୁ ପିଲାଲୋକ, କାଗଜପତ୍ର ବିଷୟରେ ତମର ବି
ଜ୍ଞାନ ଅଛି ?

ମଦନ : ଆମେ କ'ଣ କାଗଜପତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ? ତମେ ଦେଖା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କାଗଜପତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ତମେ ସବୁ କିଏ ? ତମେ କ'ଣ
ପୋଲିସ ନା ବିଚାରପତି ?

ଆଲୋକ : ଆମେ ତାହେଲେ ସୁନିଲବାବୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଦେଉଳରୁ, ସିଏ ତାଙ୍କ
କାଗଜପତ୍ର ନିଜେ ଦେଖି ଯିବେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ନା, କାଗଜପତ୍ର ମୁଁ କାହାକୁ ଦେଖାଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ଯିଏ
ଦେଖିବ ସିଏ କୋର୍ଟ କଚେରୀରେ ଦେଖିବ ।

(ଆଲୋକ, ଶରତ ଓ ମଦନ ତିନିଜଣ ପରସ୍ପରଙ୍କ ମୁହଁକୁ
ଚାହିଁଲେ, ଠରାଠରି ହୋଇ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଉଠି
ଠିଆହେଲେ ।)

ମଦନ : ଆସ ଯିବା । (ତିନି ଜଣଯାକ ଉତ୍ୟକ୍ତହୋଇ ଯିବାକୁ
ବାହାରିଲେ ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : କିରେ ତମେ ସବୁ ଏମିତି ରାଗୁଡ଼ କାହିଁକି ?

ଆଲୋକ : ତମେ ସେମିତିଆ କଥା କହୁଡ଼, ଆମେ ରାଗିବୁ ନାହିଁ । ତମେ
ଏକା ପୋଲିସ ଆଉ କୋର୍ଟ କଚେରୀ ଦେଖୁଡ଼, ଆଉ କ'ଣ
କେହି ଦେଖି ନାହାଁତି ?

ଶରତ : ଆହା, ତମେ ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ କିଣିଛ, କାଗଜପତ୍ର ଦେଖାଇ
ଦେଉନା, ଝମେଲା ବଢ଼ଉଡ଼ କାହିଁକି ?

ମଦନ : ବୁଝିଲୁ ଶରତ ! ସେ ତେଲମରା କାମ ଗୁଡ଼ା ମତେ ଘୋଟେ
ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ଏତେ କଥାରୁ ଆମକୁ କ'ଣ ମିଳିବ ?
ସିଏ ଯଦି ଆମକୁ କାଗଜପତ୍ର ନ ଦେଖେଇବେ, ଆମେ କଲି
ଆମ କୁବ ଚରପରୁ ଗାଆଁ ସଭା ଡାକିବା । ସେଠିକି ସୁନିଲ
ମହାପାତ୍ର ମଧ୍ୟ ଯିବେ । କଥାଟା ସେଠି ପକାଇ ଦେବା ।
ଆମକୁ ସିନା ନାନି ଆଖି ଦେଖେଇ ଦଉଡ଼ି, ଗାଆଁ ସଭାକୁ
କେମିତି ନାନିଆଖି ଦେଖେଇବେ ମୁଁ ଦେଖିବି ।

ଆଲୋକ : କିଛି ଲୋକଙ୍କୁ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ହୁଏତ ଠକି ହେବ, କିନ୍ତୁ
ସବୁଲୋକଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ କେହି ଠକି ପାରିନାହିଁ ବି
ପାରିବେ ନାହିଁ । ସତ ପାତାଳ ଫୁଟି ବାହାରିବ ।

ଆନନ୍ଦ ବନ୍ଦୁ ପଣ୍ଡା

ଭାଗପଦୁଥବା ଭୂମି : ୩୭

ମଦନ : ଆମକୁ ତମେ ଯେତେ ମୁହଁ ତୋଡ଼ ଦେଖେଇଲେ ବି କଥାଟା କ'ଣ ଜଣା ପଡ଼ିଯାଉଛି । ଯେତେ ଜୁଟିଲେ କ'ଣ ହେବ ? ଗୋଡ଼ ଦିଲଟା ଦିଶୁଛି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ ଶୁଣିଲି ତମେ କୁଆଡ଼େ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଆଉ ତା ଝିଅକୁ କୁବରେ ରଖେଇବ ? ଏ କଥା କ'ଣ ସତ ?

ମଦନ : ତମେ ସେଥିରୁ କ'ଣ ପାଇବ ?

ଶରତ : ସିଏ ଏ ଗାଆଁର ପୁଅ, ଆମେରିକାରେ ପ୍ରଫେସର ଥିଲେ । ସିଏ ଆମ ଗାଆଁର ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ । ତାକୁ କୁବରେ ସ୍ଥାନ ଦେବାଟା କ'ଣ ଅନ୍ୟାୟ ନା ପାପ ?

ଆଲୋକ : ବରଂ ତାଙ୍କ ପାଦଧୂଳି ପଡ଼ି ଆମ କୁବ ଧନ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସବୁ ତା ବିଷୟରେ ଏତିକି ଜାଣିବ ନା, ଆଉ ଅଧିକା କିଛି ଜାଣିବ ?

ମଦନ : ଆମେ ତ ଏତିକି ଜାଣୁଛୁ, ତମେ ଆଉ କି ଖବର ଆଜୁଟେ ଜାଣିବ କହୁନା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସବୁ ବସ ମୁଁ କହୁଛି । ଆରେ ଶଙ୍କର କିରେ ଏତେବେଳେ ଯାଏ ଚା'ଟିକେ ପାଇଁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇବୁ ?

ଆଲୋକ : ତା, ପା ଦରକାର ନାହିଁ । ଆମେ ବସୁଛୁ, ତମେ ଯାହା କହିବା କଥା କୁହ । ବସରେ ମଦନ । ଶରତ ବସ । (ସମସ୍ତେ ବସିଲେ)

ମଦନ : କ'ଣ ଜାଣିବ କୁହ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଆମ ଗାଆଁର ଉତ୍ତମ ଦେଖୁ ସହିପାରୁନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ଏଇଟା ନିହାତି ମନଗଢ଼ା କଥା । ଆମେ ଦୁଧଖିଆ ଛୁଆ ହେଲଣାହିଁ ଯେ ତମେ ଯାହା କହିବ ଆମେ ଟି ଟାଁ କରି ପିଇଯିବୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ ଭାବୁଛି ସିଏ ଏକୃତିଆ ଉତ୍ତମ କରିଥାଆନ୍ତା ଆଉ ଆମର ଏ ଗାଆଁ ତିରିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ଯେମିତି ଅନୁନ୍ନତ ଥିଲା ସେମିତି ଥାଆନ୍ତା । ଆମେ ସେମିତି ମଳିମୁଣ୍ଡିଆ ହେଇ ପଡ଼ିଥାଆନ୍ତୁ । ସିଏ ଆମେରିକାରୁ ସ୍ୱର୍ଗ୍ ବୁର୍ଗ୍ ପିନ୍ଧି ଆସିବା ବେଳେ ଆମେ ତ ଆଗରେ ହାତଯୋଡ଼ି କାକୁଡ଼ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥାଆନ୍ତୁ ।

ଶରତ : ଏଗୁଡ଼ା ନିହାତି ମିଛକଥା । ସିଏ ଏ କଥା ମୋଟେ କହୁ ନାହାନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଥଟା କରି) କହୁ ନାହାନ୍ତି ? ଆଉ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ?

ମଦନ : ତମେ ତାକୁ ମିଛରେ ଗାଆଁ ରାଜନାତି ଭିତରକୁ ଟାଣୁଛ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ କୁଆଡ଼େ ଗାଆଁର ଏଠି ସେଠି ବୁଲି ତା ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି ସାଉଁଟୁଛି ।

ଆଲୋକ : ସ୍ମୃତି କ'ଣ ସାଉଁଟୁଛନ୍ତି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ ସୁଦ୍ଧା ଯାଉଥିବା ପିଲାଦିନର ସେଧୁଳି ଦାଣ୍ଡ ଆଉ ନାହିଁ । ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡ ପିଚୁ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ତାର ମନ ଭାରି ଦୁଃଖ । ଧୂଳିଦାଣ୍ଡ ଥିଲେ ତା ପାଦଟିହୁ ଆଆନ୍ତା । ସେ ପାଦଟିହୁ ଦେଖିଲେ ତା ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି ମନେ ପଡ଼ନ୍ତା । ସିଏ ସ୍ମୃତି ରୋମାଞ୍ଚନ କରି ଖୁସିରେ ଫାଟି ପଡ଼ନ୍ତା । ତା ପାଦ ଚିହ୍ନ ନଷ୍ଟ ହେଇଯିବ ବୋଲି କ'ଣ ଆମ ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡକୁ ପିଚୁ ନ କରି ଆମେ ଏ ଯାଏ ସେମିତି ଧୂଳିଆ ରଖୁଥାନ୍ତୁ ?

ଶରତ : ବିଦେଶରେ ବହୁଦିନ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଗାଆଁକୁ ଆସି ପିଲାଦିନର ସ୍ମୃତି ଖୋଜିବା କିଛି ପାପ କାମ ନୁହଁ । (ଏହି ସମୟରେ ଶଙ୍କର ଚାରିକପ୍ ଟା ଆଣି ପହଞ୍ଚିଲା)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଠିଆ ହେଲୁ କ'ଣ ? ଦେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଟା ଦେ ।

(ଶଙ୍କର ଟା ଥୋଇଦେଲା, ଚାଲିଗଲା) ଆରେ ଟା ପିଅ ।

ମଦନ : ନା, ଟା ପିଇବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଆଉ କଣ କହିବାର ଅଛି କୁହ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଡିବି, ଲଣ୍ଡନ ଜାଗାରେ ବିଭୁଳିବତୀ ଦେଖୁ ତା ମନ ଭାରି ଦୁଃଖ । (ହସିଲା) ତମେ ପଚାରୁନା କାହିଁକି ?

ଶରତ : କାହିଁକି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ହସିଲା) ସେଇ ସ୍ମୃତି ।

ମଦନ : ଏଥିରେ କି ସ୍ମୃତି ଅଛି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଅଛି । ଗାଆଁରେ ଏବେ ବିଭୁଳିବତୀ ଥିବାରୁ ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଆଉ ସେ ଢହ ଆନୁଅ ନାହିଁ । ଆମ ଗାଆଁର ଢହରାତି ଯାହା ତାର ସ୍ମୃତିର ଶାମୁକା ଭିତରେ ଶୋଇଥିଲା ତାହା ଏ ବିଭୁଳି ଆନୁଅରେ ହଜି ଯାଇଛି ।

ଭାଗିପତ୍ରଧରା କୁମ୍ଭୀ : ୩୮

ଆଲୋକ : କିଏ କ'ଣ ସ୍ମୃତି ଖୋଜିଲା ନ ଖୋଜିଲା ଆମକୁ ସେଥିରୁ କ'ଣ ମିଳିବ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ତମ କୁବ ବିରୋଧରେ ଗାଆଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମତଉଛି ।

ଶରତ : ଏଇଟା ନିହାତି ମିଛକଥା । ସିଏ ଯଦି ଆମ ବିରୋଧରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମତଉଥାନ୍ତା, ତାହେଲେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆମ ପାଖକୁ ଆସିଥାନ୍ତା କାହିଁକି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସବୁ ଅସ୍ତ୍ର ବୟସର ପିଲା । ମଣିଷ ଚିହ୍ନିବା ବୟସ ତମର ହୋଇନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ସିଏ ଆମ ବିରୋଧରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହଉଥିଲା ବୋଲି ତୁମ ପାଖରେ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଅଛି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ ହାତରେ ସାକ୍ଷୀ ପ୍ରମାଣ ନ ରଖି କେବେ କିଛି କହେ ନାହିଁ । ମଙ୍ଗଳାପାଠ ବରଗଛକୁ ହାଣି ତମେ ସେ ଜାଗାରେ କୁବଘର କରିଛ ବୋଲି ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ତୁମ ବିରୋଧରେ ଗାଆଁ ଲୋକଙ୍କୁ କହୁଛି । କିହୋ କହୁଛ ଲାଗି ସିନା ଗୋପଦାଣ୍ଡ ! ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସିନା ବରଗଛ ! ମଙ୍ଗଳାମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଚୋର ନେଲାପରେ ବୁଢ଼ା ବରଗଛଟାର ଆଉ କ'ଣ ଦରକାର ? କୁବ ପିଲାମାନେ ବରଗଛଟାକୁ କାଟି ସେ ଜାଗାରେ କୁବଘର ତିଆରି କରିବାଟା କ'ଣ ଏମିତି ଖରାପ ହେଉଗଲା ?

ମଦନ : ଆମ କୁବ ବିରୋଧରେ କହୁଥିଲା ? କମ୍ ମାରାତ୍ମକ ନୁହେଁ ଲୋକଟା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୋ କଥା ଯଦି ତମର ବିଶ୍ୱାସ ନ ହେଉଛି, ତମେ ଆମ ଗାଆଁ ଭୋଲିକି ପଚାର । ତାକୁ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର କ'ଣ କହୁଥିଲା ତାଠୁ ବୁଝ ।

ଶରତ : ତମେ ତ କହୁଛ, ତାକୁ ପଚାରିଲେ ଅଧିକାଂଶେ କ'ଣ ହେବ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ନିଅ ପିଲେ ଧର, ତା'ଟା ଅଣ୍ଡା ହେଉଗଲା । ଶରତ, କିରେ ଧର । ଆଲୋକ, ମଦନ ଆରେ ନିଅ । (ତିନିହେଁ ତିନିକ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତା' ଅଣ୍ଡା ହେଉଯିବ, ନିଅ ଧର । (ସମସ୍ତେ ଚାଆ ପିଇଲେ)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଏତେ ଦିନ ଆମେରିକାରେ ରହିବା

ଗାନ୍ଧିପଦ୍ମଧରା ଚୂର୍ମି : ୩୯

ପରେ ଏବେ କାହିଁକି ଗାଆଁକୁ ଆସିଛି ? ଯାହାର ଗାଆଁ ବୁର୍ଲ୍
ଆଜିଯାଏ ମନେ ପଡୁ ନଥିଲା, ଏତେ ଦିନ ପରେ ତାର ଗାଆଁ
କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା କାହିଁକି ?

ମଦନ : କାହିଁକି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଆମେରିକା ବିରୋଧରେ ଗୁପ୍ତଚର କାମ
କରୁଥିଲା ।

ମଦନ : ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଥିଲା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହଁ । ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଥିଲା ?

ଆଲୋକ : କୋଉ ଦେଶ ପାଇଁ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସେ କଥା ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣେ କହିପାରିବି ନେଇଁ । ତେବେ ଯୋଉ
ଦେଶଠୁ ଟଙ୍କା ପାଇଥିବ ସେ ଦେଶ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତଚର କାମ
କରୁଥିବ । ପଇସା ପାଇଁ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ସବୁକାମ
କରିପାରିବ ।

ଶରତ : ଯିଏ ଆମେରିକାରେ ପ୍ରଫେସର ଥିଲା ତାର ପଇସାର କ'ଣ
ଅଭାବ ଥିଲା ଯେ ସିଏ ପଇସା ପାଇଁ ଗୁପ୍ତଚର କାମ
କରିବ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସିଲା) ତୁମେ ସବୁ ପଇସା ରୋଜଗାର
କରିନା ସେଥିପାଇଁ ସେ କଥା ଜାଣିନା । ଯାହାର ଯେତେ
ଅଧିକ ପଇସା ତାର ସେତେ ଅଧିକ ରୋଜଗାର ଶୋଷ ।
ସେ ଶୋଷର ଶେଷ ନାହିଁ କି ସୀମା ନାହିଁ । ପଇସା ନିଶାରେ
ସିଏ ସବୁ କରିପାରେ । ଏମିତି ପଇସା ନିଶାରେ ପାଗଳ
ହୋଇ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁ କରୁ
ଧରାପଡ଼ିଲା । ଆମେରିକା ସରକାର ତାକୁ ଧରା, ବେରା
ଦେଇ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ମଦନ : ଆମେ କ'ଣ ଏତେ କଥା ଜାଣିଛୁ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆମେରିକାରୁ ତଡ଼ା ଖାଇବାରୁ ତାର ଦେଶ ଆଉ ଗାଆଁ ବୁର୍ଲ୍
ମନେ ପଡ଼ିଲା । ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନ ପାଇ ସିଏ ଗାଆଁକୁ
ଆସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା । ଯାହାର ଅଭ୍ୟାସ ଯାହା ସିଏ କ'ଣ
କେବେ ଛାଡ଼ି ପାରିବ ? ତା ମତି ଗତି ମତେ କେମିତି,
କେମିତି ଲାଗୁଛି । ସିଏ କୁଆଡ଼େ.....

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଶରତ : କ'ଣ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ କୁଆଡ଼େ ଏଠି ସବୁଆଡ଼ ବୁଲି ଦେଖୁଛି । ସବୁ ଜାଗାର ଫଟୋ ଉଠାଉଛି । ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି ଏଠି ମଧ୍ୟ ସିଏ ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଛି ।

ଆଲୋକ : ଏଠି କି ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଛି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଗୁପ୍ତଚର, ସିଏ ଆମ ଦେଶର ଶତ୍ରୁ, ଆମ ଗାଆଁର ଶତ୍ରୁ । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ।

ମଦନ : ଏଠି ଆମ ଗାଆଁରେ କ'ଣ କେମିତି ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରିବ ? ଏଠି କ'ଣ ଅସ୍ତ୍ରାଗାର ଅଛି ନା, ଏଠି ବିମାନଘାଟି ଅଛି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ ସେ କଥା କେମିତି କହିବି ? ଆମ ଦେଶରେ ଏଇନେ ଅନେକ ଉଗ୍ରପକ୍ଷୀ, ବିଚ୍ଛିନ୍ନତାବାଦୀ, ଦେଶକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିବାକୁ ଲାଗିଛନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ଖବର କାଗଜରେ ନାନା କଥା ବାହାରୁଛି । ଏସବୁ ପଛରେ ଆମ ଶତ୍ରୁଦେଶମାନଙ୍କର ହାତ ଅଛି । ଶତ୍ରୁମାନେ ଏ ଦେଶରେ ପଶିଲେ ଆମେ ଚିହ୍ନି ପକାଇବା, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଏଇ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ପରି ଲୋକ ଯେଉଁମାନେ ବିଦେଶରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ରହିଛନ୍ତି ସେଇମାନଙ୍କୁ ମୋଟା ଧରଣର ଟଙ୍କା ପଇସା ଦେଇ ଆମ ଦେଶର ଗୁପ୍ତଖବର ନେଉଛନ୍ତି । ତାଙ୍କରି ଜରିଆରେ ଉଗ୍ରପପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଯୋଗାଉଛନ୍ତି ।

ଶରତ : ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ କ'ଣ ଜଣେ ଏତେ ତଳକୁ ଖସିପାରେ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଯେଉଁମାନେ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଦେଶ, ଗାଆଁ ସବୁ ବୁଲି ବିଦେଶ ମାଟିରେ ଡିରିଶ ବର୍ଷକାଳ ମୁହଁମାଡ଼ି ପତି ରହି ପାରନ୍ତି ସେମାନେ ଟଙ୍କା ପଇସା ଲୋଭରେ ଯେ କୌଣସି କାମ କରିପାରନ୍ତି ।

ଆଲୋକ : କଥାଟା ଏବେ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଗଲା ।

ମଦନ : କ'ଣ ପରିଷ୍କାର ହେଇଗଲା ।

ଆଲୋକ : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଯଦି ଗାଆଁରେ ସବୁଦିନ ରହିବାକୁ ଆସିଥାନ୍ତା ତାହେଲେ କ'ଣ କେବଳ ଦିଖଣ୍ଡ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌ ଧରି କି ଆସିଥାନ୍ତା ?

ଶରତ : ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କ ଜିନିଷପତ୍ର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସହରରେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ରଖି ଆସିଛନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସବୁଠିକ୍ ଅନୁମାନ କରିଛ । ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଏଠି ସବୁଦିନ ରହିବାକୁ ଆସି ନାହିଁ । ଏଠିକି କିଛି ମତଲବରେ ଆସିଛି । ତା କାମ ସରିଲେ ଏଠୁ ପୁଣି କେତେବେଳେ ଖସି ଚାଲିଯିବ । ଗୁପ୍ତଚରମାନେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ରୁହନ୍ତି ନାହିଁ । ତାକୁ ଅନ୍ୟମାନେ ସହେହ କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ସିଏ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଯାଏ ।

ଶରତ : ସିଏ ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ପୋଲିସକୁ ଜଣାଇ ଦେବା ଉଚିତ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମତେ ସେ କାମ ଛାଡ଼ି ଦିଅ । ତମେ ଗୋଟେ କାମ କର ।

ଶରତ : ଆଉ କି କାମ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ସେ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଆଉ ତା ଝିଅକୁ କୁବଘରୁ ବାହାର କରିଦିଅ ।

ମଦନ : ଆମେ ତାକୁ କାଲି ସଫା ସଫା କହିଦେବୁ କୁବରେ ତୁମ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୁମେ ଚାଲିଯା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କାଲି ନୁହଁ, ଆଜି । ଏଇ ରାତିରେ ତାକୁ କୁବରୁ ବିଦା କରିଦିଅ ।

ଆଲୋକ : ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି, ପୁଣି ଶାତ ରାତି । ଏତେ ରାତିରେ ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଯିବେ ? କୋଉଠି ରହିବେ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ ତମ ଭଲ ପାଇଁ କହୁଛି । କୁଆଟା ନିଶ୍ଚୟ ପୋଲିସ କାନକୁ ଯିବ । ଯିବ କ'ଣ ମୁଁ ତ ନିଜେ ପୋଲିସକୁ ଜଣେଇବି । ନହେଲେ ପୋଲିସ ସବ୍-ଇନସ୍ପେକ୍ଟର ମତେ କହିବ- ତମ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟେ ଗୁପ୍ତଚର ରହୁଛି, ତମେ ଜଣେ ଜାଣିବା ଶୁଣିବା ଲୋକ ହୋଇ ମତେ ରିପୋର୍ଟ ନ କଲ କେମିତି ? (ସମସ୍ତେ କିଛି ସମୟ ନୀରବ ରହିଲେ)

ମହେନ୍ଦ୍ର : କିରେ ମଦନ, ଶରତ କିଛି କହୁନା କାହିଁକି ? ଆଲୋକ କ'ଣ ଭାବୁଛୁ ? ତମେ ସବୁ ଶିକ୍ଷିତ ପିଲା । ତମର ଭବିଷ୍ୟତ ଅଛି । ଜାଣି ଜାଣି ଏ ବିଷୟର ସାପଟାକୁ କୁବଘରେ ସ୍ଥାନ ଦେବାଟା ଠିକ୍ ହେଲା ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ନାହିଁ, ଆମେ କ'ଣ କହୁଥିଲୁ କି, ରାତିଟାରେ ବଢ଼ିଲା

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଝିଆଟାକୁ ନେଇ ଯିଏ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଭିତ୍ତେ ସେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ପ୍ରତି ତମର ଏତେ ଦରଦ କାହିଁକି ?
ତମେ ଝିଆଟାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବିଚାର କରି ଦେଖ ।
ପୋଲିସ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିବ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ଗୁପ୍ତଚର
ସୁକ୍ତିଲ ମହାପାତ୍ର ତମ କୁବରେ ରାତି କଟାଇଛି, ତମକୁ
ଆନାକୁ ନେଇ ନାନା କଥା ପଚାରିବ । ତମେ ସବୁ
ସମ୍ଭାଷଣାଦୀ କି ଉଗ୍ରପଦ୍ଧା ଦଳରେ ଯୋଗଦେଇଣି ବୋଲି
ଭାବିବ ।

ଶରତ : ସତ କଥା । ପୋଲିସର ଚାରିକଡ଼େ ଧାର ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : କଥା ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ପୋଲିସ୍ ତୁମ ଉପରେ ବଳ
ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରେ । ଆନାରେ ପୂରାଇ ନିସ୍ତୁକ ମାଡ଼
ଦେଇପାରେ, ଦେହରେ କରେଷ୍ ଦେଇପାରେ କିମ୍ବା ନଖରେ
ପିନ୍ କି ନୁହାକଣ୍ଡା ପିଟିପାରେ ।

ଆଲୋକ : ଆମର ଏତେ ଝମେଲାରେ କିଏ ପଶିବ ? କ'ଣ କହୁଛୁ ?

ମଦନ : ଏତେ ଯଦି ଅସୁବିଧା ଅଛି, ତାକୁ ଦୂରତ କୁବରୁ ବିଦା
କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆଜି ରାତି ରାତି ତାକୁ କୁବରୁ ବିଦା କରିଦିଅ ।

ମଦନ : ହଁ, ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବିଦା କରିଦେବୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଯିଏ ଯଦି କିଛି ଝମେଲା କରେ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ କହିବ । ମୁଁ ତା
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।

ମଦନ : ଆମକୁ କ'ଣ ଯିଏ ବଲେଇ ଯିବ ?

ଶରତ : ତମେ ପୋଲିସ୍‌ରେ ଖବର ଦିଅ । ଦେଶଦ୍ରୋହୀଟା ଏଠୁ
ଖସିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ପୋଲିସ ତାକୁ ଯେମିତି ଖୁଆଡ଼ରେ ଭର୍ତ୍ତି
କରେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେ ଯା ତମ କାମ କର । ମୁଁ ଚାଲିଲି ପୋଲିସ୍ ପାଖକୁ ।

ମଦନ : ଆସ, ଯିବା ଆସ ।

(ଆଲୋକ, ଶରତ ଓ ମଦନ ଚାଲିଯାଉଥିଲେ । ମହେନ୍ଦ୍ର
ସେମାନଙ୍କୁ ପଛରୁ ଡାକିଲେ ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆଲୋକ !

ଆଲୋକ : (ପଛକୁ ଫେରି) କ'ଣ ହେଲା ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ଭାଗପଦୁଥବା ଭୂମି : ୪୩

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ଅନୁଚ ସ୍ଵରରେ) ଗୋଟେ ମାଲ୍ ଥିଲା ।

ଆଲୋକ : କି ମାଲ୍ ? କ'ଣ ତମ ଦୋକାନର ବେଶ୍ୟାମାଲ୍ ?

ମଦନ : ସେ ଗୁଡ଼ା ଚଳିବ ନେଇଁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ନା, ଫରେନ୍ ଜିନିଷ । ଚଳିବ ?

ଶରତ : ଅଛି ଯଦି ଦଉନା ପଚାରୁଛ କ'ଣ ? ସେ ଜିନିଷ ପାଉଲେ
କିଏ କ'ଣ ଛାଡ଼େ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଭଲ ମାଲ୍‌ଟାଏ । ମୁଁ ମୋ ପାଇଁ ରଖୁଥିଲି । ହେଲେ ତମେ
ଶୀତ ରାତିଟାରେ ଆସିଥିଲ ଯେତେବେଳେ

ମଦନ : କ'ଣ ପୂରା ବୋତଲଟା ଅଛି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହଁ, ବୋତଲଟା ପୂରା ଅଛି । ତମେ ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କର,
ମୁଁ ଆଣୁଛି । (ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ଵାସ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲେ)

ଶରତ : ଭଲ ଯୋଗରେ ଆଜି ରାତି ପାହିଥିଲା । ନ ମାସୁଣୁ ମାଲ୍‌ଟା
ମିଳିଗଲା । ପୁଣି ଏମିତି ସେମିତି ହୁଏ, ଏକାବେଳେ
ଫରେନ୍ ମାଲ୍ ।

ଆଲୋକ : ଆରେ ଦନେଇ ଦୋକାନଟା ବୋଧେ ବନ୍ଦ ହେଇ ଯିବଣି ।

ମଦନ : ସିଏତ ସେଇ ଦୋକାନରେ ଶୋଇଛି, ତାକୁ ଉଠାଇଲେ ସିଏ
ଉଠିବ । ତା ଦୋକାନରେ କ'ଣ ଅଛି ?

ଆଲୋକ : ଖାଲି ମାଲ୍‌ଟା କ'ଣ ଜମିବ ? ଦେଖଇ ତି ତା ଦୋକାନକୁ
ଉଠେଇଲେ କିଛି ନହେଲେ ମିଳୁଥିଲା ପ୍ୟାକେଟ୍ ଗୋଟେ
ଦେବ ।

ଶରତ : ହଁ କିଛି ମିଳୁଥିଲା କି ଅଣ୍ଡା ହେଉଥିଲା ତହିଁଯିବ ।

ମଦନ : ଫରେନ୍ ମାଲ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ଟିକେନ୍ଦ୍ର ହେଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ।

ଆଲୋକ : ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ସତ, ହେଲେ ଏତେ ରାତିରେ ସେ ଜିନିଷ
ଆସିବ କୁଆଡୁ ?

ମଦନ : ମାଲ୍‌ଟା ଆଜି ନେଇକି ରଖୁ ଦେବା । କୋଉଠୁ କୁହୁଲେ
ଯୋଗାଡ଼ କରି କାଲି ରାତିରେ ମାଲ୍‌ଟା ପିଇଲେ ବହି ଜମିବ ।

ଶରତ : ଆଜିର ମଜା କାଲିକି ଆଉ ରହିବ ? (ଏହି ସମୟରେ
ଗୋଟେ ହାତରେ ମଦ ବୋତଲ, ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଗୋଟେ
ପଲିଥିନ୍‌ରେ କିଛି କଷା ଟିକେନ୍ଦ୍ର ଧରିବି ଫେରିଲେ ମହେନ୍ଦ୍ର)

ମହେନ୍ଦ୍ର : କ'ଣ ବହି ଜମିବ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଶରତ : ନାହିଁ, ସିଏ କିଛି ନୁହଁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆରେ ମୋ ଆଗରେ ଲାଜ ସରମ କ'ଣ ?

ଆଲୋକ : ମଦନ କହୁଥିଲା

ମଦନ : କିରେ ଆଲୋକ ! ତୁ ତ ଖୁବ୍ ତୁମ୍ଭ ସଜ୍ଜାତନ । କିରେ
କଥାଟାକୁ ମୋ ନାଆଁରେ କ'ଣ ଗଢ଼େଇ ଦଉତୁ ? ତୁ କ'ଣ
କିଛି କହୁନଥିଲୁ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆରେ କ'ଣ ହେଉଛି କୁହ ?

ଶରତ : ଏଇ କଥା କ'ଣ କି ଫରେନ୍ ମାଲୁଟା ଖାଲି ଖାଲି
ଖାଇଲେ ତାର କିଛି ଟେଷ୍ଟ ଆସିବ ନାହିଁତ ସେଇକଥା
ଆମ ଭିତରେ ଆମେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲୁ । ହେଲେ ରାତି
ବହୁତ ହେଲେ ଗଲାଣି । ଏତେ ରାତିରେ କ'ଣ ଆଉ କୋଉଠୁ
ଯୋଗାଡ଼ କରି ହେବ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆରେ ଯିଏ ତୁମକୁ ମାଲୁ ଦେଉଛି, ସିଏ ବି ମାଲୁ ଖାଏ;
ଏକଥା ତମେ ଜାଣିଛ ନା ନାହିଁ ?

ଆଲୋକ : ହଁ, ଜାଣିରୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମାଲୁ ସାଙ୍ଗେ ଯାହା ଯାହା ଦରକାର ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣି ନାହିଁ ?
ନିଅ । ବେଶୀ ନାହିଁ । (ପଲିଥିନ୍ ପୁଡ଼ିଆ ଓ ମଦ ବୋତଲଟା
ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ) ଅଳ୍ପ କିଛି କଷ୍ଟ ମାଂସ ଅଛି । ତିନି ଜଣକୁ
ହେଲେ ଯିବ । ଆଉ ଏଇଟା ରମ୍ । (ଆଲୋକ ମାଂସ ପୁଡ଼ିଆ
ଓ ମଦନ ମଦ ବୋତଲ ଆଣିଲେ)

ଶରତ : ଆମେ ତୁମକୁ କୋଉ ଭାଷାରେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବୁ ଭାଷା
ଖୋଜି ପାଉନାହିଁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତମେତ ଆମର ପିଲା । ତମର ସୁଖ ସୁବିଧା ଦେଖିବା ଆମର
କାମ । ଧନ୍ୟବାଦ କ'ଣ ଦେବ ? ହଉ ତମେ ଏବେ ଯା ।
ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଯାହା ଦରକାର ହେବ ମୋତେ କହିବ ।
(ଶରତ, ମଦନ ଓ ଆଲୋକ ଚାଲିଯାଉଥିଲେ । ମହେନ୍ଦ୍ର
ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ପଛରୁ ଡାକିଲେ ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହଁ, ଶୁଣ । ଯେମିତି ହେଉ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ ଆଜି
ରାତାରାତି କୁବ ଘରୁ ବିଦା କର ।

ମଦନ : ସେଥିରେ ଆମେ ଖୁଲାପ କରିବୁ ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଗାର୍ଜପଦୁଥବା ଭୂମି : ୪୫

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସିଏ ଯେବେ କାକୁଟି ମିନତି ହେଲେବି ଶୁଣିବ ନାହିଁ । ତା
ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅର ମୁହଁକୁ ଦେଖୁ ଭୁଲିଯିବ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଆପଣ ଆମ ଉପରେ ଭରସା ରଖନ୍ତୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଯଦି ତାକୁ ଏଇ ରାତି ରାତି କୁବ ଘରୁ ବିଦା ନ କରିଛ, କାଲି
ଫୋଲିସ ଆସିବ ଯଦି ଦେଖୁବ ସେ ଗୁପ୍ତଚର ତୁମ କୁବ ଘରେ
ଅଛି, ତାହେଲେ ତା ସହିତ ଫୋଲିସ ତମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆରେଷ୍ଟ
କରିବ ।

ମଦନ : ଆମେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇକି ତାକୁ ଧକା ବେଢା ଦେଇ କୁବ
ଘରୁ ବିଦା କରିଦେବୁ । ତମେ ସେ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ରୁହ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହଉ, ତମେ ଏଥର ଯା ।

(ଶରତ, ଆଲୋକ, ମଦନ ମଦ ଓ ମାଂସ ନେଇ
ଚାଲିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଯିବା ପରେ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାସ
ସେମାନଙ୍କ ଗତି ପଥକୁ ଚାହିଁ ଚାପା ହସ ହସିଲା ।)

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗାଆଁ ରାସ୍ତାରେ ବସିଛନ୍ତି ଆଲୋକ, ମଦନ ଓ ଶରତ ।
ଚିନିହେଁ ମଦ ପିଉଛନ୍ତି ଓ ମାଂସ ଖାଉଛନ୍ତି । ମାତାଲ ହୋଇ
ଏଣୁତେଣୁ ଗପୁଛନ୍ତି । ସମୟ ରାତି ଦଶଟା ।)

ମଦନ : ଏଇ ମଦନ ବୋତଲ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ନାରୀ । ନାରୀ
ଇଶ୍ବରଙ୍କ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୃଷ୍ଟି । ଇଶ୍ବର ଖୁବ୍ ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛନ୍ତି ।
କାହାକୁ ଗାଡ଼ି, ମଟର, ଉତାକାହାଜ ଦେଇଛନ୍ତି ଆଉ କିଏ
ଚାଲିଚାଲି ତା ପାଦର ଚଟି ଛିଣ୍ଡି ଗଲାଣି । ଚଟି ଚମଡ଼ାରେ
ତିଆରି ହୁଏ । ଚମଡ଼ା ଅନେକ ପ୍ରକାର । ଗାଈ ଚମଡ଼ା,
ମଇଷି ଚମଡ଼ା, ହେଜି ଚମଡ଼ା, ସାପ ଚମଡ଼ା ।

ଆଲୋକ : ଏ ଦୁନିଆର ସବୁଠୁ ଭଲ ଚିନିଷ ମଦ । ଦୁଧ, ମହୁ, ଘିଅ
ଆଉ ମଦ, - ଏ ଚାରିଟା ଭିତରୁ କିଏ ଭଲ ? ମଦ ନା ଦୁଧ,
ଘିଅ ନା ମହୁ ?

ଶରତ : କ'ଣ କହିଲୁ ? କିଏ ଭଲ ? ଯେତେ ଖାଦ୍ୟ ଅଛି ତା ଭିତରେ
ସବୁଠୁ ଭଲ ମଦ, ଦୁନିଆରେ ଯେତେ ମଣିଷ ଅଛନ୍ତି
ତାଭିତରେ ମୁଁ ସବୁଠୁ ଭଲ, ଯେତେ ଝିଅ ଅଛନ୍ତି ସବୁଠୁ
ସୁନ୍ଦରୀ ମୋ ସଂଗୀତା ।

ଆଲୋକ : ନାହିଁବେ ସବୁଠୁ ଭଲ ମଦ ।

ଶରତ : ମୁଁ କ'ଣ କହିଲି ? ମୁଁ ତ କହିଲି ସବୁଠୁ ଭଲ ମଦ ।

ଆଲୋକ : ମଦକୁ ଶତକଡ଼ା ଶହେ ନମ୍ବର ମିଳିଲେ ଦୁଧକୁ ମିଳିବ
ମୋଟେ ଶତକଡ଼ା ପଚାଶ, ଘିଅକୁ ପନ୍ଦର ଆଉ ମହୁକୁ
ମୋଟେ ପାଞ୍ଚ । ସେଥିପାଇଁ ମଦ ପିଅନ୍ତି ଆମ ଦେଶର
ପଇସାବାଲା ଲୋକ, ନେତା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ଶିଳ୍ପପତି, ବଡ଼ବଡ଼
ଅଧିକାର ।

ଶରତ : ଦେଖଲୁ ଆଲୋକ ! ଏଇଟା କ'ଣ ? (ମଦ ବୋତଲଟାକୁ
ଦେଖାଇ) ଏଇଟାକୁ ତୁ ଚିହ୍ନିପାରୁଛୁ ? ନା, ତୁ ଚିହ୍ନିପାରିବୁ
ନେଇଁ । ଏଠି କେହି ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ମଦନ : ଚିହ୍ନିପାରିବେ ନେଇଁ କ'ଣ ବେ ? ଏଇଟାଗୋଟେ ମଦ ବୋତଲ । ପରେନ୍ ମଦ ବୋତଲ ।

ଶରତ : (ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସିଲା) ମୁଁ ଜାଣେ ତୁ ଚିହ୍ନିପାରିବୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଚିହ୍ନେଇ ଦେଉଛି, ଚିହ୍ନ । ଏଇଟା ମୋ ସଂଗୀତାର ସୁନ୍ଦର ହାତ । କି ସୁନ୍ଦର, କି ମୁକ୍ତାୟମ, କି ସୁଠାମ, କି ନିର୍ଭୋମ ମୋ ସଂଗୀତାର ହାତ । ସଂଗୀତା ! ପ୍ରିୟତମେ ! ତମେ ମୋର ପ୍ରାଣ, ତମେ ମୋର ମନ ତମେ ମୋର ନୟନ । ଚାଲ ସଂଗୀତା ଆମେ ନାଚିବା ଆଉ ଗୀତ ଗାଇବା । ଏ ଶୀତୁଆ ଜହ୍ନ ରାତିରେ ମନ ଉଛୁଳି ହେଉଛି, ଉଛୁଳି ହେଉଛି । ଖାଲି ତମ ହାତରେ ହାତ ଛଦି ଏ ରାତି ସାରା ନାଚିବାକୁ ମନ ହେଉଛି ।

ମଦନ : ନିହାତି ମଦୁଆଟାଏ । କିରେ ଏଠି ସଂଗୀତା କାହିଁ ? ଏଠି ଖାଲି ତୁ, ମୁଁ, ଆଲୋକ ଆଉ ଏଇ ମଦ । ମଦକୁ ଆମେ ପିଉଛେ, ମଦ ଆମକୁ ପିଉଛି । ପିଉ ଯିଏ ଯାହାକୁ ପିଉଛି । ପରସ୍ତା ନାହିଁ । ମଦ ପିଇଲେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ବାଟ ଫିଟିଯାଏ, ଶିତି ଲମିଯାଏ । ସେଇ ଶିତିରେ ଚଢ଼ି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଇହୁଏ । ମୁଁ ମଦ ପିଇଛି, ଶିତିରେ ଚଢ଼ି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବି ।

ଆଲୋକ : ମୁଁ ବି ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବି ।

ଶରତ : ମୁଁ ତମ ସାଙ୍ଗରେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ନଯାଇ ମୋ ସଂଗୀତା ପାଖକୁ ଯିବି । ସଂଗୀତା ମୋର ସ୍ୱର୍ଗ ।

ମଦନ : ନା, ତମେ କେହି କୁଆଡ଼େ ଯିବ ନେଇଁ । ତମେ ଦିଲଟା ଶିତି ହୁଅ ମୁଁ ତମ ଉପରେ ଚଢ଼ି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବି ।

ଶରତ : ନାହିଁ ମୁଁ କାହାର ଶିତି ହେଇ ପାରିବି ନେଇଁ । ମୁଁ ମୋ ସଂଗୀତା ପାଖକୁ ଯିବି ।

ମଦନ : ଆଲୋକ ତୁ ମୋର ଶିତି ହୋ, ମୁଁ ତୋର ଶିତି ହେବି । ଆମେ ଦୁହେଁ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବା । (ଆଲୋକ ଓ ମଦନ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁକୁ ଶିତି କରି ଚତୁର୍ଥଲେ ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ଖସି ପଡ଼ୁଥିଲେ ।)

ଶରତ : କିରେ ତମେ ଦିଲଟା ଯଦି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବ ଆମ ଭବକୁ କିଏ ଯିବ ?

ମଦନ : କୁବକୁ ? କୋଉ କୁବକୁ ?

ଶରତ : ଆମ କୁବକୁ । ତମେ ଦିଲଟା କୁବକୁ ଯା ।

ଆଲୋକ : ଆମକୁ କୁବକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ରକୁ ସେଠୁ
ବିଦା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଦନ : ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଆଲୋକ : ହଁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଦନା : ହଉ ତେବେ ତାଲ ।

ଶରତ : ନା, ତମେ ଦିଲଟା କୁବକୁ ଯା, ମୁଁ ଚାଲିଲି ମୋ ସଂଗୀତା
ପାଖକୁ । (ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । ମଦନ ତା' ହାତ
ଧରି ଟାଣି ଆଣିଲା)

ମଦନ : ସଂଗୀତା ସେୟାଡ଼େ ନାହିଁ । କୁବରେ ଅଛି । ତତେ ଅପେକ୍ଷା
କରି ବସିଛି । ତୁ କୁବକୁ ଚାଲ । (ତିନିଜଣଯାକ ଧରାଧରି
ହୋଇ କୁବକୁ ଗଲେ)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

(କୁବ ଘର । ସମୟ ରାତି ଏକାଠି । ଖଲିପତ୍ତରେ ରୁଟି
ଓ ଡାଳମା ଧରି ପହଞ୍ଚିଲେ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ।)

ସୁନିଲ : ଅସୀମା ! ଅସୀମା ! ନେ ।

ଅସୀମା : ରୁଟି ଡାଳମା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କ'ଣ ବିଛି ମିଳିଲା ନାହିଁ ?

ସୁନିଲ : ଗାଆଁ ଦୋକାନରେ ଆଉ କ'ଣ ମିଳନ୍ତା ? ଯାହା ଯେମିତି
ମିଳିଲା ଆଜି ରାତିଟା ତଳେଇ ଦେ । ବାରି ବିଛି ଗୋଟେ
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ।

ଅସୀମା : ମୁଁ ମୋ କଥା କହୁ ନେଇଁ । ତମେ ଏଇଆକୁ ତଳେଇ ପାରିବ
ତ ?

ସୁନିଲ : ଗାଆଁକୁ ଆସିବାକୁ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥିର କରି,
ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନେଇଛି, ଯାହା
ଯେତେବେଳେ ମିଳିବ ବିନା ଆପଣିରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବି ।
ଆଉ ଡେରି କରନା । ବାଡ଼, ଖାଇଦେବା ।

ଅସୀମା : କୁବ ପିଲାମାନେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ସୁନିଲ : ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ଖୁବ୍ ଚାଉଟର । ଦୌଣସି କଥାକୁ ସହଜରେ
ଗ୍ରହଣ କରିବା ଲୋକ ସିଏ ନୁହଁ ।

ଅସୀମା : ସେମାନେ କ'ଣ ତା ସହିତ କରିଗୋଇ....

ସୁନିଲ : କିଛି ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କୁବ ପିଲାମାନେ ଫେରିଲେ ସେ କଥା
ଜଣା ପଡ଼ିବ । ତୁ ଆଣ, ସେମାନେ ଫେରିବା ପୂର୍ବକୁ ଆମେ
ଖାଇବା କାମଟା ସାରିଦେବା ।

ଅସୀମା : ହଉ ତୁମେ ବସ ମୁଁ ବାଜୁଛି ।

ସୁନିଲ : ଏକାଠି ବାଡ଼, ତୁହେଁ ଏକାଠି ଖାଇଦେବା ।

(ଅସୀମା ଖଲିରେ ରୁଟି ଡାଳମା ବାଢ଼ିଲା । ସୁନିଲ ଓ
ଅସୀମା ତୁହେଁ ଖାଇ ବସିଲେ । ତୁହେଁ ଖଣ୍ଡେ, ଖଣ୍ଡେ ରୁଟି
ପାଟିରେ ପୁରାଇଛନ୍ତି ଏତିକିବେଳେ ଆଲୋକ, ଶରତ ଓ
ମଦନ ମାତାଲ ହୋଇ ଟଳିଟଳି କୁବକୁ ଫେରିଛନ୍ତି । ମଦନ
ହଠାତ୍ ସେମାନଙ୍କ ଖାଇବା ପତ୍ର ଉପରେ ଗୋଟି ପକାଇ

ବଳିଦେଲା ।)

ସୁନିଲ : ଆରେ.... ଆରେ.... ଏ କ'ଣ ହଉଛି ?

(ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା ଦୁହେଁ ଖାଇବା ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ ।)

ମନ୍ଦନ : ଏତେ ଖାଇବା ପରେ ବି ତମ ପେଟ ପୂରିନେଇଁ ?

ସୁନିଲ : ଆମେ ଆଦୌ ଖାଇ ନାହିଁ । ଖଣ୍ଡେ ବି ରୁଟି ପେଟକୁ ଯାଇ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ତମ ପେଟରେ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ନିଆଁ ଜଳୁଛି ।

ଅସୀମା : ତମେ ଏ ସବୁ କ'ଣ କହୁଛ ?

ଶରତ : ଆମେରିକା ଦେଶଟାକୁ ଖାଇଖାଇ ପେଟ ପୂରିଲା ନାହିଁ, ଏଠିକି ଚାଲି ଆସିଲା ଆମ ଦେଶଟାକୁ ଚୋବାଇ ଖାଇବାକୁ ?

ସୁନିଲ : ତୁମ କଥା ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ।

ଅଶୋକ : ଟଙ୍କାର ନିଶା ଯାହାକୁ ପାଗଳ କରିଛି, ସିଏ ଆଉ କିଛି ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ । ତା ଆଗରେ ଖାଲି ଟଙ୍କାର ତାଣ୍ଡବ ଚାଲିଛି । ତାକୁ ଡେଇଁ ସିଏ ଆଉ କିଛି ଦେଖିପାରୁ ନାହିଁ ।

ଅସୀମା : ତମେ ସବୁ ହୋସରେ ଅଛ ତ ? କି ଟଙ୍କା ? କି ନିଶା ? (ଟିକି ଜଣାଯାକ ହୋ ହୋ ହୋଇ ବସିଲେ)

ମନ୍ଦନ : (ହସି ହସି ଦେବନ ହୋଇ) କି ଟଙ୍କା, କି ନିଶା ତମେ ଜାଣିନା ନା ? ନା ତମେ କାହିଁକି ଜାଣିବ ? ସେଟା ଖୁବ୍ ଗୋପନୀୟ । ତମର ଏଇ ପରମ ପାରଙ୍ଗମ ପିତୃଦେବଙ୍କୁ ପଚାର, ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମର ସନ୍ଦେହ ମୋଚନ କରିବେ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ସତ କହୁଛି, ତମେ କୋଉ ଟଙ୍କା କଥା କହୁଛ ମୁଁ ଆଦୌ ଜାଣିନାହିଁ । ମୋତେ ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ହାଉ ଫେଟ ଅନ୍ ମି ।

ଶରତ : ତୁମ ପରି ଦେଶତ୍ରୋହୀ ଗୁଡ଼ାକୁ କିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ଯେ, ଆମେ କରିବୁ ?

ଅସୀମା : ଷ୍ଟପ ଇଟ୍, କିଏ ଦେଶତ୍ରୋହୀ ? ତମେ ନା ଆମେ ? ଯିଏ ଏଇ ଦେଶରେ ରହି କିଛି କାମ ଦାମ ନ କରି ବେକାର ହୋଇ ବୁଲୁଛି, ମଦ ଖାଇ ନିଶ୍ଚଙ୍କ ଆଚରଣ କରୁଛି ନା ଯିଏ ବିଦେଶରୁ ଫେରୁଛି ନିଜ ମାଟି ମାଆର ସେବା କରିବାକୁ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

କିଏ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ?

ଶରତ : (ଅସୀମାର ଓଠରେ ହାତମାରି) ତୁମ ମୁହଁରେ କ୍ଷୋଧ ନୁହଁ,
ଲଜ୍ଜା ଶୋଭାପାଏ ମିଶ୍ ମହାପାତ୍ର । ଗିଏଲି ତୁମ ପରି
ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ମୁହଁରେ ଲଜ୍ଜାର ଶୋଭା ଅନନ୍ୟ, ଅନୁପମ ।

ଅସୀମା : (ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ) ସାବଧାନ, ମୋ ଦେହରେ ହାତ ବିଅଳା ।

ସୁନିଲ : ଏସବୁ କ'ଣ ହେଉଛି ? ତମେ ସବୁ ସାମାନ୍ୟ ସୌଜନ୍ୟ ଭୁଲି
ଯାଉଛ ।

ଆଲୋକ : ତମେ ସବୁ ନା ଏ ଦେଶ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ ନା ସେ ଦେଶ ପ୍ରତି
ଅନୁରକ୍ତ ? ତମେ ସବୁ ପରମ ସୁବିଧାବାଦୀ ।

ମଦନ : ଆମ ଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ଝାଉପେଷ୍ ପାଇ ପାଠପଢ଼ି ସେ
ଦେଶରୁ ପରସା ଛାଣିଲ ।

ଅସୀମା : ବିଦେଶ ଯିବାଟା କ'ଣ ଅନ୍ୟାୟ ନା ସେଠି ଚାବିରି କରିବାଟା
ପାପ ?

ଆଲୋକ : ସେକଥା ତୁମ ଡାଡ଼ିକୁ ପଚାର । ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ତାଙ୍କ
ପାଖରେ ଅଛି ।

ସୁନିଲ : ଦେଶ, ବିଦେଶ କଥା ଉଠାଇ ତୁମେ ପ୍ରକୃତ କଥାକୁ ଆଡ଼େଇ
ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛ ।

ଶରତ : ପ୍ରକୃତ କଥାଟା ପୁଣି କ'ଣ ?

ସୁନିଲା : ତୁମେ ପରା ମୋ ଘର, ଜମିବାଡ଼ି ବିଷୟ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାସ
ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲ ।

ଆଲୋକ : ଯାଇଥିଲୁ । ଜଣ ହେଲା ?

ସୁନିଲ : ସିଏ କ'ଣ କହିଲା ?

ମଦନ : ଯାହା କହିଲେ ଠିକ୍ କହିଲେ ।

ଅସୀମା : କ'ଣ କହିଲେ ?

ଶରତ : ସେ କଥା ତୁମକୁ ଜଣାଇବାକୁ ଆମେ କାନ୍ଧ୍ୟ ନୁହଁ ।

ସୁନିଲ : ସିଏ ମୋ ଘର, ଜମିବାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବ ନା ନାହିଁ ?

ଆଲୋକ : ତାକୁ ନିଜେ ଯାଇ ପଚାର ।

ସୁନିଲ : ତୁମେସବୁ ତାକୁ ପଚାରିବାକୁ ଯାଇଥିଲ, ସିଏ ତୁମକୁ ଜିଣି
କହିଥିବ ?

ମଦନ : ତୁମେ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଚାଲାକ୍ ବୋଲି ଭାବ ଆମର ସେଥିରେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ବିଚ୍ଛି ଆପଣ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏତେ ବୋକା
ବୋଲି ଧରିନେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ତ କାହାକୁ କେବେ ବୋକା ବୋଲି ଭାବି ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଭାବି ନାହିଁ ?

ସୁନିଲ : ନା ।

ଆଲୋକ : ତାହେଲେ ତୁମେ କେମିତି ଧରିନେଲ ଯେ ଆମେ ତୁମ ପାଇଁ
ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ି ତୁମ ଘରଦ୍ୱାର ତା ହାତରୁ
ଛଡ଼ାଇ ଆଣି ତୁମ ହାତରେ ଦେବୁ ? ଆଉ ତୁମେ ଏଠି ବସି
ଆରାମ କରିବ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ତୁମ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିଥିଲି ଓ ତୁମେ ନିଜ ତରଫରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଦେଇଥିଲ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ହାତରୁ ମୋ ଘର, ଜମି ଛଡ଼ାଇ
ଆଣି ମୋତେ ଫେରାଇ ଦେବ ।

ଅସୀମା : ଏଥିରେ ଆପଣଙ୍କୁ ବୋକା ବନେଇବାର କ'ଣ ଅଛି ?
ଏଇଟାଟ ସାଧାରଣ ସୌଜନ୍ୟ । ଆପଣମାନେ ଶିକ୍ଷିତ ।
ଅସହାୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଆପଣମାନଙ୍କ ଉଦାରତା ।

ମଦନ : (ହସିଲା) ଅସହାୟ କିଏ ? ତୁମେ ନା ତୁମର ଏ ଭାତି ?

ଆଲୋକ : ତୁମ ଡାଡ଼ି ଜଣେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ଯିଏ ଆମ ଆଗରେ ଦେଶ
ପ୍ରେମୀର ସଫଳ ଅଭିନୟ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ? କିଏ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ?

ଆଲୋକ : ତୁମେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ, ଗୁପ୍ତଚର ।

ସୁନିଲ : (ଚିତ୍କାର କଲେ) ନା, ଏସବୁ ମିଛ, ମିଛ, ମିଛ । ଡାହା ମିଛ ।
ତୁମ ମନରେ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ବିଷ ଭର୍ତ୍ତିକରି ଦେଇଛି ।

ଶରତ : ତମେ ତ ଏତେ ସାଧୁ, ସଚ୍ଚୋଟ ଲୋକ, ଆମେରିକାରୁ ତତା
ଖାଇଲ କାହିଁକି ?

ସୁନିଲ : ତତା ଖାଇଲି ?

ଅସୀମା : ଏସବୁ ମିଛ କଥା ଆପଣମାନଙ୍କୁ କିଏ କହିଲା ?

ମଦନ : (ଠୋ ଠୋ ହେଲ ହସିଲା) କିଏ କହିଲା ? (ପୁଣି ହସିଲା)
ତମେ ଧରି ନେଇଛ ଆମେ ତ ନିପଟ ମଫସଲରେ ଅଛୁ,
ଆମେରିକାରେ ଯାହା ଘଟିଲେ ବି ଆମେ ଜାଣି ପାରିବୁ
ନାହିଁ । ସେ ଯୁଗ ଆଉ ନାହିଁ । ତୁମର ସମସ୍ତ ଗୁପ୍ତଗୁମର

ଭାଗ୍ୟପଦ୍ମବା ଭୂମି : ୫୩

ଆମର ହସ୍ତଗତ ହୋଇଛି ।

ସୁନିଲ : ପାଶପୋର୍ଟ, ଭିସା ଦେଖିଲେ ତ ତୁମର ସମସ୍ତ ସନ୍ଦେହ ଦୂରହେବ ? ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କର ମୁଁ ମୋ ବାକ୍ସ ଖୋଲି ତୁମକୁ ଦେଖାଉଛି ।

ଶରତ : ରଖ ହେ ତୁମ ପାଶପୋର୍ଟ, ଭିସା । ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ସେମିତିଆ ଜାଲ ପାଶପୋର୍ଟ, ଭିସା ଯେ କେହି ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିବ । ଆଜିକାଲି ଜାଲ ଟଙ୍କା ଛପାଇ ହେଉଛି, ପାଶପୋର୍ଟ, ଭିସା କଥା କିଏ ପଚାରେ ।

ଆଲୋକ : ତୁମେ ଆମେରିକାରୁ ଭାରତକୁ ସିଧା ଆସିଛ ନା, ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲ ? ମାନେ ଆମେରିକା ବ୍ୟତୀତ ତୁମର ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଦେଶ ସହିତ ସଂପର୍କ ଅଛି ?

ସୁନିଲ : ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ମୋର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶ ସହିତ କିଛି ସଂପର୍କ ନାହିଁ ।

ମଦନ : ସେ କଥା କଣ ସହଜରେ କିଏ ସ୍ୱୀକାର କରେ ?

ଶରତ : ତୁମ ପାଖରେ ଏ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌ ଦୁଇଟା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ଅଛି ?

ଅସୀମା : ନା, ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ସବୁଦିନ ଭାରତରେ ରହିବ ନା ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଦେଶକୁ ଯିବାର ଯୋଜନା ଅଛି ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଏଇ ଆମ ଗାଆଁରେ ସବୁଦିନ ରହିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ଭାରତ ଆସିଛି ।

ମଦନ : ପାଖରେ କିଛି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଅଛି ?

ସୁନିଲ : ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ?

ମଦନ : ରିଭରଭଲ୍ କି ସେଇ ପ୍ରକାର ଆଉ କିଛି ?

ସୁନିଲ : ନା, ମୋ ପାଖରେ ସାମାନ୍ୟ ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡେ ବି ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ତୁମର କୋଉ କୋଉ ଦେଶରେ ବ୍ୟାଙ୍କବାଲାନ୍ସ ଅଛି ?

ସୁନିଲ : କେବଳ ଆମେରିକା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶରେ ମୋର ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ନାହିଁ । ମୁଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିକି ଆସିଛି, ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ମୋର ସମସ୍ତ ଜମା ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଟ୍ରାନ୍ସଫର ହୋଇ ଆସିବ ।

ଆଲୋକ : ଏସବୁ ବାଜେ କଥା ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଶରତ : ତୁମ ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଦୁଇଟାରେ କ'ଣ ଅଛି ?

ଅସୀମା : ସେଥିରେ କେବଳ ଆମର ପୋଷାକପତ୍ର ଆଉ କାଗଜପତ୍ର ଅଛି ।

ମଦନ : କାଗଜ ନା ଆଉ କିଛି ?

ଅସୀମା : ଆଉ କିଛି ପୁଣି କ'ଣ ?

ଆଲୋକ : ସେ କଥା ପ୍ରଫେସର ମହାପାତ୍ର କହିବେ ।

ସୁନିଲ : ଆମକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ । ତା ଭିତରେ କେବଳ ପୋଷାକପତ୍ର ଆଉ ଦରକାରୀ କାଗଜ, ବହି, ପାଶପୋର୍ଟ, ଭିସା ଅଛି । ସେଥିରେ ଆପରିଜନକ ଜିନିଷ କିଛି ନାହିଁ ।

ମଦନ : ଆମର କିନ୍ତୁ ସମେତ ହେଉଛି, ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଭିତରେ ଅନେକ ଆପରିଜନକ ଜିନିଷ ଅଛି ।

ଆଲୋକ : କାହା କଥା ଉପରେ ଆମର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଦୁଇଟାର କିଛି ଦିଅ । ଆମେ ନିଜେ ଭେରିଫାଏ କରିବୁ ।

ଅସୀମା : ନା, ବ୍ରହ୍ମକେଶର କିଛି ମୁଁ କାହାକୁ ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।

ମଦନ : ଦେବ ନାହିଁ ? କ'ଣ କହିଲ ଦେବ ନାହିଁ ? (ତିନିଜଣଯାକ ହୋ-ହୋ ହୋଇ ହସିଲେ)

ଶରତ : ମୁଁ ଓହ୍ଲ, ଟୁ, ଥ୍ରି ଗଣିବା ଭିତରେ ତୁମେ ଯଦି କିଛି ନଦିଅ, ତା ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଦୁଇଟା ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯିବ । ମୁଁ କାର୍ଡଟିଙ୍ଗ ଷ୍ଟାର୍ଟ କଲି - ଓହ୍ଲ ।

ସୁନିଲ : ଟାବି କାଠି ଦେଇଦେ ଅସୀମା ।

ଅସୀମା : ନା, ମୁଁ ଦେବି ନାହିଁ ।

ଶରତ : ଟୁ

ସୁନିଲ : ସେମାନେ ଆମ ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଭାଙ୍ଗିଦେବେ । ଦେଇ ଦେ ।

ଆଲୋକ : ଦବନା ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ଦେଇ ଦେ ।

ଅସୀମା : ହଉ, ନିଅ । (ଆଲୋକ ଅସୀମା ହାତରୁ ଟାବି କାଠିଟା ଝାପି ନେଲା ଓ ମଦନ ହାତକୁ ଟାବି କାଠିଟା ଥୋଇ କଲା । ମଦନ ଗୋଟେ ବ୍ରହ୍ମକେଶ ଖୋଲିଲା ।)

ଅସୀମା : ଖବରଦାର, ମୋ ଜିନିଷ କିଛି ଫିଙ୍ଗା ପୋପଡ଼ା କରିବ ନାହିଁ ।

ଶରତ : ତୁମେ ତୁମ୍ଭତାମ୍ଭ ଠିଆ ହୁଅ ମିଶ୍ର ମହାପାତ୍ର । ଆମ କାମ

ଆମେ କରୁଛୁ । (ମଦନ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍ ଭିତରୁ ପୋଷାକପତ୍ର ବାହାର କରି ଏଣେ ତେଣେ ଫିଙ୍ଗିଲା । ଅସୀମା ବୁଲିବୁଲି ସେସବୁ ଗୋଟାଇଲା ।)

ଆଲୋକ : ସବୁଯାକ ଜୁଗା କାଢ଼ିପକା, ତା ତଳେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଥିବ ।
ମଦନ : ନା, କିଛି ମିଳୁ ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ଶରତ ଦେଖନ୍ତୁ ସେ ଜୁଗାପଟା ଭିତରେ କିଛି ଚାଲିଗଲା କି ?
ଶରତ : (ଅସୀମାଙ୍କ ହାତରୁ ସବୁ ଲଗାପଟା ଛଡ଼ାଇ ଆଣି ସେସବୁ ଝଟାଝଡ଼ି କଲା ।)

ଅସୀମା : ଆରେ, ଏସବୁ କ'ଣ ହେଉଛି । ଆରେ ରୁହ ।

ଶରତ : ଯା ଭିତରେ କାଳେ କ'ଣ ରହିଯାଇଥିବ, ଆମକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଏସବୁ ଚେକ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । (କିଛି ପୋଷାକ ଚିରି ପକାଇଲା)

ଅସୀମା : ଆରେ, ଏ କ'ଣ କରୁଛ ? (ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଛଡ଼ାଇଲେ)

ଶରତ : (ଅସୀମାଙ୍କୁ ଠେଲିଦେଇଛି) ତମେ ସେ କ'ଣରେ ଠିଆ ହୁଅ । ଆମ କାମରେ ବାଧା ଦେଲେ ଆମେ ତୁମ ଉପରେ ହାତ ଉଠାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବୁ ।

ସୁନିଲ : ତୁ ଆଉ ସେମିତି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋନା ମା । ତୁ ଏଇଠି, ମୋ ପାଖରେ ଠିଆହୋ । ସିଏ ଯାହା କରୁଛନ୍ତି କରନ୍ତୁ ।
(ଅସୀମାଙ୍କୁ ଟାଣି ନେଇ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ କରାଇଲେ ।
ଅସୀମା ତା ପୋଷାକ ପତ୍ରର ଶୋଚନୀୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହେଉଥିଲେ । ସୁନିଲ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସାବୁନା ଦେଉଥିଲେ ।)

ମଦନ : ନା, ଜୁଗା ତଳେ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ସେ କଡ଼ରେ କ'ଣ ଅଛି ? (ମଦନ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍ ଭିତରୁ ଗୋଟେ ଆମେରିକାନ୍ କ୍ୟାମେରା ଉଠାଇ ଆଣିଲା ।)

ମଦନ : (କ୍ୟାମେରାଟାକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖି) ଏଇଟା ଗୋଟେ କଷ୍ଟି ଫରେନ କ୍ୟାମେରା ।

ଶରତ : ଦେ, ମୋ ହାତକୁ ଦେ । (ଶରତ ମଦନ ହାତରୁ କ୍ୟାମେରା ନେଇ କୁବୟର ଓ ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମାଙ୍କର ଦୁଇ ଡିନିଟା ସ୍ବାପ୍ ନେଲା ।)

ଗାଙ୍ଗିପତ୍ରଧରା ଭୂମି : ୫୭

ଆଲୋକ : କ୍ୟାମେରାଟା ଆମ କୁବରେ ରହିବ । ପାର୍ଟି, ପିକନିକ୍, ଡ୍ରାମା
ଆଉ ଖେଳ ବେଳକୁ ଏତା ବଢ଼ିଆ କାମ ଦେବ ।

ଶରତ : ଦେଖ ମଦନ ! ତା ଭିତରେ ଆଉ କ'ଣ ଅଛି, ଦେଖ ।
(ମଦନ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶଟା ଓଲଟାଇ ଝାଡ଼ି ଦେଲା । କେତେକ
କାଗଜପତ୍ର ତଳେ ବିଛୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।)

ମଦନ : ନା, ଯା ଭିତରେ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । (ଏଣେ ତେଣେ ବିଛୁ
ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ସୁନିଲ ଗୋଟାଇବା ବେଳକୁ
ଆଲୋକ ତାଙ୍କ ହାତରୁ ସେ ସବୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ତାଙ୍କୁ
ଗୋଟେ ଧରା ମାରିଲା ।)

ଆଲୋକ : ତୁମକୁ ପରା ମନା କରାଗଲା । ତୁମେ ଆମ କାମରେ ବାଧା
ଦେଲେ ପରିଣାମ ଭୟଙ୍କର ହେବ । ଯା, ସେଠି ବୁଝାପ
ଠିଆ ହୁଅ । (ଆଲୋକ ସୁନିଲକୁ ଠେଲି ଦେଲା । ସୁନିଲ
ଅସାମାଜ ପାଖକୁ ଗଲେ । ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ଲାଗି ଭୟରେ
ଠିଆ ହେଲେ ।)

ଶରତ : ଆଉ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶଟା ଖୋଲ ମଦନ ।

ମଦନ : ଖୋଲୁଛି । (ମଦନ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଖୋଲିଲା । ପ୍ରଥମେ ତା ଭିତରୁ
ଦୁଇଟା ଶାଢ଼ି, କିଛି ଶାତ ଜୁଗା ବାହାର କଲା ।)

ଆଲୋକ : ତା ତଳେ ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ଦେଖ ।

ଶରତ : (ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଭିତରେ ହାତ ପୁରାଇ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଟେପ୍
ରେକର୍ଡର ବାହାର କରି ଆଣିଲା ।) ଏଇଟା ଗୋଟେ କଷ୍ଟି
ଇମ୍ପୋଟେଡ୍ ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡର ।

ଆଲୋକ : (ତା ହାତରୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଲା) ଦେଖୁ, ଦେଖୁ । (ଏପଟ
ସେପଟ କରି ଦେଖିଲା) ଖୁବ୍ ପାଞ୍ଜିରା ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡର ।

ଶରତ : ଲଗାବେ ଗୋଟେ କ୍ୟାସେଟ୍ ଲଗା । (କୁବରେ ଥିଆ
ହୋଇଥିବା କ୍ୟାସେଟ୍ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେସିଂ ମିଉଜିକ୍
କ୍ୟାସେଟ୍ ଶରତ ଆଲୋକ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ମ୍ୟୁଜିକ୍
ବାଜିଲା । ଶରତ ଓ ଆଲୋକ ମ୍ୟୁଜିକର ତାଳେତାଳେ
ନାଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ମଦନ ମଧ୍ୟ
ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ନାଟିଲା । ଆଲୋକ ଯାଇ ଅସାମାକୁ
ଚାଣିଲା । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ନାଟିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କଲା ।)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଆଲୋକ : ଆସ, ଆସ ମିତ୍ ମହାପାତ୍ର ! ଆରେ ତମେ ଏମିତି ଭାବ କରୁଛ କ'ଣ ? ଭଏତ ଆମେରିକାନ ମିଛକିବ୍ । ତମେ ତ ଆମେରିକାରେ ଦେଇ ନାତିଥିବ । ଏଠି ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ନାତିବାକୁ ଏମିତି ସଂକୋଚ କରୁଛ କ'ଣ ? କ'ଣ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ନାତିବାକୁ ତୁମର ପସନ୍ଦ ହେଉନାହିଁ ?

(ଅସୀମା ଟାଣି ହେଲେ ଓ ସୁନିଲକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ଧରିଲେ)

ଶରତ : (ଟେପ୍ ରେକର୍ଡରଟାକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲା) ଆଉ ସେ ଜାତ ସେତିକି ଥାଉ । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି, ଶାସ୍ତ୍ର କାମ ସାର । ଦେଖ ଆଉ କ'ଣ ଅଛି ?

ମଦନ : (ପୁଣି କ୍ରିସ୍‌କେଶ ଭିତର ଘାଟି) ଏଇଟା ଗୋଟେ ଜାଲରା ।

ଆଲୋକ : (ତା ହାତରୁ ଡାଇରିଟା ନେଇ) ମୁଁ ଭାବୁଛି ଏଇ ଡାଇରିଟା ସବୁ ତଥ୍ୟ ମିଳିଯିବ । ଗୁପ୍ତଚରର ଗୁପ୍ତ ଡାଇରୀ ।

ଶରତ : (ଆଲୋକ ହାତରୁ ଡାଇରିଟା ହଟାଇ ନେଇ) ଏଥିରେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଗୋପନୀୟ ତଥ୍ୟ ରେକର୍ଡ୍ କରାଯାଇଥିବ ।

ସୁନିଲ : ନା, ସେଥିରେ କିଛି ଲେଖା ଯାଇ ନାହିଁ ।

ମଦନ : ହୁଏତ କିଛି ଗୋଟେ ଏଇ..... ମାନେ ଅବଶ୍ୟ କାଳରେ ଲେଖାଯାଇ ଥିବ ।

ସୁନିଲ : ତୁମେ ସେଥିରୁ କି ତଥ୍ୟ ଖୋଜୁଛ ?

ଶରତ : ଆମେ ଯାହା ଖୋଜୁଛୁ ତୁମେ ତାହା ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଛ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ କେମିତି ଜାଣିବି ?

ମଦନ : ଦୁଇ, ତିନିଟା ଉତ୍ତମ, ମଧ୍ୟମ ବାଜିଗଲେ ସବୁକଥା ସଫା ସଫା ବାହାରି ପଡ଼ିବ ।

ଅସୀମା : ସିଏ ତୁମର କ'ଣ ଦୋଷ କଲେ ? ତାକୁ କହିଦି ମାରିବ ?

ଆଲୋକ : କ'ଣ ଦୋଷ କରିଛନ୍ତି, କାଲି ସକାଳେ ପୋଲିସ୍ ଆସିଲେ ବଲେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

ମଦନ : ଏତେ କଥାରୁ ଆମକୁ କ'ଣ ମିଳିବ, ତମେ ଆମ କୁଟ ଜାତି ଶାସ୍ତ୍ର ବାହାରି ଯା ।

ସୁନିଲ : ଠିକ୍ ଅଛି, ଆମେ କାଲି ସକାଳେ ଚାଲିଯିବୁ ।

ଆଲୋକ : ନା, ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅସୀମା : ଏତେ ରାତିରେ ଆମେ କୁଆଡ଼େ ଯିବୁ ? କୋଉଠି ରହିବୁ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଭାଗ୍ୟପଦୁଥିବା ବୁନି : ୫୮

ବାହାରେ ଖୁବ୍ ଶୀତ ପଡ଼ୁଛି । ଆମେ ଆଜି ରାତିଟା ଏଇଠି
ରହିଯାଇ, ବାଲି ମଣ୍ଡିରୁ ଚାଲିଯିବୁ ।

ମଦନ : ନା, ସେ ବଥା ହେଲ ପାରିବ ନେଇଁ । ତୁମେ ଏଇ ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ଯା ।

ଶରତ : ମଦନ ! ବେ, ସେ ବ୍ରିଫ୍‌କେଶଟା ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେ । ତାଙ୍କ
ଜିନିଷପତ୍ର ସବୁ ବାହାରକୁ ଫୋପାଡ଼ । କୁବ ଚାବିପକା
ଘରକୁ ଯିବା ।

(ମଦନ, ଶରତ, ଆଲୋକ ତିନିଜଣ ମିଶି ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ ଓ
ଜିନିଷପତ୍ର ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟିକି ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗିଲେ । ସୁନିଲ
ଓ ଅସୀମା ସେ ଜିନିଷ ତଳୁ ଉଠାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଧବା
ବେଳାମାରି କୁବଘରୁ ବାହାର କରି ଦେଲେ । ସେମାନେ ଯାଇ
ସାରିବା ପରେ ମଦନ, ଶରତ ଓ ଆଲୋକ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ
ହସିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ହସର ମାତ୍ରା ବେଳକୁ ବେଳ ବଢ଼ିଲା ।)

ଷଷ୍ଠ ଦୃଶ୍ୟ

(ରାତି ବାରଟା । ରାତିର ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଛି । ତା ସାଙ୍ଗକୁ ଦୁଇା
କୁକୁରମାନଙ୍କ କୁବିବା ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ତ୍ରିପଦେଶ
ଦୁଇଟି ଧରି ଗାଆଁ ଜଣ୍ଡରେ ଚାଲୁଥିଲେ ସୁନାଲ ଓ
ଅସୀମା ।)

ଅସୀମା : ମୁଁ ଆଉ ଚାଲି ପାରିବି ନାହିଁ ଖୁଡ଼ି ।

ସୁନିଲ : ଆଉ ଟିକେ ଆଗକୁ ଚାଲ ମା । ଗୋଉରା ଭାଇଙ୍କ ଘର ଆଉ
ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି ।

ଅସୀମା : କୋଉ ଗୋଉରା ଭାଇ ?

ସୁନିଲ : ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଯୋଉ ସାରଙ୍ଗକୁ ଦେଖୁଥିଲେ, ତାରି ବାପା ।

ଅସୀମା : ଆମେ ତ ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ବବାଟ ବାଡ଼େଇଲେ ଦେହି ଜଣେ
ହେଲେ ଆମ ଡାକ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ ବି ବବାଟ ଖୋଲିଲେ
ନାହିଁ । ସିଏ ଶୁଣିବେ ବୋଲି କୋଉ ନିଶ୍ଚିତତା ଅଛି ?

ସୁନିଲ : ଶେଷ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ଅସୀମା : ହଉ ଚାଲ ।

(ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା । ଆଗରୁ ଆସୁଛି
ସାରଙ୍ଗ । ତା ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଲଣ୍ଠନ । ଲଣ୍ଠନ ଆଲୁଅରେ
ସାରଙ୍ଗ ଚିହ୍ନିଲା ସେ ଦୁଇ ଜଣକୁ ।)

ସାରଙ୍ଗ : ଏତେ ରାତିରେ ?

ସୁନିଲ : କିଏ ସାରଙ୍ଗ ? ଆମେ ବଡ଼ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିବୁ । ଆଜି ଯାତିଆ
ଆମକୁ ତୁମ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ଦିଅ । ବାହାରେ ଶୁଦ୍ଧ ଶୀତ ।

ସାରଙ୍ଗ : ଆପଣ ପରା କୁବଘରେ ଥିଲେ ?

ସୁନିଲ : କୁବଘିଲା ଆମକୁ ମାଡ଼ମାରି ଆମ ଜିନିଷ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ
ଆମକୁ କୁବଘରୁ ରାତିଟାରେ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ସାରଙ୍ଗ : କୁବଘିଲାମାନେ ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ କୁବଘେ ରଖାଇଦେଲେ ନାହିଁ
ତାହେଲେ ଏ ଗାଆଁରେ ତମେ କାହାରି ଘରେ ଅଶ୍ରୟ ପାଇବ ନାହିଁ ।

ଅସୀମା : କାହିଁକି ? ଆମେ ଗାଆଁ ବାହାଦର ବି କେଷ କରୁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ଆମ ଗାଆଁର ସବୁଲୋକ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ କଥାରେ
ପରିଚାଳିତ । ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳର ଶତ୍ରୁକୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବାକୁ

ଆମର ଚକ୍ର ପଡ଼ି

କାହାରି ସାହସ କୁଳାଇବ ନାହିଁ । ସିଏ ନାନା ବାଟରେ ହଜିରାଣ କରିବ । ସିଏ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ଵାଳର ଶତ୍ରୁ ସିଏ ଗାଆଁର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର ଶତ୍ରୁ ।

ସୁନିଲ : ମୋ ଜାଣିବାରେ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ଵାଳ ଆମ ଗାଆଁର ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ । ତାରି ଯୋଗୁ ଆମ ଗାଆଁର ସବୁ ଗଛ ହଣାହେଜ କଲିକତାରେ ବିକ୍ରି ହେଲା । ଗାଆଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି । ତା ଫଳରେ ଜଳବାୟୁର ସନ୍ତୁଳନ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଲୋକମାନେ ନାନା ରୋଗରେ ପଡୁଛନ୍ତି ।

ସାରଙ୍ଗ : ଏକଥା ଆମ ଗାଆଁ ଲୋକଙ୍କୁ କିଏ ବୁଝାଇବ ?

ସୁନିଲ : ଆଜି ଆମ ଗାଆଁ ପାହାଡ଼ ଭାଙ୍ଗି ସିଏ ଯୋଉ ବେପାର କରୁଛି ସେଥିରେ ତାର ସିନା ରୋଜଗାର ବଢୁଛି, କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନଙ୍କର ରୋଗ ବଢୁଛି । ପଥରଗୁଣ୍ଡ ପବନରେ ଉଡ଼ି ଲୋକଙ୍କ ନିଃଶ୍ଵାସରେ ପଶି ଲୋକମାନଙ୍କ ଛାତି ଭୁଷି ପକାଇଛି । ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଶ୍ଵାସ ନହେଲେ ଯନ୍ତ୍ରା ରୋଗ ଧରୁଛି । ତୁମ ବାପା ପରା ଯନ୍ତ୍ରା ରୋଗ ଭୋଗୁଛନ୍ତି ?

ଅସୀମା : ଲୋକମାନେ ଏକାଠି ବସି ଯାର କିଛି ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ତାର ବିଷମୟ ଫଳ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସାରଙ୍ଗ : ସବୁ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଆମେ ନିରୁପାୟ ।

ସୁନିଲ : ଗାଆଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକଥା ବୁଝାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିବା ପରିବେଶକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସାରଙ୍ଗ : କିନ୍ତୁ କିଏ କରିବ ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ କରିବି ।

ସାରଙ୍ଗ : ସିଏ ତ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଗାଆଁରେ ରଖାଇ ଦେବନାହିଁ, ଆପଣ କେଉଁଠି ରହି ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିବେ ?

ସୁନିଲ : କାଲି ସକାଳ ହେଲେ ମୋ ରହିବା ସ୍ଥାନ ମୁଁ ଛିଡ଼ା କରିବି । ଆଜି ରାତିଟି ପାଇଁ ତମ ଘରେ ରହିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅ ।

ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ ନିରୁପାୟ । ମୁଁ ଯଦି ଆମ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ଦିଏ, ତାହେଲେ ପୋଲିସ୍ ମୋତେ ନେଇ ହାଜତରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେବ ।

ଅସୀମା : କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ଆମେ ପୋଲିସ୍‌ର କି ଅପରାଧ କରିଛୁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ ଏତେ କଥା ଜାଣିନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଆଜି ରାତି ଦଶଟା ବେଳେ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ଵାଳର ଲୋକ ପ୍ରତି ଘରେ କହି ଯାଇଛନ୍ତି ସୁନିଲ

ମହାପାତ୍ର ଓ ତାଙ୍କ ଝିଅ ଏ ଗାଆଁର ଶତ୍ରୁ, ଦେଶର ଶତ୍ରୁ । ତାଙ୍କୁ
ଯିଏ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେବ ତାଙ୍କୁ ପୋଲିସ୍ ଆରେଷ୍ଟ କରିବ ।

ସୁନିଲ : ଏତେ ରାତିରେ କେହି ଜାଣିବାର ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । କେବଳ
କେଜାଘଣ୍ଟା ବିଶ୍ରାମ ନେଇ ଆମେ ପାହାଡ଼ାରୁ ତୁମ ଘର ଛାଡ଼ି
ଦେବୁ ।

ସାରଙ୍ଗ : ନା । ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳର ଲୋକମାନେ ରାତିସାରା ପହରା
ଦେଉଛନ୍ତି, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଠି, କଥାବାଚାଁ ହେଉଛେ
ଏକଥା ବି ତା ପାଖରେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇ ସାରିଥିବ ।

ସୁନିଲ : ଆମେ ଏତେ ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ଯିବୁ ?

ସାରଙ୍ଗ : ମୁଁ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ସୁନିଲ : ଗୋଉରା ଭାଇକୁ ଟିକେ ଡାକ ସାରଙ୍ଗ !

ସାରଙ୍ଗ : ସିଏ ରୋଗୀ ଲୋକ, ନିଦରେ ଶୋଇଲେଣି ।

(ସାରଙ୍ଗର ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ଅସୀମା : ଆଉ କାହା ଘରକୁ ଯିବା ଡାକି ? ତମର କେହି ରକ୍ତ
ସଂପର୍କର ଲୋକ ଗାଆଁ ଭିତରେ ନାହାଁତି ?

ସୁନିଲ : ନା । ମୋ ବାପା ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ
ମୋ ବାପାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ।

ଅସୀମା : ଆମେ ତାହେଲେ ଆଜି ରାତିଟା କୋଉଠି କଟାଇବା ?

ସୁନିଲ : ରାତି ଆସି ବାରଟା ବାଜିଲାଣି । ସାରଙ୍ଗ ଘର ପିଣ୍ଡାରେ ଆଉ
କେଜାଘଣ୍ଟା ବିଶ୍ରାମ ନେଇଗଲେ ରାତି ପାହିଯିବ ।

ଅସୀମା : ସାରଙ୍ଗଙ୍କ କଥାରୁ ଯାହା ଜଣାଗଲା, ସିଏ ତାଙ୍କ ପିଣ୍ଡାରେ
ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ରଖାଇ ଦେବେ ନାହିଁ । (ହାଇମାରିଲା) ଏଇଠି
ରାତ୍ରା ଉପରେ ଏମିତି ଶୋଇ ପଡ଼ିବା ।

ସୁନିଲ : ରହ ମା, ମୁଁ ତଳେ ଗୋଟେ କ'ଣ ବିଛାଇ ଦିଏ, ନହେଲେ
ତଳୁ ଅଣ୍ଟା ବାହାରିବ ।

(ଦୁହେଁ ପୁଣି ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍ ଖୋଲି ତା ଭିତରୁ ବେଡ଼ସିଟ ଓ ଶାଲ
ବାହାର କଲେ । ବ୍ରିଫ୍‌କେଶ୍‌କୁ ମୁଣ୍ଡତଳେ ଦେଇ ଶାଲ
ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ । ମଞ୍ଚ ଧୀରେ ଧୀରେ
ଅନ୍ଧକାର ହେଲା ।)

ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ

(ସମୟ ସକାଳ । ଦାଣ୍ଡରେ ଶୋଇଥିବା ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମାଙ୍କ ଉପରେ ଖରା ପଡ଼ିଛି । ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ନିଦ ଗାଢ଼ି ନାହିଁ । ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ ପୋଲିସ୍ ଇନିସ୍ପେକ୍ଟର, କନେଷ୍ଟବଲ୍, ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ ଓ ଲୁବପିଲା ଚାଲିଛନ୍ତି ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମାଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ।)

ପୋ.ଇ : କାହିଁ, କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ରାତିଟାରେ କୁଆଡ଼େ ଯିବ ସାର୍ ? ଏଇଠି କୋଉଠି ଥିବ ।

ପୋ.ଇ : ସକାଳୁ ଚାଲିଯାଇଥିବ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ସାର୍, ମୁଁ ଏତେ କଞ୍ଜା କାମ କେବେ କରେ ନାହିଁ । ମୋ ଲୋକମାନେ ତା ଗତିବିଧି ପ୍ରତି କଡ଼ା ନଜର ରଖୁଛନ୍ତି । ସିଏ ରାତିରେ ଏ ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯାଇନାହିଁ । ସକାଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗାଆଁରୁ ବାହାରି ନାହିଁ ।

ପୋ.ଇ : ତମେ ତାକୁ ଯେତେ ଦୁର୍ବଳ ବୋଲି ଭାବୁଛ, ସିଏ କିନ୍ତୁ ସେତେଟା କମ୍‌ଜୋର ନୁହେଁ । ଆମେରିକା ପରି ଆଡ଼ଭାନ୍ତ କଣ୍ଟ୍ରିରେ ଯିଏ ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଥିଲା ସିଏ ତମ ଲୋକମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେବାଟା ସେମିତି କିଛି କଷ୍ଟକାମ ନୁହେଁ ।

ଆଲୋକ : ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : କ'ଣ ହେଲା ?

ଆଲୋକ : ସେଇ ଆଗରେ ଦୁଇଟା ଲୋକ କିଏ ଘୋଡ଼େଇହେଇ ଶୋଇବା ପରି ଦିଶୁଛି । ସେମାନେ ହେଇଥିବେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ହଁ, ହଁ, ସେଇ ଦିଲଟା । ସେଇ ଦିଲଟା ସାର୍ ।

(ପୋ.ଇ. ସେ ଦିଗକୁ ଆଗେଇଲେ । ତାଙ୍କ ପଛରେ ସମସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । ସୁନିଲ ଓ ଅସୀମା ଶୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହେଲେ ।)

ପୋ.ଇ : (ଶରତ ପ୍ରତି) ଉଠା, ଏମାନଙ୍କୁ ଉଠା ।

ଶରତ : ହୋ ବାବୁ ! ହୋ ବାବୁ ! ଆରେ ଦିନ ଆସି କେତେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଭାଗପଦୁଥବା ଭୂମି : ୨୩

ହେଲାଣି, ଉଠ ହୋ ବାବୁ !

ପୋ.ଇ : ସେମିତି ଭଦ୍ରାମିରେ ଡାକିଲେ ହେବ ନାହିଁ ।

(ବାଡ଼ିରେ ସେମାନେ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇଥିବା ଚାଦର ଦୁଇଟା କାଢ଼ିଦେଲେ) ଉଠ । ଆରେ ଉଠୁଚନା, ଦେଖୁବ ଏଇନେ । ଶଙ୍ଖା ରାସ୍ତା ମଝିଟାରେ ଆରାମରେ ଶୋଇଗଲେ । (ପିଟିବା ପାଇଁ ବାଡ଼ି ଉଠାଇଲା ବେଳକୁ ସୁନିଲ ହାଇମାରି ନିଦରୁ ଉଠିଲେ ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଦିନଟାରେ ଏତେ ନିଦ ନା ପୋଲିସକୁ ଦେଖୁ ନିଦର ଅଭିନୟ ? ମରଣକାଳେ ନିଦ୍ରା ଗଲେ ଯମ କି ଛାଡ଼ି ଦେବ ଗଲେ ?

ପୋ.ଇ : ଆପଣଙ୍କ ନାମ ?

ସୁନିଲ : ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର । ଉଠ ଅସୀମା ।

ଅସୀମା : (ହାଇମାରି ଉଠିଲା ।) ଉଁ..... ଉଁ.... ଓଃଃ (ଭିଡ଼ି ମୋଡ଼ି ହେଲା) ଏତେ ଖରାପଡ଼ି ଗଲାଣି ?

ସୁନିଲ : ଦେଖୁ କିଏ ଆସିଛନ୍ତି ।

ଅସୀମା : କାହିଁ କିଏ ?

ପୋ.ଇ : ଆପଣ ମିଶ୍ ଅସୀମା ମହାପାତ୍ର ?

ଅସୀମା : ହଁ । କିନ୍ତୁ.....

ପୋ.ଇ : ମୁଁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ପୋଲିସ୍ ଇନସ୍ପେକ୍ଟର ।

ଅସୀମା : ସେ କଥା ତ ଆପଣଙ୍କ ଯୁନିଫର୍ମରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି । କିନ୍ତୁ ଏଠି ଆପଣଙ୍କର କି କାମ ?

ପୋ.ଇ : ଅଛି ମିଶ୍ ମହାପାତ୍ର । କିଛି କାମ ନଥିଲେ ପୋଲିସ୍ କୁଆଡ଼େ ଗୋଡ଼ କାଡ଼ି ଯାଏନା । (ଏହି ସମୟରେ ଆଲୋକ ଗୋଟିଏ କାଠ ଡୋରକି ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଆଣି ରୁମାଲ୍‌ରେ ପୋଛି ଥୋଇଲା ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ବସନ୍ତ ସାର ।

ପୋ.ଇ : (ବେୟାରରେ ବସି) ଠିକ୍ ଅଛି । ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର ଆପଣ ଆମ ଶତ୍ରୁଦେଶ ପାଇଁ ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରୁଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଆରେଷ୍ଟ କରୁଛି । ରାମ ଶରଣ । (କନେଷ୍ଟବଲ୍ ରାମ୍ ଶରଣ ଗୋଟେ ହ୍ୟାଣ୍ଡକପ୍ ଧରି

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ସୁନିଲଙ୍କ ଆତ୍ମକୁ ଆଗେଇଗଲା ।)

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଗୁପ୍ତଚର ବୋଲି ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କି ପ୍ରମାଣ ଅଛି ?

ପୋ.ଇ : ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି ।

ସୁନିଲ : ସନ୍ଦେହ କରିବାର ତ କିଛି କାରଣ ଥିବ ?

ପୋ.ଇ : ମୁଁ ଯାହା ଖବର ପାଇଛି ଆପଣ ଆଜିକି ତିରିଶ ବର୍ଷ ହେଲା ଆମେରିକାରେ ଥିଲେ । ଏକଥା କ'ଣ ସତ ନୁହେଁ ?

ସୁନିଲ : ସତ ।

ପୋ.ଇ : ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ଏମିତି ହଠାତ୍ କାହିଁକି ଗାଆଁକୁ ଫେରିଲେ ?

ସୁନିଲ : ଏଇଟା ମୋ ନିଜ ଗାଁ, ଜନ୍ମମାଟି । ନିଜ ଗାଆଁକୁ ଜଣେ ଫେରିଲେ ତାକୁ କ'ଣ ସେଥିପାଇଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ନିଜ ଗାଆଁ ବୋଲି ତୁମର ଆଜି ଏତେ ଦରଦ, କିନ୍ତୁ ଏ ଦରଦ ଗତ ତିରିଶ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଦିନଟାଏତ ଆମେ ଦେଖୁ ନଥିଲୁ ? ମଝିରେ ଥରଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ଗାଆଁକୁ ଫେରିନଥିଲ । ଚିଠିପତ୍ର ଖଣ୍ଡିଏ କାହାକୁ କେବେ ଦେଇ ନଥିଲ କି ଗାଆଁ ସହିତ କିଛି ହେଲେ ସଂପର୍କ ରଖୁ ନଥିଲ ।

ମଦନ : ଆଜି ହଠାତ୍ ଏ ଦରଦ ଆସିଲା କେମିତି ?

ପୋ.ଇ : ନୀରବ ରହିଲେ କାହିଁକି ମିଶର ମହାପାତ୍ର ? ଜବାବ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ତାଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି ଜବାବ ନାହିଁ ସାର୍ । ସିଏ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ, ତାଙ୍କୁ ଆପଣ ଆରେଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ।

ମନିକ : ମୁଁ ଆମେରିକା ଯିବାପୂର୍ବରୁ ମୋ ବାପା, ମାଆଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ମୁଁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆମେରିକାରେ ରହିବି ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ଆମେରିକାର ନାଗରିକତ୍ବ ଗ୍ରହଣ କରି ସାରିଥିଲି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏଭଳି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ, ଆଉ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଲୋକ କୌଣସି ଦେଶରେ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ । ଏମାନେ ଯାହାର ଖାଇବେ ତାର ଚେର କାଟିବେ ।

ଅସୀମା : ଆପଣ ସାଧାରଣ ସୌଜନ୍ୟ ଭୁଲି ଯାଉଛନ୍ତି ।

ପୋ.ଇ : ଆପଣ ଦୟା କରି ତୁମ କରନ୍ତୁ ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ । ହଁ,

ସୁନିଲବାବୁ ! ଯୁ ପ୍ରୋସିଡ଼ ଅନ୍ ।

ସୁନିଲ : ନିଉଅର୍କ ସହରରେ ନିଜର ଘରଟିଏ କିଣିବାର ସମସ୍ତ ଯୋଜନା କରି ସାରିଥିଲି । ମୁଁ ଆଉ ଭାରତକୁ ଫେରିବାର ଆଦୌ ସମ୍ଭାବନା ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟେ ଛୋଟ ଘଟଣା ମୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦଳାଇ ଦେଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଛୋଟ ଘଟଣା ନୁହଁ ସାର୍, ଖୁବ ବଡ଼ ଘଟଣା । ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ସେଠି ଗୁପ୍ତଚର କାମ କରିବାର ଆମେରିକା ସରକାର ତାଣିପାରି ତାକୁ ଆମେରିକାରୁ ବହିଷ୍କାର କଲେ । ତେଣୁ ବାପାକୁ ମଉସା ଡାକି ଭାରତକୁ ପଳେଇ ଆସିବନ୍ତି ।

ପୋ.ଇ : ଥରେ କହିଲି ତୁମେ ବୁଝ କର । ହଁ, ତାପରେ କ'ଣ ହେଲା ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର ?

ସୁନିଲ : ସେଇ ଘରର ଆଗ୍ରିମେଣ୍ଟ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ପାଇଁ ନିଉୟର୍କ ଯିବା ବାଟରେ ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟିଏ କଟେଜ ଦେଖି ମୁଁ ଅଟକି ଗଲି । କଟେଜଟି ଥିଲା ଆମ ଗାଆଁଘର ପରି ସୁନ୍ଦର । ମାଟି କାନ୍ଥ, ଚାଳ ଛପର । ସେଇ କଟେଜ ଭିତର ବେଢା ଆମ ଘର ଆଉ ଆମ ଗାଆଁ ମୋ ପାଖକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା । ଗାଆଁ ମାଟିର ଆକର୍ଷଣ ମତେ ଅସ୍ଥିର କଲା । ଆମେରିକା ଖୁଣ୍ଟିକୁ ମୋ ପତ୍ନୀ ଛିଣ୍ଡିଗଲା, ଆମେରିକା ମାଟିରୁ ମୋ ପାଦ ଉଠିଗଲା ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏଇଟା ଗୋଟେ ମନଗଢ଼ା ଗଳ୍ପ ।

ଶରତ : ଏଥିରେ କିଛି ହେଲେ ସତ୍ୟତା ନାହିଁ । ମୁଁ ରହୁ କଲେ ଏମିତି କାଳ୍ପନିକ ଗଳ୍ପରୁ ତକ୍କନେ କହିପାରିବି ।

ପୋ.ଇ : ଆପଣମାନେ ବୁଝିପାରୁ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ । ଆପଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ପଚାରିବି ସେତେବେଳେ ଯାହା କହିବା କଥା କହିବେ । ହଁ, ତାପରେ କ'ଣ ହେଲା ବୁଝନ୍ତୁ ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର । କ୍ୟାରିଅନ ।

ସୁନିଲ : ଆମେରିକାର ଲୋକମାନେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରାବୃର୍ଯ୍ୟ, ଆଭିଜାତ୍ୟ, କୋଳାହଳ ଓ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ଉଭା ପରିବେଶ ପ୍ରତି ବିତସ୍ମୟ ହୋଇ ସହରଠାରୁ ଅନେକ ଦୂରରେ କୋଟିକୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରି ତା ଭିତରେ

ଆନନ୍ଦ ବଞ୍ଚୁ ପହି

କଟେକ କରି ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ତେଣୁ ଭାବିଲି
ମୋ ଗାଆଁର ଶାନ୍ତ, ସବୁଜ, ପାହାଡ଼, ଝରଣା ଘେରା
ପ୍ରଦୁଷଣ ମୁକ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ନ ରହିବି କାହିଁକି ?

ଅସୀମା : ଆମେରିକାରେ ରହି ରହି ମତେ ବିରକ୍ତ ନାଗୁଥିଲା ।
ତାତିକଠାରୁ ଗାଆଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ କଥା ଶୁଣି ଗାଆଁକୁ
ଫେରିବାକୁ ତାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲି ।

ସୁନିଲ : ଆମେରିକାରେ ରହି ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିଛି ।
ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରିବାର ଶୋଷ ମୋର ମରିଯାଇଛି ।
ତାହାଙ୍କୁ ଆମେରିକା ମାଟିରେ ରୋଜଗାର କରିଥିବା ଟଙ୍କାକୁ
ସେଠି ସାରା ଜୀବନ ରହି ସେଇ ଆମେରିକାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା
ଅର୍ଥ ଆମେରିକା ଟଙ୍କା ଆମେରିକାକୁ ଫେରାଇ ଦେବା ପରି
ହେବ ।

ଅସୀମା : ସେଥିପାଇଁ ତାତି ଘିର କଲେ ଗାଆଁ ମାଟିକୁ ଫେରିଯିବେ ।
ଶେଷ ଜୀବନ ଗାଆଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ କଟାଇବେ ।

ପୋ.ଇ : ଆପଣ କେବଳ ବାପ ଝିଅ ଆସିଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ
ପୁଅ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ସୁନିଲ : (ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇ) ଏଇ ଝିଅ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ବେଳେ
ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କର୍କଟ ରୋଗରେ ଚାଲିଗଲେ । ମୋର ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ
ନାହିଁ । ଏଇ ମୋର ପୁଅ, ଏଇ ମୋର ଝିଅ ।

ପୋ.ଇ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ଆତ୍ମୀୟ ଦେଇଥିବାରୁ ଦୁଃଖିତ ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ତତ୍ତା ଖାଇ ଆମେରିକାରୁ ଆସି ନାହିଁ କି ଏଠି ଗୁପ୍ତଚର
କାମ କରିବାକୁ ଆସିନାହିଁ । ହେଇ ଦେଖନ୍ତୁ ମୋର
ପାଶପୋର୍ଟ ଓ ଭିସା । (ପୋ.ଇ ପାଶପୋର୍ଟ ଓ ଭିସାକୁ
ତଳଖୁ କରି ଦେଖିଲେ ।)

ପୋ.ଇ : ଠିକ୍ ଅଛି । (ସୁନିଲ ବାବୁକୁ ପାଶପୋର୍ଟ ଓ ଭିସା ଦେଖି
ସାରି ଫେରାଇ ଦେଲେ ।)

ସୁନିଲ : କିନ୍ତୁ ଏମିତି ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ବିଭୋର ମନ ନେଇ ଗାଆଁରେ ପହଞ୍ଚି
ଦେଖିଲି ସବୁ ଓଲଟି ଯାଇଛି ।

ପୋ.ଇ : କ'ଣ ଓଲଟି ଯାଇଛି ?

ସୁନିଲ : ମୁଁ ନିଉୟର୍କରୁ ଆସି ମୋ ଗାଆଁ ବୋଲି ଯେଉଁଠି ପହଞ୍ଚିଲି

ସେବା ଗାଆଁ ନୁହଁ କଦର୍ଯ୍ୟ, କଦାକାର ଖଣିଆ ଗାଜନ୍ ମାଟି
କାନ୍ଥ, ଚାଳଛପର, ଲିପାପୋଛା ଚଟାଣର ଘର ସ୍ଥାନରେ
ଠିଆ ହୋଇଛି ବିଚିତ୍ର ଘରସବୁ । କାହାର କାନ୍ଥ ମାଟି କିନ୍ତୁ
ଛାତ ଆଜବେଷ । ଆଉ କାହାର କାନ୍ଥ ପଥର କିନ୍ତୁ ଛପର
ଚାଳ । ଗାଆଁ ଭିତରେ କି ଗାଆଁ ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ
ଗଛ ନାହିଁ । ମଙ୍ଗଳାପାଠ, ଭାଗବତ ଘର, ପାହାଡ଼, ଜଙ୍ଗଲ
କିଛି ନାହିଁ । କୂଅ, ପୋଖରୀର ପାଣି ଦୂଷିତ । ଗାଆଁର
ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ପୂରା ଧ୍ବଂସ ପାଇ ଯାଇଛି ।

ଅସୀମା : ଏମିତି ଗୋଟେ ବିଚିତ୍ର ସ୍ଥାନ ଇଏ, ଯାହା ଗାଆଁ ନୁହଁବି ସହର
ନୁହଁ ।

ସୁନିଲ : ଏ ଗାଆଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଯାହା ମୋର ମୁଖ୍ୟ
ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା ତାହା ପ୍ରଦୂଷିତ । ବିଶେଷ କରି ଏଠି ଦିନରାତି
ପଥର ଭଙ୍ଗା ଚାଲିଥିବାରୁ ପବନଟା ଦୂଷିତ ହୋଇ ଯାଇଛି ।
ଏବେ ଆମ ଗାଆଁର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଯନ୍ତ୍ରା କିମ୍ବା
ଶ୍ବାସରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ । ଆମେରିକାରେ ଛୋଟମୋଟେ
କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି କୃତ୍ରିମ ପଲ୍ଲୀ ତିଆରି ଚାଲିଥିବା
ବେଳେ, ଏଠି ସହରି ସଭ୍ୟତା ଗଠନ ନାଆଁରେ ପ୍ରାକୃତିକ
ପରିବେଶକୁ ଧ୍ବଂସ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ପୋ.ଇ : ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କୁହୁ ବୁଝିଥିଲି ।
ଆପଣ କିନ୍ତୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୋଷ ମୁକ୍ତ ।

ସୁନିଲ : ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ସଂଦେହ ଦୂର୍ଘ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଆମ
ଗାଆଁର ଏଇ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ । ମୁଁ ଚାଲିଲେ ରହିଲେ ତାଙ୍କ
ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଆଖି ଆସିବ ବୋଲି ମୋତେ ଗୁପ୍ତଚର ଭାବରେ
ସିଏ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । ମୋର ସମସ୍ତ ଜମିବାଡ଼ି, ଘରଦ୍ୱାର
ଆଡ଼ିକୁ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷହେଲା ଜବର ଦଖଲ କରୁଛନ୍ତି । ମୋ
ଘରେ ସିଏ ମଦଭାଟି ଖୋଲିଛନ୍ତି ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏସବୁ ମିଛ କଥା ସାର୍ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ସବୁ ସଂପତ୍ତି ତାଙ୍କ
ବାପାଙ୍କଠାରୁ କିଣିଛି ।

ପୋ.ଇ : ଠିକ୍ ଅଛି, ଆପଣ ଯଦି କିଣିଛନ୍ତି ତାହେଲେ ବିକ୍ରିକର୍ତ୍ତା
କାଗଜପତ୍ର ଦେଖାନ୍ତୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ କାଗଜପତ୍ର କୋର୍ଟରେ ଦେଖାଇବି ।

ପୋ.ଇ : ସେ ପାତିଲାମି ଛାଡ଼ନ୍ତୁ । ଏଥିରୁ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ କିଛି କାଗଜପତ୍ର ନାହିଁ । ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଆପଣ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସଂପତ୍ତି ଜବର ଦଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଅସୀମା : କାଲି ରାତିରେ ଆମକୁ କେହି ଯେପରି ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ନଦେବେ ତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କରି କଥାରେ ପଡ଼ି ଏଇ କୁବ ପିଲାମାନେ ଆମ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରି (କାହିଁ ପକାଇ) ରାତି ବାରଟାରେ କୁବରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ । ଆମ ବାବୁ ଖୋଲି କ୍ୟାମେରା, ଟର୍ଚ୍ଚ, ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡର ସବୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଛନ୍ତି । ଆମ ପ୍ରତି ଅଶାନ୍ତାନ ଆଚରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ଆଲୋକ : ନାହିଁ ସାର୍, ଆମେ କିଛି କରିନାହିଁ ।

ଅସୀମା : ଦେଖନ୍ତୁ ସାର୍, ମୋ ଡ୍ରେସର ଅବସ୍ଥା ଦେଖନ୍ତୁ । ମୋ ଡାକ୍ତିକ ସାର୍ଟକୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ପୋ.ଇ : ମହେନ୍ଦ୍ରବାବୁ ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସଂପତ୍ତି ଜବର ଦଖଲ ଓ ତାଙ୍କ ନାଆଁରେ ଆନାରେ ମିଥ୍ୟା ରିପୋର୍ଟ କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ଆରେଷ୍ଟ କରୁଛି । ରାମଶରଣ !

ରାମଶରଣ : ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : ପକା ହୋଇ କଉଁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ସାର୍, ମୁଁ ତାଙ୍କର ସବୁ ସଂପତ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେବି ।

ପୋ.ଇ : ନା, ମୁଁ ସେସବୁ କିଛି ଶୁଣିବି ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ପରି ଦୁର୍ଭାଗ ଲୋକକୁ ଜଣ୍ଡ ମିଳିବା ଦରକାର ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : (ପୋ.ଇଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଧରି) ମତେ ଏଇ ଥରକ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : ରାମଶରଣ ।

ରାମଶରଣ : ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : ତାହାକୁ କ'ଣ ? ପକା ହୋଇ କଉଁ ।

ରାମଶରଣ : ସାର୍ (ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାସକୁ ଆରେଷ୍ଟ କରିଛି)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ପୋ.ଇ : ଆଜ୍ଞା, ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର ! ଏ କୁବପିଲାମାନେ କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ଜିନିଷପତ୍ର ଛଡ଼ାଇ ନେଇଛନ୍ତି ନା ମାରଧର ବି କରିଛନ୍ତି ?

ଅସୀମା : (କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ)

ପୋ.ଇ : କୁହନ୍ତୁ ମିଷ୍ଟ ମହାପାତ୍ର କୁବ ପିଲାମାନେ କ'ଣ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି....

ଅସୀମା : ମୋତେ ଆଉ ମୋ ଡାଡ଼ିକୁ ଏଇ କୁବପିଲାମାନେ କାଲି ରାତିରେ ନାନା ଭାବେ ଟରଟର କରିଛନ୍ତି । ଆମ ଖାଇବା ପତ୍ରକୁ ପାଦରେ ଦଳି ଦେଇଛନ୍ତି, ମୋତେ ଟଣା ଓଟରା କରି ତାଙ୍କ ସହିତ ବ୍ରେକ୍ ଡ୍ୟାନ୍ସ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । (ଆଉ କିଛି କହି ନ ପାରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ)

ପୋ.ଇ : (କୁବ ପିଲାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ) ଏକଥା କ'ଣ ସତ ?

ଶରତ : ଆମର ବୁଲ ହେଇଯାଇଛି ସାର୍ ।

ମଦନ : ଏମିତି ବୁଲ ଆଉ ଆମେ ମୋଟେ କରିବୁ ନାହିଁ ।

ଆଲୋକ : ଆମେ ତ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବୁ ବୋଲି ଆମ କୁବରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଥିଲୁ କିନ୍ତୁ ଏଇ ମହେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ କଥାରେ ପଡ଼ି ଆମେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଏମିତି ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଛୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ନାହିଁ ସାର୍ ! ଏସବୁ କରିବାକୁ ମୁଁ ତାକୁ କହି ନଥିଲି ।

ପୋ.ଇ : ଆଉ କ'ଣ କରିବାକୁ କହିଥିଲ ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ କେବଳ କହିଥିଲି ତାକୁ କୁବରୁ ବାହାର କରି ଦେବାକୁ ।

ମଦନ : ତମେ କହି ନଥିଲ ସୁନିଲ ମହାପାତ୍ର ଗୁପ୍ତଚର ବୋଲି ?

ମହେନ୍ଦ୍ର : ମୁଁ କ'ଣ କହିଥିଲି ତାଙ୍କ ଜିନିଷପତ୍ର ଛଡ଼ାଇନେଇ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଶାନ୍ତାନ ଆଚରଣ କରିବାକୁ ?

ଆଲୋକ)

ମଦନ }

ଶରତ) : ଆମକୁ ଏଇ ଥରକ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ । ଆମେ ତ୍ରାକର ସବୁ ଜିନିଷ ଫେରାଇଦେବୁ ।

ପୋ.ଇ : ପୋଲିସ୍ ପାଖରେ ଦୟା, କ୍ଷମାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଯିଏ ଅପରାଧ କରିବ ତାକୁ ଧରି ନେଇ କଚେରୀରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା ମୋର କାମ । ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଚୋରୀ, ବଳାକାର

ଓ ମାଡ଼ମାରିବା ଅପରାଧରେ ଆରେଷ୍ଟ କରୁଛି ।
ରାମଶରଣ !

ରାମଶରଣ : ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : ଏ ତିନି ଜଣକୁ ଆରେଷ୍ଟ କର ।

ରାମଶରଣ : (ମଦନ, ଆଲୋକ ଓ ଶରତକୁ ଆରେଷ୍ଟ କଲେ)

ସୁନିଲ : ମୋର କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ।

ପୋ.ଇ : ଯାହା କହିବାର ଅଛି କୁହନ୍ତୁ । ଏମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ବାନ୍ଧି ଗାଆଁ
ଦାଣ୍ଡରେ ଚଳାଇ ଚଳାଇ ନେବା କଥା କହୁଛନ୍ତି କି ? ଠିକ୍
ଅଛି ଆପଣଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ମୁଁ ସେୟା କରିବି ।

ସୁନିଲ : ନା, ମୁଁ ସେ କଥା କହୁନାହିଁ ।

ପୋ.ଇ : ଆଉ ତାହେଲେ ଆପଣ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଭୁଲ ସ୍ୱୀକାର କଲେଣି । ଆପଣ
ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଷମା ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପୋ.ଇ : ନା, ମିଷ୍ଟର ମହାପାତ୍ର ଏମାନେ ଆଦୌ କ୍ଷମାର ଯୋଗ୍ୟ
ନୁହଁନ୍ତି । ଆଜି ଏମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ଏମାନଙ୍କ ଔଧତ୍ୟ
ଓ ଦୌରାନ୍ତ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ିଯିବ । ଏମାନଙ୍କୁ
ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ମିଳିବା ଦରକାର ।

ସୁନିଲ : ମୋର ଅନୁରୋଧ ରଖିବେ ନାହିଁ ?

ପୋ.ଇ : ଆପଣ ଆଉ ଥରେ ଭଲ ଭାବେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ, ନଚେତ
ଆପଣ ପରେ ଅନୁତାପ କରିବେ ।

ସୁନିଲ : ଏଇ ଥରକ ସେମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପୋ.ଇ : ଠିକ୍ ଅଛି, ଆପଣ ଯେତେବେଳେ କହୁଛନ୍ତି ମୁଁ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ଆଜି ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି । ରାମ ଶରଣ !

ରାମଶରଣ : ସାର୍ ।

ପୋ.ଇ : ସମସ୍ତଙ୍କ ହାତର ବନ୍ଧନ ଖୋଲିଦେ ।

ରାମଶରଣ : ସାର୍ । (ସମସ୍ତଙ୍କର ହସ୍ତରୁ ବନ୍ଧନ ଖୋଲିଦେଲା)

ସୁନିଲ : ମୋନି ଥାକସ୍ - ଇନ୍ସପେକ୍ଟର ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଉପକାର
ଭୁଲିପାରିବ ନାହିଁ ।

ପୋ.ଇ : ଏଇଟା ତ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ମୁଁ ତା ହେଲେ ଏଥର ଆସୁଛି
ପ୍ରଫେସର ମହାପାତ୍ର । ଯଦି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏମାନେ କିଛି

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ହଇରାଣ କରନ୍ତି, ତାହେଲେ ମତେ ଖବର ଦେବେ । ନମସ୍କାର ।

ସୁନିଲ : ନମସ୍କାର । (ପୋଲିସ୍ ଜନସଂପର୍କର ଓ କନେଷ୍ଟବଲଙ୍କର ପ୍ରସ୍ଥାନ । ବାହାରେ ଜିପ୍ ଷାର୍ଟ ହେବାର ଶବ୍ଦ ।)

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଧନ ଲୋଭରେ ମୁଁ ତୁମ ପରି ଦେବତାକୁ ଚିହ୍ନିବାରେ ଭୁଲ କରିଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଲଜିତ ଆଉ ଦୁଃଖିତ । ମୁଁ କ୍ଷମାର ମାତ୍ର ନୁହଁ ।

ସୁନିଲ : ଦେବତା କହି ମୋତେ ତୁମ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଦିଅନା । ମୁଁ ଏଇ ଗାଆଁର ମଣିଷ । ତୁମରିମାନଙ୍କ ଭାଇ । ଏଇଠି ଜନ୍ମିଥିଲି, ଏଇଠିକି ଫେରି ଆସିଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ତୁମରିମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହିବି ।

ଆଲୋକ : ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ ଅସୀମା ଦେବୀଙ୍କୁ ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଛୁ ସେଥିପାଇଁ ଦୁଃଖିତ ।

ଶରତ : ଆମ ଦୋଷ ପାଇଁ ଆପଣ ଯେଉଁ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ ଆମେ ହସି ହସି ଗ୍ରହଣ କରିବୁ ।

ମଦନ : ଆମେ ଆପଣଙ୍କ କ୍ଷମା ଆଉ ଦୟାର ପାତ୍ର ନୁହଁ, ଆପଣ ଆମ ମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଏମାନଙ୍କର କିଛି ଭୁଲ ନାହିଁ । ସବୁ ଭୁଲ ମୋର । ମୋରି କଥାରେ ଏମାନେ ତୁମକୁ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଛନ୍ତି ।

ସୁନିଲ : ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମମାନଙ୍କର କିଛି ଭୁଲ ନାହିଁ । ଆସ ଆଲୋକ, ମଦନ, ଶରତ ! ମୋ ପାଖକୁ ଆସ । ତୁମେ ସବୁ ଏ ଗାଆଁର ଶକ୍ତି ଓ ସମ୍ଭାବନା । ଅସୀମା ତୁ କାହିଁକି ମନ ମାରି ଠିଆ ହେଇଛୁ ? ଆମର ଏ ମହାମିଳନ ଦିନରେ ତୁମେ ସବୁ ମନ ଖୋଲି ହସ ।

ଅସୀମା : କିନ୍ତୁ....

ସୁନିଲ : କିନ୍ତୁ କ'ଣ ମାଆ ?

ଅସୀମା : ଆପଣ କ'ଣ ଆମେରିକା ଛାଡ଼ି ଆସିଥିଲେ ଏମିତି ଗୋଟେ ସ୍ଥାନକୁ ଯେଉଁଠା ଗାଆଁ ନୁହଁ କି ସହର ନୁହଁ ? ଏମିତି ଗୋଟେ ବିକଳାଙ୍ଗ ସ୍ଥାନରେ ଆମେ କାହିଁକି ରହିବା ?

ସୁନିଲ : ନା, ଅସୀମା ! ଏଇଟା ଆମ ପ୍ରିୟ ଗାଆଁ ଭୂଇଁ ଯିଏ ଆମକୁ ସୁଦୂର ଆମେରିକାରୁ ଚାଣି ଆଣିଛି । ଏହାର ନଷ୍ଟ ହୋଇ

ଯାଇଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଅବକ୍ଷୟ କରଳରୁ ଆମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ହେବ । ତା ନହେଲେ, ଆଉ ପଚାଶ ବର୍ଷ ପରେ ଗାଆଁ କ'ଣ ବୋଲି ଯଦି କେହି ଆମ ଉତ୍ତର ପୁରୁଷକୁ ପଚାରେ ତାକୁ ଗାଆଁଟିଏ ଦେଖାଇ ହେବ ନାହିଁ । ସେତେବେଳକୁ ଗାଆଁ ନ ଥିବ । ଭାରତର ମାନଚିତ୍ରରୁ ଗାଆଁ ଚିତ୍ରଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଲିଭିଯାଇଥିବ । ହୁଏତ ତାକୁ ଗାଆଁର ଚୈଳଚିତ୍ରଟିଏ ଦେଖାଇ ଗାଆଁ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦେବାକୁ ହେବ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର : ଆମେ ସବୁ ଆପଣଙ୍କ ପଛରେ ଅଛୁ ପ୍ରଫେସର ! ଆପଣ ଯାହା କହିବେ ଆମେ କରିବୁ ।

ଆଲୋକ : ଆମ ଏ ଗାଆଁର ସମସ୍ତ ଯୁବଶକ୍ତିର ହାତ ଲାମି ଆସିବ ଆପଣଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ।

ସୁନିଲ : ତାହେଲେ ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ମୋ ସ୍ଵର ସହିତ ସ୍ଵର ମିଳାଇ ଶପଥ କରନ୍ତୁ- ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ୁଥିବା ଏ ଭୂମିକୁ ଆମେ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର କରି ଗଢ଼ିବୁ ।

(ମହେନ୍ଦ୍ର, ଶରତ, ଆଲୋକ, ମଦନ ଓ ଅସୀମା ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ) ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ୁଥିବା ଏ ଭୂମିକୁ ଆମେ ସୁନ୍ଦର କରି ଗଢ଼ିବୁ ।

ସୁନିଲ : ଉତୁଡ଼ି ଯାଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶକୁ ଆମେ ପୁଣିଥରେ ସଜାଡ଼ିବୁ ।

ସମସ୍ତେ : (ଏକ ସ୍ଵରରେ) ଉତୁଡ଼ି ଯାଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶକୁ ଆମେ ପୁଣିଥରେ ସଜାଡ଼ିବୁ ।

ସୁନିଲ : ଆମ ଦେଶର ମାନଚିତ୍ରରୁ ହଜିଯାଉଥିବା ଗାଆଁର ଚିତ୍ରକୁ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର କରି ଆମେ ଆଜିବୁ ।

ସମସ୍ତେ : (ଏକା ସ୍ଵରରେ) ଆମ ଦେଶର ମାନଚିତ୍ରରୁ ହଜି ଯାଉଥିବା ଗାଆଁର ଚିତ୍ରକୁ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର କରି ଆମେ ଆଜିବୁ ।
(ସମସ୍ତେ ଏଇ ଶପଥ ବାରମ୍ବାର ନେଉଥିଲେ । ଏମିତି ଶପଥ ନେବା ମୁଦ୍ରାରେ ସମସ୍ତେ ଫୁଟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।)

ମୁହଁସଂଜ

(ସାମାଜିକ ନାଟକ)

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଚରିତ୍ର ସୂଚୀ

ଧରଣୀ : ଗାଆଁ ଲୋକ । ବୟସ ପଚାଶ ବର୍ଷ ।

ରଞ୍ଜନ : ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ । କୁବନେଶ୍ୱରରେ ସରକାରୀ ଚାକିରି କରନ୍ତି ।

ହୃଦାବତ୍ତ : ଶିକ୍ଷିତ । ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ । ବୟସ ତିରିଶ ।

ସମର : ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ । ଗରମର ବନ୍ଧୁ । ଏକା ମେସରେ ରୁହନ୍ତି ।

ଲୋକାଳୀ : ଯୁବକ । ଅର୍ଦ୍ଧଶିକ୍ଷିତ । ବୟସ ୨୮ ବର୍ଷ ।

ଜାନକୀ : ଗାଉଁରୀ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ । ଧରଣୀଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ । ବୟସ ୪୫ ବର୍ଷ ।

ମାମିତା : ଶିକ୍ଷିତା ଯୁବତୀ । ବୃନ୍ଦାବନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗାଆଁରେ ଗଗନର ଘର । ସମୟ ସକାଳ ସାତଟା । ଗଗନ ଭାଣ୍ଡପିଣ୍ଡାରେ ବସି ଦାନ୍ତ ଗୁଣୁଛି । ଧରଣୀମାମୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।)

ଧରଣୀ : ଗଗନ ! ବୁବନେଶ୍ୱରରୁ କୋଉ ଟିନ ଆସିବୁ ?

ଗଗନ : ବସ ଧରଣୀମାମୁ । ଏଇ ସପ୍ତ ଉପରେ ବସ ।

ଧରଣୀ : ତୁ କୋଉ ଟିନ ଆସିବୁ ?

ଗଗନ : କାଲି ଆସିଲି । ମୋ ଠେଙ୍ଗି କ'ଣ ଜାମ ଥିଲା ?

ଧରଣୀ : ବୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ଦେଖୁଥିବୁ କି ?

ଗଗନ : ବୃନ୍ଦାବନ କିଏ ?

ଧରଣୀ : ତୁ କ'ଣ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ଚିହ୍ନିବୁ ? ମୋ ଶୁଣା ଦେଇ ପୁଅ । ମୋ ଉଣାଜା । ହଁ, ପିଣ୍ଡାଲୋକ, କେମିତି ଜାଣିବୁ ? ବୃନ୍ଦାବନ ସବୁବେଳେ ଦୂରରେ ଚାହିରି ବାସ, ସିଏ କ'ଣ ଆମ ଗାଆଁକୁ ଆଇ କେବେ ଆସୁଛି ଯେ ତୁ ତାକୁ ଚିହ୍ନିବୁ ।

ଗଗନ : ତମ ଉଣାଜା ?

ଧରଣୀ : ସିଏ ଏଇଠି ଆମ ଘରେ ରହି ଆମ ଗାଆଁ ଜାଗସୁଇରେ ପଡୁଥିଲା । ବଢ଼ିଆ ପଡ଼େ ।

ଗଗନ : ଆମ ଗାଆଁ ସୁଇରେ.....

ଧରଣୀ : ସିଏ ପାଠ ପଢ଼ିବା ଡୋର ଛେତୁ ଜୁଟୁବ । ସିଏ ଆମ ଘରେ ରହି ମେଟିରିଆ ପଢ଼ିବି । ତାପରେ ଲବଙ୍ଗରେ ଯିବୁ । ସେଇଠୁ ବୁଲି ପାଇ ଆମେରିକା ଗଲା । ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ଟିନି ବରଷ ଆମେରିକାରେ ପଢ଼ିବି । ବଜରା ଟିନି ବରଷ । ଆମେରିକାରୁ ଫେରିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଚାହିରି ।

ଗଗନ : ସିଏ କ'ଣ ପ୍ରଥମରୁ ବୁବନେଶ୍ୱରରେ ଚାହିରି ବସିବୁ ?

ଧରଣୀ : ତାର ପହିଲୁ ଚାକିରି ହେଲା କୋରାପୁଟରେ । କୋରାପୁଟରେ ସିଏ ଥିଲାବେଳେ ମୁଁ ତା କଟିବି ଗୋଟେ ଚିଠି ଦେଇଥିଲି । ମୋ ଚିଠି ପାଇକି ବୃନ୍ଦାବନ ଲେଖୁଥିଲା - ମାମୁ ତମେ ଥରେ ଆସି କୋରାପୁଟ ବୁଲି ଯା । ଲାରି ବଢ଼ିଆ ଜାଗା । ଯୁଆଦେ

ଆନନ୍ଦ ବନ୍ଦୁ ପତି

ଅନେଇବ ଖାଲି ପାହାଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ।

ଗଗନ : ତମେ କୋରାପୁଟ ଯାଇଥିଲ ?

ଧରଣୀ : ଏତେ ଦୂର ଯିବା ପାଇଁ ରାସ୍ତା ଖର୍ଚ୍ଚ କୋଉଠୁ ପାଇବି ?
ଜଣକ ପାଖକୁ ରାସ୍ତା ଖରଚ ପାଇଁ କେଖିଲେ ଅସୁନ୍ଦର
ହେବ । କୋରାପୁଟରୁ ବୃନ୍ଦାବନର ବଦଳି ହେଲା ସମ୍ବଲପୁର,
ସମ୍ବଲପୁରରୁ ରାଉରକେଲା । ଚାକିରିର ଦଶ ବରଷ ପରେ
ଏତେ ବୃନ୍ଦାବନ ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିଛି ।

ଗଗନ : ଭୁବନେଶ୍ୱର ତ ଏଠୁ ଅଳ୍ପଦୂର, ତମେ ଯାଉନା ?

ଧରଣୀ : ତଥାପି ମୋ ହାତ କାତ ପାଉନେଇଁ । ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଗୋଟେ
ପଟ ଗାଡ଼ିଲକ୍ଷ୍ମୀ ଡିରିଶି ଟଙ୍କା ।

ଗଗନ : ଡିରିଶି ଟଙ୍କା କ'ଣ ବେଶୀ ହେଉଗଲା ?

ଧରଣୀ : ତତେ କ'ଣ ଆମ ଘରକଥା ଅଜଣା ଅଛି ? ବାପାଙ୍କ କାଳ
ହେଉଗଲାଠୁ ଆମ ଘରର ଅବସ୍ଥା ତଳକୁ ତଳକୁ ଯାଉଛି ।
ବାପା ସିନା ଏ ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ ଗାଆଁର ପୁରୋହିତ ଥିଲେ ଯେ
ଅଞ୍ଚଳଟା ଯାକର ବାହାଘର, ବ୍ରତଘର, ଗାଗବତପାଠ,
ଠାକୁରପୂଜା, ମେଳା ସବୁଥିରେ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜାପଡୁଥିଲା ।
ମତେ ତ କିଛି ଟଙ୍କା କିଛି ଜଣାନାହିଁ । ଆମ୍ଭତୋଳା,
ଭଞ୍ଜବଢ଼ା, ପାଣିବୁଡ଼ା, ମାଛଧରା ଆଉ ତାଆସ
ପଣ୍ଡାଖେଳରେ ମୋ ପିଲାଦିନ କଟିଛି ।

ଗଗନ : ତମ ଜମିବାଡ଼ି କେତେ ?

ଧରଣୀ : ତୁ କ'ଣ ଜାଣିନାହିଁ, ମତେ ପଚାରୁଛୁ ?

ଗଗନ : ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ତମକୁ ପଚାରନ୍ତି କାହିଁକି ?

ଧରଣୀ : ଜମି କଥା ନ କହିଲେ ଭଲ । ସବୁ ମିଶି ଦୁଇ ମାଣ । ସବୁ
ଢିପ ବିଲ ।

ଗଗନ : ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା ? ତମେ ତ ଜମା ଚାରିଜଣ । ଦୁଇମାଣ
ଜମିର ଧାନ କ'ଣ ତମକୁ ପାଉ ନେଇଁ ?

ଧରଣୀ : ଆରେ ଜଣକ ତତେ ଆଉ କ'ଣ ନୁହେଁଇବି ? ସେଇ ଦିର
ମାଣ ଜମି ମୋ ବାପାଙ୍କୁ ଦାନରେ ମିଳିଥିଲା ।

ଗଗନ : ଦାନ ? ଦାନ କେମିତି ମିଳିଲା ?

ଧରଣୀ : ମୋ ବାପା ଏ ଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳର ସବୁଠୁ ଭଲ ପୁରୋହିତ ଥିଲେ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଯୋଉ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ନ ମରିପାରି ଶେଷଅବସ୍ଥାରେ
କଷ୍ଟପାଆନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଘରଲୋକ ତାଙ୍କରି ନାଆଁରେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ
ଭୂମିଦାନ ଦିଅନ୍ତି । ଆମର ଯେତେକ ଜମି ସବୁସେଇ
ଦାନରେ ମିଳିଥିଲା । କୋଉଠି କିଆରୀଟିଏ, କୋଉଠି ଅଧ
କିଆରୀଏ । ତାକୁ ଚାଷ କରିବା କାଠିକର ପାଠ । ଗୋଟେ
ହଳ ପଠାଇଲେ ସିଏ ଏଠି କିଆରୀଟିଏ, ସେଠି
ଅଧକିଆରୀଟିଏ, ଏମିତି ଏ ବିଲ ସେବିଲ, ଏତକ, ସେତକ
ହେଲ ହେଲ ତାର ବେଳ ଯିବ । ସେଇ ଦିନାଶ ଜମି ଆମର
ଦଶ ଜାଗାରେ ।

ଗଗନ : ସେ ଜମି କି ବିକି ଗୋଟେ ଜାଗାରେ ଏକାଠି ବୁଢ଼ମାଣ ଜମି
କିଣି ଦେଇନା ?

ଧରଣୀ : ଦାନ ଦିଆ ଜମି କେହି କିଣିବେ ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ ସେ
ଜମିକୁ ଦାନ ଦେଇଥିଲେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଜମି ସାଙ୍ଗରେ
ସେ ଜମିକୁ ହେବା ଗେବାକି ଚାଷ କରନ୍ତି । ଫସଲ ଅମଳ
ବେଳେ ପ୍ରତି ଘରକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କଠୁ ଫସଲ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼େ ।
ସେଥିରେ ପୁଣି କିଏ କହେ ଆଜି ନାହିଁ, ଆଉ ଚାରିଦିନ କି
ଆଠଦିନ ପରେ ଆସ । କାହା ଦୁଆରୁ ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଥର ଖାଲି
ହାତରେ ଫେରିବାକୁ ପଡ଼େ । ମତେ ଲାଗେ ଏଭଳି ଦାନ
ନୁହେଁ ଭିକ । ତୋ ମାଲ୍ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ସବୁଦିନ ଝଗଡ଼ା
ନଗୋଉଡ଼ି ।

ଗଗନ : କ'ଣ ପାଇଁ ଝଗଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ?

ଧରଣୀ : ସିଏ କହୁଛି ମୁଁ ଯୋଉଠୁ ହେଲେ ଧାର, ଉଧାର କରି ଚିରିଣ
ଟଙ୍କା ଆଣିକି ଦେବି, ତମେ ବୃନ୍ଦାବନ ପାଖକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଯାଅ । ତାକୁ ଆମ ଅସୁବିଧା କଥା କହିକି ଟଙ୍କା ପାଞ୍ଚ ହଜାର
ଆଣି ଦୋକାନ ଖଣ୍ଡେ କଲେ ଆମ ଗୁରୁରାଣ ମେଣ୍ଟନ୍ତା ।
ତମେ ତ ମୋଟେ ଯିବ ନେଇଁ, ତାଙ୍କର କ'ଣ ଟଙ୍କା ପଇସା
ପଢ଼ିଯାଉଛି ଯେ ତମ ଘରେ ସିଏ ଆଣିକି ଯାଚିକି
ଦେଇଯିବେ ?

ଗଗନ : ତମେ ତାହେଲେ ଚାଲୁନା । କାଲି ତ ମୁଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବି
ତମେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲ ।

ଆଳତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ପହି

ଧରଣୀ : ତୋ ମାଲ୍ ଯେମିତି ଅବୁଝା ହେଉଛି ତୁ ବି ସେମିତି ଅବୁଝା ହେବୁ ? ମୁଁ କେମିତି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବି ? ମୋ ଭଣଜାର ତ ଗୋଟେ ମାନ, ସମ୍ମାନ ଅଛି ? ପ୍ରତିଦିନ ତା ଘରକୁ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକ ଆସୁଥିବେ । ତା ଘରେ ଚପରାସି ଅଛି । ତାର ନିଜର ମଟରଗାଡ଼ି ଅଛି । ସିଏ ଯୋଉ ଘରେ ଭଡ଼ାରେ ଅଛି ସେ ଘରର ଭଡ଼ା କୁଆଡ଼େ ମାସକୁ ଚାରି ହଜାର ଟଙ୍କା କି ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା । ମୁଁ ଖାଲି ଦେହଟାରେ ତା'ଘରକୁ କେମିତି ଯିବି ? ପୁରୁଲା ଦିହରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଲେ ମୋ ଭଣଜାର ମୁହଁ ତଳକୁ ହବନେଇଁ ?

ଗଗନ : ହାତରେ ସେଇଟା କ'ଣ ଧରିବ ?

ଧରଣୀ : ଏଇଟା ଗୋଟେ ଚିଠି । ତୁ ଏ ଚିଠିଟା ନେ. କାଲି ଯେମିତି ହେଲେ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ଉଡ଼ୁ । ଏ ଚିଠି ପାଞ୍ଚ ଦିନ ସିଏ ତୋ ହାତରେ ଗୋଟେ କାମିଜ ପାଗ୍ କନାଦେବ । ତୁ ସେ କାମିଜକନା ଆଣିଲେ ମୁଁ ସେଇଥିରେ କାମିଜ କରିବି । ତାକୁ ପିନ୍ଧି ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବି ।

ଗଗନ : ଏ ଚିଠିରେ ତ ଠିକଣା ଲେଖା ଯାଇ ନାହିଁ, ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘର ପାଇବି କେମିତି ?

ଧରଣୀ : ତୁ ପରା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବରଷା ହେଲା ଚାକିରି କରୁଣୀ ? ଆଜି ଯାଏ ସବୁ ଜାଗା ଦେଖୁନାହିଁ ?

ଗଗନ : ଭୁବନେଶ୍ୱର କ'ଣ ଆମ ଏଇ ଗାଆଁ ପରି ଛୋଟିଆ ଜାଗାଟିଏ ହେଉଛି ନା କ'ଣ ? ବରଷେ କ'ଣ, ଦଶ ଦରଷ ରହିଲେ ବି ସବୁ ଜାଗା ଚିହ୍ନି ହେବ ନାହିଁ. ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜାଣି ହେବ ନାହିଁ ।

ଧରଣୀ : ତୁ ଦି'ଚାରି ଦିନ ଯାକୁ ତାକୁ ପଚାରିବେ ବରଷେ ପାଇଯିବୁ ।

ଗଗନ : ସେଠି କେତେ ନାଲି କେତେ ଚାକିରିଆ । ଆମ ଗାଁଘରେ କେତେ ଚାକିରିଆ ଅଛନ୍ତି ଜାଣିବ ?

ଧରଣୀ : କେତେ ?

ଗଗନ : ଦଶ ହଜାର ।

ଧରଣୀ : ଏ ଦଶ ହଜାର ! ହଁ, ହେଉଥିବ ।

ଗଗନ : ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଲକ୍ଷେ ପାଖାପାଖି ଚାକିରିଆ ଥିବେ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଧରଣୀ : ସଁ ଲକ୍ଷେ !

ଗଗନ : ସିଏ କି ଚାକିରି କରନ୍ତି କହି ପାରିବ ?

ଧରଣୀ : ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଚାକିରି କରିଛି ।

ଗଗନ : ସେ ଚାକିରିର କ'ଣ ନାଆଁ ନାହିଁ ?

ଧରଣୀ : ଥିବା ।

ଗଗନ : ଥିବା ତ କହୁନା ?

ଧରଣୀ : ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ କହନ୍ତି ନା ।

ଗଗନ : କୋଉ ଦିଗାଗ ସେ କଥା କହି ପାରିବ ?

ଧରଣୀ : ଆଉ ଗୋଟେ କାମ କଲେ ତୁ ସହଜରେ ବୃହାବନର ବସା ପାଇଯିବୁ ।

ଗଗନ : ଆଉ କି କାମ ?

ଧରଣୀ : ବୃହାବନ ଗାଆଁର ଜଳିଆ ଜେନା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ନଅତାଳା କୋଠାରେ କ'ଣ ଚାଷ ଅଫିସରେ କାମ କରୁଛି । ସିଏ ପିଅନ ଅଛି । ତାକୁ ପଚାରିଲେ ସିଏ ବୃହାବନ ବସା କରାଦେବ ।

ଗଗନ : ତାହେଲେ ହେଲା । ଆଉ ଅସୁବିଧା ହବ ନେଇଁ ।

ଧରଣୀ : ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଜିକି ଚିଠିଟା ଦବୁ । ଚିଠିଟା ହୁସିଆରି ନବୁ, ହଜାହଜି କରିବୁ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ହଉ ।

ଧରଣୀ : ତୁ ପୁଣି ଆଉ କୋଉ ଦିନ ଗାଆଁକୁ ଆସିବୁ ?

ଗଗନ : ଆଉ ମାସ ପ୍ରଥମ ଶନିବାର ।

ଧରଣୀ : ମନେ କରି ଚିଠିଟା ଦବୁ ମୁଁ ଯାଉଛି ।

ଗଗନ : ହଉ ।

(ଧରଣୀର ପ୍ରସ୍ଥାନ ।)

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

(ଭୁବନେଶ୍ଵରସ୍ଥ ବୃନ୍ଦାବନଙ୍କ ଭଡ଼ା ଘର । ଖରାଦିନ ସଂଧ୍ୟା ।
ଗଗନ କଲିଂବେଲ୍ ବଜାଇଲେ । କବାଟ ଖୋଲିଲେ ନିଜେ
ବୃନ୍ଦାବନ ।)

ବୃନ୍ଦାବନ : କାହାକୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ?

ଗଗନ : ଏଇଟା ବୃନ୍ଦାବନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଘର ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ହଁ, କ'ଣ ହେଲା ?

ଗଗନ : ମୁଁ ବୃନ୍ଦାବନବାବୁକୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆସନ୍ତୁ । ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ । ବସନ୍ତ ।

ଗଗନ : ବୃନ୍ଦାବନବାବୁକୁ.....

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୁଁ ବୃନ୍ଦାବନ ମିଶ୍ର । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କୁ.....

ଗଗନ : ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ନମସ୍କାର ।

ଗଗନ : ଆମ ଘର ସପନପୁର । ଆପଣଙ୍କ ମାମୁଘର ଗାଆଁରେ ।
ଆପଣଙ୍କ ଧରଣୀମାମୁ ଏ ଚିଠିଟା ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ
ଦେଇଛନ୍ତି । (ପକେଟରୁ ଚିଠିଟିଏ ବାହାର କରି ଦେଲେ)

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆପଣ କ'ଣ ସପନପୁରରୁ ସିଧା ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛନ୍ତି ?

ଗଗନ : ନା, ମୁଁ ଏ ଭୁବନେଶ୍ଵରରେ ଚାକିରି କରେ । ଗାଆଁକୁ
ଶନିବାର ଦିନ ଯାଇଥିଲି । ଧରଣୀମାମୁ ଏ ଚିଠିଟା ଦେଲେ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୋ ଧରଣୀମାମୁ ଆପଣଙ୍କର ବି ମାମୁ ହେବେନା କ'ଣ ?

ଗଗନ : ମୋ ବଡ଼ଭାଇ, ଭଉଣୀ ତାଙ୍କୁ ମାମୁ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି, ମୁଁ
ଡାକରିଠୁ ଶୁଣି ଧରଣୀମାମୁ ବୋଲି ଡାକେ । କେଉଁ ସଂପର୍କରୁ
ସିଏ ମୋର ମାମୁ ହେବେ, ମୁଁ ଏ ଯାଏ ସେ କଥା ଜାଣିନାହିଁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : (ହସିଲେ) ଗାଆଁରେ ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ ରକ୍ତ
ସଂପର୍କର ନ ହେଲେ ବି କିଛି ନା କିଛି ସଂପର୍କ ଦଉଡ଼ିରେ
ବନ୍ଧା । କିଏ ମାମୁ, କିଏ ଦାଦା, କିଏ ବଡ଼ପା, କିଏ ଭାଇ ।
ସେ ସଂପର୍କ ଲଟାର ମୂଳତାଡ଼ି ବାଜଟା ଆବିଷ୍କାର କରିବା
ସମ୍ଭବ ନୁହଁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଗଗନ : ସେ କଥା ସତ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆରେ ଅର୍ପିତା ! କ'ଣ ଦୁଇ କଥା ପଠା ।

ଅର୍ପିତା : (ଭିତରୁ) ନଉଟି ।

ଗଗନ : ନା, ଆଉ । ମୁଁ ଏଇ ପାଖ ଦୋକାନରୁ ତା' ପିଇ ଆସିଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଇଏ କଣ ଗୋଟେ କଥା ? ଆପଣ ଆମ ମାମୁଘର ଗାଆଁଲୋକ କିଛି ନ ଖାଇ ଯିବେ କେମିତି ? ଆଛା ଆପଣ ମୋ ଘର ପାଇଲେ କେମିତି ?

ଗଗନ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ବସା ପାଇବାକୁ ଦୁଇଦିନ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଧରଣୀମାମୁ ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଗାଆଁର ଜଳଧର ଜେନାକୁ ଆଗ ଠାବ କରି ତାଠୁ ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା ଯୋଗାଡ଼ କରି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ପୁରା ଠିକଣା ନ ଜାଣି ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଜଣେ ଲୋକକୁ ପାଇବା ଅତି ଦୁଷ୍ଟର କାମ । ଆପଣ ନିଅନ୍ତୁ ଏ ଖବର କାଗଜଟା ଦେଖୁ ଥାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ ଟିକେ ଚିଠିଟା ପଢ଼ି ନିଏ ।

ଗଗନ : (ଗଗନ ଖବର କାଗଜ ପଢ଼ିଲେ । ବୃନ୍ଦାବନ ନୀରବରେ ଚିଠି ପଢ଼ିଲେ । ଏଇ ସମୟରେ କ'ଣ ଧରି ପ୍ରବେଶ କଲେ ଅର୍ପିତା ।)

ବୃନ୍ଦାବନ : ଅର୍ପିତା ! ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ମୋ ମାମୁଘର ଗାଆଁର ଲୋକ । ଆପଣଙ୍କ ନାଆଁଟା ?

ଗଗନ : ମୋ ନାଆଁ ଗଗନ ବିହାରୀ ଧଳ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆଉ ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ମିତେବ ଅର୍ପିତା ମିତ୍ର ।

ଗଗନ : ନମସ୍କାର ।

ଅର୍ପିତା : ନମସ୍କାର । କ'ଣ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯିବ । ପିଇ ନିଅନ୍ତୁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଗଗନବାବୁ ! ନଉ ନାହାଁନ୍ତି, ଲାଜ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ? ଆରେ ନିଅନ୍ତୁ ନା ।

ଗଗନ : ନଉଟି । (ଦୁହେଁ କ'ଣ ପିଇଲେ)

ବୃନ୍ଦାବନ : ବୁଝିଲ ଅର୍ପିତା ! ମୋ ପିଲାଦିନ ମୋ ମାମୁଘର ଗାଆଁରେ କଟିଚି । ଅଜା ଥିବାବେଳେ ମାମୁଘରେ ରହି ମୁଁ ମାମୁଘର ଗାଆଁ ହାତସୁଲରେ ମାଟ୍ରିକ ପାଶ୍ କରିଥିଲି । ଆଛା ଗଗନବାବୁ ! ହାତସୁଲ ଆଗରେ ଯେଉଁ ବୁନଘଣ୍ଟାଟା ଥିଲା

ଆନନ୍ଦବ୍ରତ ପଣ୍ଡା

ସେଟା ଏବେ ଅଛି ନା ?

ଅର୍ପିତା : ତୁନ ଘଣାରେ ତୁମର କି କାମ ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ତୁମେ କେମିତି ଜାଣିବ ଅର୍ପିତା ମୋର ପିଲାଦିନର କେତେ ସ୍ମୃତି କେଉଁଠି ଲାଖି ରହିଛି ?

ଅର୍ପିତା : ତୁନଘଣାରେ କ'ଣ ସ୍ମୃତି ପେଶା ଯାଉଥିଲା ? (ହସିଲେ)

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୋ କପାଳରେ ଏ ଖଣ୍ଡିଆ ଦାଗଟା ଦେଖୁ ପାରୁଛ ?
— ମାମୁଘର ଗାଆଁ ହାତସୁଲରେ ପଡିବା ବେଳେ ତୁନ ଘଣାର ଚକବାଜି ମୋ ମୁଣ୍ଡଟା ଖଣ୍ଡିଆ ହେଇଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ଘଣାକୁ ମୁଁ ଆଜିଯାଏ ଭୁଲି ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ସେ ତୁନଘଣାଟା ଆଉ ସେଠି ନାହିଁ । ଆଜିକାଲି ସବୁକାମ ସିମେଣ୍ଟରେ ହେଉଛି । ତୁନଘଣାଟା କ'ଣ ହେବ ? ସେଟା ଉଠାଇ ଦିଆ ଯାଇଛି । ସେ ସ୍ଥାନରେ କଲେଜ ତିଆରି ହେଲାଣି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ତୁମ ଗାଆଁର ଟୁକୁନା ଏବେ କ'ଣ କରୁଛି ?

ଗଗନ : ଟୁକୁନା କିଏ ସାର ? ସେମିତି ଲୋକତ ଆମ ଗାଆଁରେ କେହି ନାହାଁନ୍ତି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ସିଏ ଆମ ଶ୍ରେଣୀରେ ସବୁଠୁ ଭଲ ପଢୁଥିଲା ।

ଅର୍ପିତା : ଟୁକୁନା କହିଲେ ଗମନବାବୁ କେମିତି ବୁଝିବେ ? ତାଙ୍କର ଭଲ ନାଆଁ କ'ଣ ଥିଲା କହୁନା ।

ବୃନ୍ଦାବନ : (ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସିଲେ) ସରି ସରି ମୋର ଭୁଲ ହେଇଗଲା । ତା ନାଆଁଟା..... ତା ନାଆଁଟା... ହଁ ତା ନାଆଁ ଅବିନାଶ ଜେନା ।

ଗଗନ : ଅବିନାଶ ଜେନା ତ ? ସିଏ ବର୍ତ୍ତମାନ କାନପୁର ଆଇ.ଆଇ.ଟିରେ ପ୍ରଫେସର ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ସିଏ କେବେ ଗାଆଁକୁ ଆସିଲେ, ତାକୁ କହିବେ ମୁଁ ତା କଥା ପଚାରୁଥିଲି ।

ଅର୍ପିତା : ତମେ କେତେ ଥର ଗାଆଁକୁ ଯାଇଛ କହିଲ ? ତମେ ତ ଏଇ ବୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆଇ ଗାଆଁକୁ ଯିବାକୁ ପ୍ରରସନ୍ ପାଉନା, ସିଏ କାନପୁରରୁ ଗାଆଁକୁ ଆସିବେ କେମିତି ? ପୁଣି ସିଏ ଯେଉଁଦିନ ଆସିଥିବେ ଗଗନବାବୁ ସେଦିନ ଗାଆଁକୁ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ଯାଉଥିବେ ତାର କିଛି ମାନେ ଅଛି ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ଯଦି କେବେ ଦେଖା ହେବ ତାହେଲେ କହିବେ, ନହେଲେ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ସିଏ ଗଳାବର୍ଷ ତାଙ୍କ ଗଉଣୀ ବାହାଘରକୁ ଗାଆଁକୁ ଆସିଥିଲେ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ତାର ପିଲାପିଲି କେଜାଟି ?

ଗଗନ : ଅବିନାଶବାବୁଙ୍କର ପୁଅ ନାହିଁ । ଦୁଇଟି ଝିଅ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ବାବାଜିପୋଖରୀ ଆଉ ରାଣୀମନ୍ଦି ଦୁଇଟିଯାକ ପୋଖରୀ ସେମିତି ଅଛିନା ?

ଅର୍ପିତା : ତୁମର ଯେଉଁ ଅଳ୍ପତ କଥା । ପୋଖରୀ ଦୁଇଟା କ'ଣ ତୁମ ଆସିବା ପଛେ ପଛେ ସେ ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାଆନ୍ତା, ନା ସହରକୁ ଉଡ଼ି ଯାଇଥାଆନ୍ତା ? ପୋଖରୀ ଦୁଇଟା ଯେଉଁଠି ଯେମିତି ଥିଲା ସେଇଠି ସେମିତି ଥିବ । ଗାଆଁ ଲୋକମାନେ ଯେମିତି ସେଥିରେ ଗାଧାଉଥିଲେ ସେମିତି ଗାଧାଉଥିବେ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ତୁମେ କିଛି ନ ଜାଣି କାହିଁକି କଥାବାର୍ତ୍ତା କର ?

ଅର୍ପିତା : କ'ଣ ମୁଁ ଜାଣି ନେଇଁ ? ନଇ, ପୋଖରୀ, ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ ଏସବୁ କଣ ବଦଳିଯିବା ଏତେ ସହଜ କଥା ଯେ ବଦଳି ଯିବ ନା ବୁଆଡ଼େ ପଲେଇ ଯିବ ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୁଁ କୋଡ଼ିଏ, ପଚାଶ ବର୍ଷ ତଳର କଥା କହୁଛି । ଏତେ ବର୍ଷ ବ୍ୟବଧାନରେ କ'ଣ ତାର ମାନଚିତ୍ରରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଇ ନଥିବ ?

ଅର୍ପିତା : ସେ ପୋଖରୀ ଦୁଇଟାର କ'ଣ ଏମିତି ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା କି ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ବାବାଜି ପୋଖରୀଟା ମୋ ମାମୁଘର ଗାଆଁର ଅତି ନିକଟରେ । ତାର ହୁତାଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚା ଉଚ୍ଚା । ହୁତାରେ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ବଡ଼ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଆଉ ଗୋଟେ କଦମ୍ବ ଗଛ । କଦମ୍ବ ଆଉ ବରଗଛର ତାଳ ପୋଖରୀ ଆଡ଼କୁ ଲମ୍ବିଥିଲା । ପୋଖରୀରେ ଖୁବ୍ କଇଁଫୁଲ ଫୁଟୁଥିଲା । ଆମେ କଦମ୍ବ ତାଳରେ ଚଢ଼ି ପାଣି ଭିତରକୁ ବେଉଁ ଥିଲୁ ।

ଗଗନ : ନା, ବାବାଜି ପୋଖରୀଟା ଆଉ ନାହିଁ ।

ଆନନ୍ଦୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ବୃନ୍ଦାବନ : (ତମକିପକ୍ତି) ନାହିଁ ମାନେ !

ଉଗନ : ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରୁ ଆଗେ ବରଗଛ ଓ କଦମ୍ବ ଗଛ ହାଣି ବସନ୍ତ ଘଡ଼େଇ ବିକ୍ରି କରିଦେଲା । ସେ ପୋଖରୀଟା ଘଡ଼େଇ ଘର ପୋଖରୀ ଥିଲା । ଘଡ଼େଇ ବୁଡ଼ା ସେ ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାକୁ ହାଣି ତାଙ୍କ ବିଲ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଆଉ ପୋଖରୀ ପୋକରୀ କିଛି ନାହିଁ । ସେ ସ୍ଥାନଟା ଖାଁ ଖାଁ ଲାଗୁଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ବାବାଜିପୋଖରୀକୁ ଦେଖିଲେ ଦଶକୁମାର ଚରିତ ଗପ ବହିର ପୋଖରୀ କଥା ମନେ ପଡ଼େ, ଯୋଉଠିକି ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ରଜାପୁଅ ଆସିଥିଲା । ଘୋଡ଼ାକୁ ବରଡ଼ାଳରେ ବାନ୍ଧି ବରଗଛରେ ଲୁଚିକରି ବସିଥିଲା । ସେ ପୋଖରୀରେ ଅକାତ କାତ ପାଣି ଥିଲା । ପ୍ରକାଶ ବରଗଛର ତାଳ ପୋଖରୀ ଭିତରକୁ ଲମ୍ବିଥିଲା । ଦିନ ଯାଇ ରାତି ହେଲା । ମଣିବୃଳ ନାଗ ଆସିଲା । ତା ମଥାର ମଣିରେ ସେ ପୋଖରୀ ଜଳ ଉଠିଲା ହୋଇ ଉଠିଲା ?

ଅର୍ପିତା : ସେଇଠୁ କ'ଣ ହେଲା ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ସେଇଠୁ ଯାହା ହେଲା ମୋର ମନେ ନାହିଁ । ତମେ ସେ ଗପବହି ପଢ଼ି ଜାଣିବ । ମୋର କେବଳ ସେଇ ପୋଖରୀର ଦୃଶ୍ୟ ମନେ ଅଛି, କାରଣ ସେଇ ପୋଖରୀର ବର୍ତ୍ତନା ସହିତ ବାବାଜି ପୋଖରୀର ଦୃଶ୍ୟରେ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲା ।

ଅର୍ପିତା : ଆଉ ଆଉ ପୋଖରୀଟାର କ'ଣ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ରାଣୀମନ୍ଦି ପୋଖରୀଟା ମାମୁଘର ଗାଆଁଠୁ ପ୍ରାୟ ଏକ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ବଣ ଭିତରେ ଥିଲା । ଚାରିକଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ତା ଭିତରେ ପୋଖରୀ । ଖରାଦିନେ ସେ ପୋଖରୀର ପାଣି ପିଇବାକୁ ବାଘ, ହାତୀ, ହରିଣ ଆସନ୍ତି ।

ଉଗନ : ରାଣୀମନ୍ଦି ପୋଖରୀ କିଛିଟା ପୋତି ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ଏବେବି କିଛି ପାଣି ଖରାଦିନ ଆରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହୁଛି । ଲୋକମାନେ ଗାଈ ଗୋରୁ ଗାଧୋଇ ଦେଉଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଆଉ ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲ କଥା ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧି ବୁଦ୍ଧିକିଆ ଅନାବନା ଗଛ ବି ନାହିଁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ରାଣୀମନ୍ଦି ପୋଖରୀ ନୁହାରେ ଯେଉଁ ବଡ଼ ବରଗଛଟା ଆଉ ଆଳଂଦ ଚଂଦ୍ର ପହି

ନିମ୍ନ ଗଛଟା ଥିଲା ?

ଗଗନ : ବରଗଛଟା ଅଛି କିନ୍ତୁ ତାର ଅନେକ ତାଳ ଭାଙ୍ଗି ଗଲାଣି ।

ନିମ୍ନ ଗଛଟା ଗଲା ବର୍ଷ ବାତ୍ୟାରେ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ତାହେଲେ ମୋର ଅନେକ ସ୍ମୃତିର ଅପମୃତ୍ୟ ଘଟିଲାଣି ।

ଅର୍ପିତା : କେବଳ ତୁମର କାହିଁକି ସମସ୍ତଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଗାଆଁ ମାଟିରୁ ଲିଭି ଲିଭି ଯାଉଛି । ପ୍ରତି ଗାଆଁର ଛବି ବଦଳୁଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ହଁ, କୋଡ଼ିଏ ପଚାଶ ବର୍ଷ ତଳେ ଗାଆଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଯାହା ଥିଲା ତାହା ଆଜି ନାହିଁ । ମୋର ଆଶଙ୍କା ହୁଏ ଆଉ ପଚାଶ ଡିଗ୍ରୀ ବର୍ଷ ପରେ ଆମ ଓଡ଼ିଶା ମାନଚିତ୍ରରୁ ଗାଆଁର ଚିତ୍ର ହୁଏତ ଲିଭିଯିବ ।

ଅର୍ପିତା : ହଁ, ଗାଆଁର ଟେହେରାରେ ଯେତେ ଦ୍ରୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟୁଛି, ସେ କଥା କିଛି ଅସମ୍ଭବ ନୁହଁ । ଗାଆଁ ହୁଏତ ରହିବ କିନ୍ତୁ ଆମବେଳର ଗାଆଁ ଆଉ ରହିବ ନାହିଁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆଜ୍ଞା ଗଗନବାବୁ ! ଧରଣୀମାମୁଙ୍କ ଦେହ ପା' ଭଲ ଅଛି ତ ?

ଗଗନ : ହଁ, ସେମିତି ଏକ ରକମ ଅଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ମାମୁ କେମିତି ଚଳୁଚଢ଼ି ?

ଗଗନ : ଭାରି ଅଭାବରେ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ପୁଅ ନାହିଁ । ଦି'ଇଟା ବିଧବା ଝିଅ ତାଙ୍କ ବେକରେ ବନ୍ଧା ।

ଅର୍ପିତା : ମାମୁ କ'ଣ କିଛି କାମଧନ୍ଦା କରୁ ନାହାନ୍ତି ?

ଗଗନ : କାମ ଧନ୍ଦା କ'ଣ କରିବେ ? ପାଠ, ଶାଠ ତ ପଢ଼ି ନାହାନ୍ତି । ପୁରୋହିତ କାମ ତାଙ୍କୁ ଜଣାନାହିଁ । ବ୍ରାହ୍ମଣଘର, ତେଣୁ ହଳ କରିବେ ନାହିଁ । କୋଉଠି କେମିତି ବାହାଘର ଭୋଗି, ବ୍ରତଘର ଇତ୍ୟାଦିରେ ରୋଷେଇ କରି କିଛି କିଛି ପାଆନ୍ତି । ସେ କାମ ସବୁଦିନ ମିଳେ ନାହିଁ । ଅଧା ଦିନ ଭୋକ ଉପାସରେ କଟାଉଛନ୍ତି ।

ଅର୍ପିତା : ଆଜିକାଲି ଦିନ ଯାହା ସେଥିରେ କିଛି ରୋଜଗାର ନକଲେ ଚଢ଼ିବ କେମିତି ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆପଣ ପୁଣି କେବେ ଗାଆଁକୁ ଯିବେ ?

ଗଗନ : ଆସନ୍ତା ମାସ ପ୍ରଥମ ଶନିବାର ଦିନ ଯିବି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆପଣ ଗାଆଁକୁ ଯିବା ଆଗରୁ ଦୟାକରି ଟିକେ ମୋତେ

ଆନନ୍ଦ ବ୍ରତ ପରି

ଦେଖାକରି ଯିବେ ।

ଗଗନ : ହଁ, ମୁଁ ଗାଆଁକୁ ଯିବା ପୂର୍ବଦିନ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖା କରିଯିବି ।
 ବୃନ୍ଦାବନ : ତାହା ଆପଣ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସୁଥିବେ । ଆପଣଙ୍କ
 ଗାଆଁ ସହିତ ମୋର ପିଲାଦିନର ପରିଚୟ । ମୋ ଜୀବନ
 ମାନଚିତ୍ରରେ ଆପଣଙ୍କ ଗାଆଁଟି ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଆସନ ଦାବିକରେ ।
 ଆପଣଙ୍କ ଗାଆଁ ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁଁ ତତ୍ତ୍ବ ହୋଇଯାଏ ।
 ଆପଣଙ୍କ ଗାଆଁ ତଳର ପାହାଡ଼, ଆମଡୋଟା, କୋଳିବୁଦା,
 ପାଦଟଳା ବିଲ ରାସ୍ତା ଏବେ ବି କେତୋଟି ସୁନ୍ଦର ଟୈଳଚିତ୍ର
 ପରି ଅନୁନା ରହିଛି ।

ଅର୍ପିତା : ଏତେ ବେଶୀ ତତ୍ତ୍ବ ହେବାଟା ଏ ବୟସରେ
 ଶୋଭାପାଉନାହିଁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୋର କ'ଣ ମନେ ହେଉଛି ଜାଣ ଅର୍ପିତା ?

ଅର୍ପିତା : କ'ଣ ମନେ ହେଉଛି ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ହ୍ୟାଏ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଖଣ୍ଡେ ପିନ୍ଧି ମୋ ମାମୁଘର ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡେ
 ଦାଣ୍ଡେ ଦୋଉଡ଼ନ୍ତି, ପୋଖରୀରେ ବୁଡ଼ନ୍ତି, ଧୂଳିରେ ଗଡ଼ନ୍ତି,
 ବରଓହଳରେ ଦୋଳି ଖେଳନ୍ତି ।

ଅର୍ପିତା : ଗଗନବାବୁ ! ମୋର ଆଶଙ୍କା ହୁଏ ଆପଣ ଯଦି ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ
 ବସି ଆପଣଙ୍କ ଗାଆଁ କଥା ଆଲୋଚନା କରିବେ ତାହେଲେ
 ଇଏ ଶିଶୁଟିଏ ହୋଇ ଆପଣଙ୍କ ସାଇକେଲ୍ ପଛେ ପଛେ
 ଗୋଡ଼େଇ ଯିବେ ତାଙ୍କ ମାମୁଘର ଗାଆଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । (ତିନିଜଣ
 ଯାକ ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ)

ଗଗନ : ରାତି ହେଲାଣି, ମୁଁ ଏବେ ଆସୁଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଗାଆଁକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଟିକେ ଆସିବେ ।

ଗଗନ : ଆସିବି । ନମସ୍କାର ।

ବୃନ୍ଦାବନ }

ଅର୍ପିତା } ନମସ୍କାର ।

(ଗଗନଙ୍କର ପ୍ରସ୍ଥାନ ।)

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗଗନବାହୁଙ୍କ ମେଘ । ସମୟ ରାତି ଆଠଟା ।)

ସମର : ଗଗନବାହୁ ! ଆଜି ଏତେବେଳ ଯାଏ କୁଆଡ଼େ ଥିଲ ? କ'ଣ ଅଫିସରେ କାମ ଥିଲା ନା ବଜାରରେ ବୁଲିକି ଝିଅ ଦେଖୁଥିଲ ?

ଗଗନ : ତୁମର ଦୁଇଟାଯାକ ଅନୁମାନ ଶତକଡ଼ା ଶହେ ଭୁଲ ସମରବାହୁ ! କାରଣ ଆମେ ତୁମପରି ନୁହଁ ।

ସମର : ଆମ ପରି ତମେ ନୁହଁ କି ତମେ ସାତ ଜନମରେ ଆମ ପରି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ଆମେ କାହିଁକି ତୁମ ପରି ଅଫିସ କାମ ସରିବା ପରେ ପଛେଇ ପଛେଇ ରହି ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରବାହୁଡ଼ା ବେଳଭଣ୍ଡି ଅଫିସରଙ୍କ ଆଗରେ କାନ କୁଣ୍ଡେଇ, ଦାଢ଼ ଦେଖେଇ, ହାତ ମଳାମଳି କରିବୁ ନା ବଜାରରେ ଚହଲ ମାରି ଝିଅ ଦେଖୁ ? ବୁଝିଲ ସମର ବାହୁ ! ସମର କରିବାକୁ ତମର ଯଦି ଇଚ୍ଛା ତାହେଲେ ଅପେକ୍ଷା କର । ମୁଁ ପୋଷାକ ପତ୍ର ବଦଳାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସେ ।

ସମର : ତମେ ତାହେଲେ ଏତେ ବେଳଯାଏ କୁଆଡ଼େ ଥିଲ ?

ଗଗନ : ସେଇକଥା ସିଧା ନ ପଚାରି କଥାକୁ ଏମିତି, ଯାଡ଼େ ସାଡ଼େ ବୁଲଉଥିଲ କାହିଁକି ?

ସମର : ହଉ ହେଲା, ଏବେ କୁହ କୁଆଡ଼େ ଥିଲ ?

ଗଗନ : ଆମ ଗାଆଁର ଢେଣେ ଲୋକ ତାଙ୍କ ଉଣା ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇଥିଲେ । ସେଇ ଲୋକର ଘର ଖୋଜି ଖୋଜି ଦୁଇଦିନ ହେଲା ପାଉ ନଥିଲି । ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଜି ମିଳିଗଲା ।

ସମର : ତାଙ୍କ ଘର କେଉଁ ଯୁନିଟ୍‌ରେ ?

ଗଗନ : ନାଗେଶ୍ଵର ଟାଙ୍ଗିରେ । ଭାରି ବଢ଼ିଆ ଲୋକ । ଏତେ ବଡ଼ଲୋକ ଟିକେ ହେଲେ ଗର୍ବ ଅହଂକାର ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କଠୁ ବଳି । ସ୍ଵାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହିଁକି ଦୁହେଁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର, ଭାରି ଭାବୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ସମର : କ'ଣ ଖୋଜ ଦେଇଛନ୍ତି କି ଓଡ଼ିଆକୁ ? ଖାଲି ତ କ'ଣ ପ୍ରଶଂସାର ସୁଅ ଛୁଟିଛି ।

ଗଗନ : ନାହିଁ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ସେମିତି କିଛି ଖାଇନେଇଁ । ଖାଲି କଫି ଗୋଟେ କପ୍ । ତାଙ୍କ କଥାରେ ମୋ ପେଟ ପୂରିଗଲା ।

ସମର : ପୁରି ଯାଇଥିବ ବନ୍ଧୁ, ପୁରି ଯାଇଥିବ । ସେ ବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଟି ନିଶ୍ଚୟ ଅନିନ୍ଦ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଗଗନ : ତାକୁ କେତେ ବୟସ ଜାଣିଛୁ ?

ସମର : କେତେ ?

ଗଗନ : ବୃନ୍ଦାବନ ବାବୁକୁ ୪୫/୪୬ ହେବ ଆଉ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଅର୍ପିତା ଦେବୀକୁ ବୟସ ୪୦ ଉପରେ ହେବ ।

ସମର : ହଉ ତୁମର ବୃନ୍ଦାବନ-ଅର୍ପିତା ଉପାଖ୍ୟାନ ସେଇଠି ଥାଉ । ଆଜି କ'ଣ ଆମ ମେସରେ ରେଷେଇ ହେବ ନାହିଁ ?

ଗଗନ : କାହିଁକି ମଧୁ କୁଆଡ଼େ ଗଲା କି ?

ସମର : ସିଏ ଆଜି ତା ଗାଆଁକୁ ଗଲା । ତା ମାଆ ଦେହ ଖରାପ ।

ଗଗନ : କେବେ ଆସିବ ?

ସମର : କାଲି ଆସିବ ବୋଲି କହି ଯାଇଛି ତ ?

ଗଗନ : ତପନବାବୁ ଆଉ ପାର୍ଥବାବୁ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ସମର : ତାଙ୍କ ଅଫିସର କାହାର ପୁଅ ବ୍ରତଘର । ସେ ଦୁହେଁ ସେଠିକି ଯାଗଛନ୍ତି ବୋଲି ତାଙ୍କ ଅଫିସ୍ ପିଅନ କହି ଦେଇଗଲା । ତାଙ୍କର ଆଜି ମିଲ୍ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ତାହେଲେ ଆଜି କିଏ ଆଉ ରୋଷେଇ କରୁଛି । ଆଜି ରାତିଟା ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଖାଇଦେବା ।

ସମର : ତମେ ତ ଆଜି ଖୁସିରେ ଛଳ ଛଳ ହେଉଛ, ତମର ଖାଇବା କ'ଣ ଦରକାର ?

ଗଗନ : ସତରେ ସମର ବାବୁ ! ମୁଁ ଆଜି ଭାରି ଖୁସି । ମୁଁ ଆଜି ଦୁଇଟି ସଫଳ ମଣିଷ ଦେଖିଲି । ଏତେ ବଡ଼ ଅଫିସର ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ ଆଉ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଅର୍ପିତା ଦେବୀ ଜଣେ ଏତେ ବଡ଼ ଅଫିସରର ସ୍ତ୍ରୀ କିନ୍ତୁ ଦୁହିଁଙ୍କର ବ୍ୟବହାର କି ସୁନ୍ଦର ! ଦୁହିଁଙ୍କର ରୂପ ଯେମିତି ସୁନ୍ଦର, ତାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ସେମିତି ମଧୁର । ଘରର ସାଜସଜ୍ଜା ଅତି ଚମତ୍କାର ।

ସମର : କ'ଣ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ?

ଗଗନ : ତ୍ରୁଙ୍ଗ ରୁମ୍‌ରେ ଟିକ୍ ଉଡର ସୋଫାସେଟ୍, ରଙ୍ଗୀନ ଟିଭି,

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଗତରେତ ଆରମ୍ଭିରା, ଗୁପ୍ତ ଆରମ୍ଭିରା ଆକରେ ଅନେକ ବହୁମୂଲ୍ୟ ପୁସ୍ତକ । କାନ୍ଥସାରା ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର କୋଣାର୍ଦ୍ଦ ମୂର୍ତ୍ତି । ଗୋଟେ ବଡ଼ ଆକୃତିୟମ । ଆକୃତିୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ମାଛ । ଚଟାଣରେ ପଡ଼ିଛି ସୌଖିନ ଭେକଭେକ ଗାଳିଚା ।

ସମର : ଏଠି ସବୁ ବଡ଼ ବଡ଼ିଆକ ଡ୍ରାଇଂରୁମର ଚିତ୍ର ଏକାପରି ରେ ମପ । ଆଉ କେତେ ଦିନ ରାଜଧାନୀରେ ରହିଲେ ଏତିକି ଜାଣିବ ?

ଗଗନ : ନା, ମୁଁ ଏଥିରେ ଏକମତ ନୁହଁ । ମୁଁ ଅନେକ ଘର ଦେଖିଛି କିନ୍ତୁ ଏମିତି ରୁଚିବତ ସାଜସଜ୍ଜା କେଉଁଠି ଦେଖିନାହିଁ ।

ସମର : ଏ ବଡ଼ ବଡ଼ିଆକ ଡ୍ରାଇଂରୁମଟି ଯେତିକି ସୁନ୍ଦର ତାଙ୍କ ଭିତରଟା ସେତିକି ଅନ୍ଧାର ।

ଗଗନ : କିନ୍ତୁ ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ ।

ସମର : ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ କ'ଣ ନା ବ୍ରଜନାଥବାବୁ କ'ଣ ? ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମୁହଁରେ ମିଠା କଥା କୁହନ୍ତି । ତା, କପି, ସର୍ବତ୍ର ବିମ୍ବ ଅତି ବେଶିରେ ସାମାନ୍ୟ ଟିକେ ଜଳଖିଆ ଦେଇ ସାରିବା ପରେ ଚାହିବେ ତୁମକୁ ବିଦା କରାବାକୁ । ଯଦି କିଏ ସେତିକି ହଜମ କରି ସାରିବା ପରେ ବି ଅଟକି ରହେ, ସେଇଠୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରମାଳ । ତାଙ୍କ ମୁହଁର ଚାରିଧାରକୁ ଧରି ଖେଳୁଥିବା ହସଟା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବିବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶେ । କଥାବାର୍ତ୍ତା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ବାରମ୍ବାର ଘଣ୍ଟା ଦେଖା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।

ଗଗନ : ସତେ ନା କ'ଣ ?

ସମର : ରାଜଧାନୀ ରହଣି ତୁମର ବେଶିଦିନ ହୋଇଗଲେ ସବୁ କଥା ଧୀରେ ଧୀରେ ସମର୍ପି ଯିବୁ ବହୁ । ଚାଲ ଏଥର ହୋଟେଲକୁ ଯିବା । ଆଗରୁ ନ ଗଲେ ଡାକମା ଥିଲେ ସବୁଜା ନଥିବ । ରୁଟି ସରିଯିବାର ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା ଅଛି ।

ଗଗନ : ହଉ ତୁମେ ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କର ସମରବାବୁ । ମୁଁ ଟିକେ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇ ହୋଇ ଆସେ ।

ସମର : ଶୀଘ୍ର କାମ ସାର ।

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

(ଧରଣୀମାମୁକ ଘର । ସମୟ ସଂଧ୍ୟା । ଧରଣୀମାମୁ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଜାନକୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ)

ଜାନକୀ : ହରିଆ ଦେକାନ ପଡ଼ିଯିବ ତମେ ଯାଉନା ଝଅଟ ।

ଧରଣୀ : (ନାଉବ)

ଜାନକୀ : ଘରେ କିଛି ବୋଲି କିଛି ସଉଦା ନାହିଁ, ତମେ ଏମିତି ଖୁମାଣ ହେଲବି ବସିଲେ ହବ ?

ଧରଣୀ : ସିଏ ମତେ ଆଉ ବାକି ଦଉନେଇଁ ।

ଜାନକୀ : ସିଏ ଦଉକି ନ ଦଉ ତମେ ତ ଏଇଠୁ ନାହିଁ କରିଦବ । ସବୁବଥାକୁ ଏମିତି ହାଣ ମୁହଁକୁ ନେଲାମିତି ପଛକୁ ଘୋଷାରି ହେଲେ କ'ଣ କେମିତି ହବ ?

ଧରଣୀ : ତା ଦୋକାନରେ ବହେ ବାକି ହେଲାଣି । ତା ବାକି ପଇସା ନ ଶୁଝିଲେ ସିଏ ଆମକୁ ଆଉ ସଉଦା ଦେବ ନେଇଁ ।

ଜାନକୀ : କାହିଁକି ଆମେ କ'ଣ ବାକି ଶୁଝିବୁ ନେଇଁ ? କିଏ କଣ ତାକୁ ଚିନ୍ତା ମାଗୁଛି ?

ଧରଣୀ : ପଥରି ଦିନ ସଞ୍ଜବେଳେ ହରିଆ ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ ମନା କଲା । କଇଁଚା- ଗଲା ମାସର ବାକି ତମେ ଶୁଝିନା, ଏ ମାସରେ ଆହୁରି ଦେହଶହ ଟଙ୍କା ହେଲାଣି । ନିହାତି ପକ୍ଷେ ଗଲା ମାସର ବାକି ନ ତୁଟେଇଲେ ତମକୁ ଆଉ ସଉଦା ଦେଇ ପାରିବି ନେଇଁ ।

ଜାନକୀ : ତାକୁ କଇଦବ ଏ ମାସରେ ମୁଁ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ପାଖକୁ କୁବନେଶ୍ୱର ଯିବି । ତାଠୁ ଟଙ୍କା ଆଣିଲେ ତମର ସବୁବାକି ତୁଟେଇ ଦେବି ।

ଧରଣୀ : ସେଟା ଭରି ତିହା । ଜମା ଶୁଣିବ ନେଇଁ ।

ଜାନକୀ : ଶୁଣିବ ନେଇଁ କ'ଣ ? ବୁଝେଇକି କହିଲେ ସିଏ ନିଶ୍ଚେ ଶୁଣିବ । ସେ ଦିନ ତମେ ଗଗନ ହାତରେ କୁବନେଶ୍ୱର ଚିଠି ଦେବାବେଳେ ହରିଆ ଥିଲାନି ?

ଧରଣୀ : ନାହିଁ । ମୁଁ ତାକୁ ସେ କଥା ପଥରି ଦିନ ତା ଦୋକାନରେ କହିଛି ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଜାନକୀ : ସେ କଥା ଶୁଣିଲାଠାରୁ ପଥରି ଦିନ ତମକୁ ସରକା ଦେଲାଟି ?

ଆଜି ତମେ ଏମିତି ସୁଆଙ୍ଗ କାତୁଟ କାରିବି ?

ଧରଣୀ : ହଉ, କୁହ କ'ଣ କ'ଣ ଆସିବ ?

ଜାନକୀ : ମଣ୍ଡୁରଜାଇ ଦୁଇଶ, ସୋରିଷତେଲ ଶହେ, କୁଣ ଅଧବିଲେ,
ଚୁଗାଧୁଆ ସୋଡ଼ା ପଟିଶ ପଇସା....

ଧରଣୀ : ସେତିକି ଥାଉ ଥାଉ ନମାନା ।

ଜାନକୀ : ଡିବିରିଟା ନିଅ କିରାସିନି ଡିବିରିଏ ଆଣିବ ।

ଧରଣୀ : ସୋରିଷତେଲ ଶିଶି ଥାଉ ଡିବିରିଟା ଦେ ।

ଜାନକୀ : ନିଅ ।

ଧରଣୀ : ଆଜି କିବାର ହେଲା ?

ଜାନକୀ : ସୋମବାର ।

ଧରଣୀ : ଗଗନ ଭୁବନିଶର ଯିବାର ଆଜିକି ଆଠ ଦିନ ହେଲା । ସିଏ
ନିଶ୍ଚେ ମୋ ଚିଠିଟା ଯା ଭିତରେ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ବେଲ
ସାରିବଣି । କ'ଣ କହୁଛୁ ?

ଜାନକୀ : ଆଠ ଦିନ ହେଲାଣି ଦେଲ ନଥିବ ?

ଧରଣୀ : ମୁଁ ଭୁବନିଶର ଗଲେ ବୃନ୍ଦାବନଠାରୁ ଟଙ୍କା ଆଣିବି ସେଇ ରାତ୍ର
ହରିଆ ଦୋକାନ ଆଗରେ ଜମେଇବି ଗୋଟେ ବୋକାଟ
କରିବି । ତୁ ଦେଖୁଛୁ ଆମ ଦୋକାନ ହେଲେ ସେଟା
ଦୋକାନକୁ କେହି ଯିବେ ନେଇଁ । ପଇସା ହେଉଗଲାଣି
ବୋଲି ସିଏ ଭାରି ଦିମାକିଆ ଧରି ଗଲାଣି । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଡ଼
ମାଇଲା ଭଜିଆ ଟାଣ ଟାଣ କଥା କହୁଛି । ଭାରି
ହାଣୁଆଟାଏ ।

ଜାନକୀ : ଦୋକାନ ପେଇଁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ଆଉ ଧାର ଉଧାର
ଶୁଣିବା ପେଇଁ ଆଉ ଦି ହଜାର ଏମିତି ସାତ ହଜାର ହେଲେ
ଯାଇକି ହବ ।

ଧରଣୀ : ଆମକୁ ସାତ ହଜାର ଟଙ୍କା ବଡ଼, ହେଲେ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ
ପେଇଁ ସେଟା ଦିହର ମଳି । ତୁ ଦେଖୁଛୁ ମୁଁ ଖାଲି ତ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଗଲେ ସବୁ ହେଉଯିବ । ମତେ କିଛି ମୁହଁ ଖୋଲି
କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନେଇଁ । ଆମ ଘର କଥା ସିଏ ସବୁ ଜାଣିଛି ।

ଜାନକୀ : ପୂରାହାତ କମିଛି ପେଇଁ କନା ପଠେଇବାକୁ ନେଖୁଟ ତ ?

ଆନନ୍ଦବ୍ରତ ପଣ୍ଡା

ଧରଣୀ : କାହିଁ, କ'ଣ ହେଲା ?

ଜାନକୀ : ବାହାଘରକୁ ତମେ ଯୋଉ ପୁରାହାତ କମିଛିଟା ପିଛିଥିଲ
ସେଇଟା ତମକୁ ଭାରି ମାନେ ।

ଧରଣୀ : ସେତାତ କୋତିଏ ପଡ଼ିଣି ବରଷ ହେଲା ଚିରିଗଲାଣି ।
ସେଇଥା କାହିଁକି ମନେ ପକଉଛି ?

ଜାନକୀ : ସେମିତିଆ ପୁରାହାତ କାମିଛିଟେ କରିବ ।

ଧରଣୀ : ସେମିତିଆ ନୁହଁ, ତାଠୁ ଆହୁରି ବଢ଼ିଆ କାମିଛିଟେ କରିବି ।
ସେଟା ସୁତା କାମିଛି ଥିଲା । ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ କଣ ସୁତା କନା
ଦବ ? ସିଏ ନିଶ୍ଚେ ବଢ଼ିଆ ଟେରିକଟ୍ କନା ଦବ । ଦି ମିଟର
କନା ଦବା ପେଇଁ ମୁଁ ଡିଓରେ ନେଖୁଛି । ଦି ମିଟରରେ ମୋ
ପେଇଁ କ'ଣ ପୁରାହାତ କାମିଛି ହବ ନେଇଁ ?

ଜାନକୀ : ମୁଁ କେମିତି କରାବି ? ତମେ ଦରଜିକି ପଚାର ।

ଧରଣୀ : ସେ କାମ କ'ଣ ବାକି ଅଛି ?

ଜାନକୀ : ହଉ, ତାହେଲେ ତମେ ଝଅଟ ଯା, ନହେଲେ ଦୋକାନ
ପଡ଼ିଯିବ ।

ଧରଣୀ : ଯାଉଛି ।

ଜାନକୀ : ବେଶୀ ଡେରି କରିବ ନେଇ । ଝଅଟ ଆସିବ ।

ଧରଣୀ : ହଉ ।

(ଧରଣୀର ପ୍ରସ୍ଥାନ ।)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

(ଧରଣୀ ରାତିରେ ଶୋଇକି ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଛି । ସିଏ ତୃଆ କାମିଜି ପିନ୍ଧି ବୃନ୍ଦାବନ ଘରକୁ ଭୁବନେଶ୍ବର ଯାଇଛି । ବୃନ୍ଦାବନ ଘରେ ଧରଣୀ ଖାଇ ବସିଛି)

ବୃନ୍ଦାବନ : ମାମୁ ! ତମକୁ ଆଉ ଦିଖାଣୁ ମାଂସ ଦଉଡ଼ି ?

ଧରଣୀ : (ଖାଉ ଖାଉ) ନା, ଆଉ । ବହୁତ ହେଉଗଲାଣି ଆଉ ଖାଇ ପାରିବି ନେଇଁ । ବୋହୂ ଆମର ଭାରି ବଢ଼ିଆ ରାନ୍ଧିଚନ୍ତି । ତୋ ମାଉଁଟାକୁ ଜମା ରାନ୍ଧି ଆସେନେଇଁ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ତମେ ଯୋଉ ଆରିସା ପିଠା ଆଣିଥିଲ, ତାକୁ ମାଉଁ କରିଥିଲେ ତ ?

ଧରଣୀ : ହଁ, ତୋ ମାଉଁ କରିଥିଲା ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ଏଠିକା ରସଗୋଲା, ଛେନାପୋଡ଼ଠାରୁ ମାଉଁଙ୍କ ହାତ ତିଆରି ଆରିସା ପିଠା ଭରି ବଢ଼ିଆ । ତୁମ ବୋହୂକୁ ଆରିସା ପିଠା ତିଆରି ଆସେ ନାହିଁ । ମାମୁ ! ତମ ସାଙ୍ଗରେ ମାଉଁଙ୍କି ଟିକେ ଭୁବନେଶ୍ବର ଆଣିଲ ନେଇଁ । ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର, କେଦାରଗୌରୀ, ରାଜରାଣୀ ମନ୍ଦିର ଆଉ ଖଣ୍ଡଗିରି ବୁଲିକି ଦେଖୁ ଯାଇଥାନ୍ତେ ?

ଧରଣୀ : ମୁଁ ତୋ ବସା ଦେଖୁଗଲି, ଏଥର ଆଉ କିଛି ଅସୁବିଧା ହବ ନେଇଁ । ଆଉ ମାସରେ ତୋ ମାଉଁଙ୍କି ଆଣିକି ଭୁବନେଶ୍ବର ବୁଲେଇ ନେବି ।

(ଧରଣୀ ଖାଇସାରି ଏହୁଡ଼ି ମାରିଲେ । କୁଳିକରି ମୁହଁ ଧୋଇହେଲେ)

ବୃନ୍ଦାବନ : ଦେଖିଲ ମାମୁ ଏଇ ସାର୍ବଟା ତମକୁ ହଉଟିକି ନାହିଁ ?

ଧରଣୀ : ପୁଣି କାହିଁକି ଗୋଟେ କାମିଜି ଆଇଁଲୁ ? ତୁ ଯୋଉ କନା ଦେଇଥିଲୁ ସେଇଥିରେ ଏଇ କାମିଜିଟା କରିଚି । ଆଉ ଗୋଟେ କାମିଜି କ'ଣ କରିବି ?

ଅର୍ପିତା : (ଦୂରରେ ରହି) ଗୋଟେ ସାର୍ଟ ଅସୁବିଧା ହବ । ଗୋଟେ ସାର୍ଟକୁ ଧୋଇ ଶୁଖେଇ ପିନ୍ଧିଲେ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ନଷ୍ଟ

ଆନନ୍ଦ୍ରତନ୍ଦ୍ର ପହି

ହେଇଯିବ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ତମେ ପିନ୍ଧିଲ ମାମୁ, ପିନ୍ଧ ।

ଧରଣୀ : (ହସି ହସି) ପିନ୍ଧୁଟି, ପିନ୍ଧୁଟି । ଆରେ ବୃନ୍ଦାବନ ! ଏତା ପୁଣି କ'ଣ ?

ଅର୍ପିତା : (ଦୂରରୁ) ମାଉଁଙ୍କ ଶାଢ଼ି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ମାଉଁଙ୍କ ପାଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଶାଢ଼ି ଆଣିଟି । ଅର୍ପିତା କହିଲା- ମାଉଁ ତ ଆସିଲେ ନାହିଁ, ତାଙ୍କ ପାଇଁ.....

ଧରଣୀ : ଏଇନେ ଏତେଗୁରେ ପଇସା ଖରଚ କରି ଶାଢ଼ି ନ ଆଣି ଥିଲେ କ'ଣ ହେଇ ନଥାନ୍ତା ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ମାଉଁ ଆଉ ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଯାହା କରିବ, ତମ ରଣ ଶୁଣିହବ ନେଇଁ ।

ଧରଣୀ : ମୁଁ କହୁଥିଲି....

ବୃନ୍ଦାବନ : କହୁନା ?

ଧରଣୀ : ଆମରତ ଚାଷ ବାସ କଲା ପରି ଜମିବାରି ନାହିଁ । ହଳ ହଡ଼ା କରିବାକୁ ମୋ ହାତରେ ଧନ ନାହିଁ କି ମୁଁ ଚାଷବାସ ଜାଣିନେଇଁ । ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି.... ତୋ ମାଉଁ କହୁଥିଲା- ଗାଆଁରେ ଗୋଟେ ଦେଉରାତି ଦୋକାନ କରିଥିଲେ ଆମ ଗୁଜୁରାଣ ମେଣ୍ଟିଥାନ୍ତା ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଭଲ ହବ, କରୁନା ?

ଧରଣୀ : କରିବି ଯେ.... ହେଲେ...

ବୃନ୍ଦାବନ : ପଇସା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରନା । କେତେ ଲାଗିବ ?

ଧରଣୀ : ସେମିତି ବଡ଼ ଦୋକାନ କଲେ ଅଧ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ନାଗିବ । ମୁଁ ଛୋଟ କାଟିଆ ଦୋକାନଟିଏ କରିବି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ହେଲେ ହେଇଯିବ ?

ଧରଣୀ : ହଁ, ଢେର ହବ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଅର୍ପିତା ! ମାମୁକୁ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦିଅ ।

ଅର୍ପିତା : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । (ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ଧରଣୀ : ତୁ ଆଉ ବୋହୂ ଆମ ଗାଆଁକୁ କେବେ ଯିବ ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ମୁହଁଫଳେ ତ କାମ ଉପରେ କାମ, କେତେବେଳେ ପୁରୁଷତ ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଅର୍ପିତା : (ପ୍ରବେଶ) ନିଅ, ଟଙ୍କା ନିଅ ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ନିଅ ମାମୁଁ, ତାଏ ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ଅଛି । ଏତିକିରେ
ନହେଲେ ମତେ କହିବ ଆଉ ପଠେଇବି ।

ଧରଣୀ : ହଉ, ମୁଁ ଏଥର ଯାଉଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆଉ ଟିକେ ଅପେକ୍ଷା କର, ଗାଡ଼ିଟା ଗ୍ୟାରେଜରୁ ଫେରୁ
ତମକୁ ନେଇ ବସଷାଣ୍ଡରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିବ ।

ଧରଣୀ : ଆଉ ଡେରି ହେଲେ ଆମ ଗାଆଁ ବସଟା ପଳେଇବ । ମୁଁ
ଯାଉଛି ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ନମସ୍କାର ।

ଧରଣୀ : ନମସ୍କାର ।

ବୃନ୍ଦାବନ : ସେଠି ତମ ବୋହୂ ନମସ୍କାର କରୁଛି ।

ଧରଣୀ : କିଏ ତାକୁ ଅକଇଲାଣ କରୁଛି ?

ବୃନ୍ଦାବନ : ଆଉ ଥର ମାଉଁଙ୍କି ଧରିକି ଆସିବ ମାମୁ ।

ଧରଣୀ : (ଯାଉ ଯାଉ) ଆସିବି, ଆସିବି । (ପ୍ରସ୍ଥାନ)

(ସ୍ୱପ୍ନ ଦୃଶ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର ହେଲା । ପୁଣି
ଆଲୋକ ଆସିବା ବେଳେ ଦେଖାଗଲା ଧରଣୀ ଓ ଜାନକୀ
ପାଖାପାଖି ହୋଇ ତାଙ୍କ ନିଜ ଘରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ଶୋଇବା
ସ୍ଥାନରେ ଧରଣୀ ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା - ନେଇଗଲା,
ନେଇଗଲା । ମୋ ଟଙ୍କା ନେଇକି ପଳେଇଲା । ଚୋର,
ଚୋର, ଚୋର ।)

ଜାନକୀ : (ନିଦରୁ ଉଠି ଧରଣୀକୁ ହଲାଇ ଦେଇ) ଏମିତି କାଉଁକି ପାଟି
କରୁଛ ?

ଧରଣୀ : ଚୋର, ଚୋର, ଚୋର ।

ଜାନକୀ : ନିଦରେ ଶୋଇକି ଏମିତି ବିଚ୍ଛିବିଲେଇ ହଉଛ କ'ଣ ?

ଧରଣୀ : ଚୋର, ଚୋର ।

ଜାନକୀ : ଚୋର କାହିଁ ?

ଧରଣୀ : ନେଇକି ପଳେଇଲା ।

ଜାନକୀ : କ'ଣ ନେଇକି ପଳେଇଲା ?

ଧରଣୀ : ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ।

ଜାନକୀ : ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ? ଟଙ୍କା କୋଉଠୁ ଆଇଁଲା ?

ଆନନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଧରଣୀ : ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ଦେଇଥିଲା ।

ଜାନକୀ : ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା, ବୃନ୍ଦାବନ, ଚୋର ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛ ?
ସପନ ଦେଖୁଥିଲ ?

ଧରଣୀ : ଏ ସପନ ?

ଜାନକୀ : ସପନ ନୁହେଁ ଆଉ କ'ଣ ? ତମେ ତ ଏଠି ଆମଘରେ
ଶୋଇଛ, ବୃନ୍ଦାବନ ଯାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ । ଏଠି ଟଙ୍କା କାହିଁ
ନା ଚୋର କାହିଁ ? ରାତି ଅଧଟାରେ ଦୁହାଟାରେ ମୋ ଭାତ
ନିଦଟା ଭାଙ୍ଗିଦେଲା । ଆଉ ବକର ବକର ହୁଅନା
ଶୋଇପଡ଼ ।

ଧରଣୀ : ଶୋଇ ପଡ଼ିବି ?

ଜାନକୀ : ହଁ, ତୁମ୍ଭ ତାମ୍ ଶୋଇପଡ଼ ।

ଧରଣୀ : ହଉ ଶୋଉଛି । (ତୁହେଁ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ ।)

ଷଷ୍ଠ ଦୃଶ୍ୟ

(ବୃନ୍ଦାବନବାବୁଙ୍କ ଘର । ସମୟ ସଂଧ୍ୟା । ଗଗନ ଓ ସମର
ଦୁହେଁ ଯାଇଛନ୍ତି ବୃନ୍ଦାବନବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ)

ଅର୍ପିତା : ଆରେ ଗଗନବାବୁ ! ଆସନ୍ତୁ ଗିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।

ଗଗନ : ନମସ୍କାର ।

ଅର୍ପିତା : ନମସ୍କାର । ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେ ବାବୁ....

ସମର : ନମସ୍କାର ।

ଅର୍ପିତା : ନମସ୍କାର ।

ଗଗନ : ଇଏ ମୋ ସାଙ୍ଗ ସମରବାବୁ । ଆମେ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ
ମେସ୍‌ରେ ରହୁ ।

ଅର୍ପିତା : ବସନ୍ତ । ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ଜଳଖିଆ ଆଣେ ।

ଗଗନ : ନାହିଁ, Madam ଆମେ ଏଇଲେ ଖାଇବି ଆସିବୁ । ସାର୍
ନାହାଁନ୍ତି କି ?

ଅର୍ପିତା : ନା, ସିଏ କାଲିଠୁ ଚୁରରେ ଗଲେଣି । ଆସନ୍ତା କାଲି
ଫେରିବେ ।

ଗଗନ : ଆମେ ତାହେଲେ ଯାଉଛୁ ।

ଅର୍ପିତା : ସାର୍ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି କ'ଣ ଆପଣମାନେ ପାଞ୍ଚ, ସାତମିନିଟ୍
ବି ବସିବେ ନାହିଁ ?

ଗଗନ : ନାହିଁ ଯେ....

ଅର୍ପିତା : କ'ଣ ଗାଆଁକୁ ଯିବାକୁ ତରବର ହେଉଛନ୍ତି ? ଆଜି ଖନିବାର
ତ ? ଆପଣଙ୍କ ଗାଡ଼ି କେତେଟାରେ ?

ଗଗନ : ଗାଡ଼ି ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ୍ ଡେରି ଅଛି ।

ଅର୍ପିତା : ଏଠୁ ତ ଷ୍ଟେସନ ମୋଟେ ଦଶ ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍‌ର ବାଟ । ଏତେ
ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ? କ'ଣ ଯାତେ ଯାତେ ବାହାରିବି
ଆସିଛନ୍ତି ନା ପୁଣି ମେସ୍‌କୁ ଯିବେ ?

ଗଗନ : ନାହିଁ, ମୁଁ ମେସ୍‌ରୁ ବାହାରି ଆସିଛି । ଯାତେ ଯାତେ ଷ୍ଟେସନ
ଯିବି । ସମରବାବୁ ସାଇକେଲରେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ
ଆସିବେ ।

ଆନନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମ ପରି

ଅର୍ପିତା : ଘାସରେ କ'ଣ ଅଛି, ମୁଁ ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆଣୁଛି ।
(ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ସମର : ସତରେ ଗଗନବାହୁ ! ମାନିବାକୁ ହେବ ଅର୍ପିତାଦେବୀ ମାର୍ଜିତ
ରୁଚିର ଜଣେ ରତ୍ନମୟିନୀ । ନିଜେ ଯେମିତି ସୁନ୍ଦର, ତାଙ୍କ
କଥାଗୁଡ଼ିକ ସେମିତି ମାର୍ଜିତ । ପୁଣି ସବୁଠୁ ଚମତ୍କାର ଏ
ଘରର ଡେକୋରେସନ୍ ।

ଗଗନ : ଆଉ ସେଦିନ ମତେ ପରିହାସ କରୁଥିଲ ?

ସମର : ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ତମେ ପୁଡ଼ି ମାରୁଥିଲ ବୋଲି ।

ଅର୍ପିତା : (କ'ଣ ଧରି ପ୍ରବେଶ) ନିଅନ୍ତୁ ଗଗନବାହୁ ! କ'ଣ ନିଅନ୍ତୁ ।
ଆରେ ଲାଜ କରୁଛନ୍ତି କ'ଣ ନିଅନ୍ତୁ ? ସମରବାହୁ ନିଅନ୍ତୁ !
କ'ଣ ଥଣ୍ଡା ହୋଇ ଯିବ ଯେ ।

ସମର : ନନ୍ଦି ଆସା ! (କ'ଣ ପିଇଲେ)

ଗଗନ : ଆପଣ କାଲି ଏଇ ସଂଧ୍ୟା ସମୟରେ ଘରେ ନଥିଲେ କି ?
ଘର ଚାକି ପଡ଼ିଥିଲା ?

ଅର୍ପିତା : ସିଏତ କାଳିଚୁରରେ ଗଲେ । ଆମ ଚାକର ପିଲାଟା ଆଜି
କି ଚାରିଦିନ ହେଲା ଗାଆଁକୁ ଯାଇଛି ଫେରି ନାହିଁ । ଅର୍ପିତା
ପ୍ରସ୍ତରଣ ଆସି ନଥିଲା । ମତେ ଘରେ ଏକୃଷିଆ ବୋଲି
ଭାରିଲା । ମୁଁ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ମୋର ଜଣେ ବାନ୍ଧବୀ ଘରକୁ
ଚାଲିଯାଇଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଆପଣ ତ କହିଯାଇଥିଲେ ଆଜି ମାନେ
ଶନିବାର ଦିନ ଆସିବା ପାଇଁ ।

ଗଗନ : ମୁଁ କାଲି ଏପଟକୁ ମୋର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଘରକୁ ଆସିଥିଲି
ଭାବିଲି ସାରକୁ ଦେଖା କରି ଦେଇଯିବି ।

ଅର୍ପିତା : ଆପଣଙ୍କ ମେସ୍‌ରେ ଆପଣ ଆଉ ସମରବାହୁ, ଏଇ
ଦୁଇଜଣ ନା ଆଉ କିଏ ରହୁଛନ୍ତି ?

ଗଗନ : ଆମେ ଚାରିଜଣ ରହୁଛୁ । ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆଉ ଦୁଇଜଣ
ପାର୍ଶ୍ୱବାହୁ ଆଉ ତପନବାହୁ ।

ଅର୍ପିତା : ମେସ୍ ଜୀବନ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଚମତ୍କାର । ମୁଁ କଲେଜ୍
ଲାଲ୍‌ପୁଟା ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ କଟେଇଛି ।

ସମର : ପାଠ ପଢ଼ା ଦିନର ମେସ୍ ଜୀବନ ଆଉ ଚାକିରି କାଳର ମେସ୍
ଜୀବନ ଭିତରେ ଆକାଶ ପାତାଳ ପରକ ଅଛି ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ଅର୍ପିତା : ସେ ଯାହାହେଲେ ବି ମେଘ ଜୀବନର ଗୋଟେ ଆବର୍ଣ୍ଣଣ
ଅଛି ।

ଗଗନ : ଆମେ ଆସୁଛୁ ଆଜ୍ଞା ଗାଡ଼ି ଚାଲନ୍ ହେଉଗଲାଣି ।

ଅର୍ପିତା : ଠିକ୍ ଅଛି, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ ବେଶୀ ସମୟ ଅଟକାଇ ନାହିଁ ।
ଏଇ ପ୍ୟାକେଟଟା ସିଏ ରଖୁ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । କହିଛନ୍ତି
ଆପଣ ଆସିଲେ ଦେଇଦେବାକୁ ।

(ଗୋଟିଏ କାଗଜ ପ୍ୟାକେଟ୍ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ)

ଗଗନ : ଏ ପ୍ୟାକେଟଟା ଧରଣୀମାମୁକୁ ଦେବି ତ ?

ଅର୍ପିତା : ହଁ । ମାମୁକୁ ଦେଇଦେବେ ।

ଗଗନ : ଆମେ ତାହେଲେ ଆସୁଛୁ । ନମସ୍କାର ।

ଅର୍ପିତା : ନମସ୍କାର ।

ସମର : ନମସ୍କାର ।

ଅର୍ପିତା : ନମସ୍କାର ।

ସଫୁମ ଦୃଶ୍ୟ

(ରେଳଘେ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ । ଗୋଟିଏ ବେଞ୍ଚରେ ବସିଛନ୍ତି ଗଗନ
ଓ ସମର ।)

ସମର : ଗଗନବାବୁ ! ଦେଖ ସବୁ ଜିନିଷ ଠିକ୍ ଠାକ୍ ରହିଲା ନା
ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ହଁ ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି । ବ୍ୟାଗ ଡିନିଟାତ ଅଛି । ଆଗାତି ବି ଅଛି ।
ଆଛା ସେ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ?

ସମର : କୋଉ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟ ?

ଗଗନ : ସେଇଟାମ, ଯୋଉଟା ବୃନ୍ଦାବନବାବୁଙ୍କ ଘରୁ ଆଜି ଆମେ
ଆଣିଲେ ।

ସମର : ଧରଣୀମାମୁଙ୍କ ସାର୍ତ୍ତକନା ପ୍ୟାକେଟ୍ଟାତ ?

ଗଗନ : ହଁ, ସେଇ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା କାହିଁ ?

ସମର : ତମେ ପରା ଧରିଥିଲ ?

ଗଗନ : କାହିଁ ଏଠିତ କୋଉଠି ନାହିଁ ।

ସମର : କୋଉ ବ୍ୟାଗରେ ପଶି ଯାଇ ନାହିଁ ?

ଗଗନ : କାହିଁ, କୋଉଥିରେ ପଶିଛି ? ନା, ଏଥିରେ କୋଉଥିରେ
ନାହିଁ ।

ସମର : ଆଉ କ'ଣ ବାଟରେ କୋଉଠି ସାଇକେଲରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ?

ଗଗନ : ମୁଁ ହାତରେ ଧରିଥିଲି ଖସି ପଡ଼ିବ କେମିତି ? ମୁଁ କୋଉଠି
ଥୋଇ ଦେଇଥିଲି ।

ସମର : ଆମେ ତ ବୃନ୍ଦାବନ ବାବୁଙ୍କ ଘରୁ ସିଧା ଏ ପ୍ଲାଟଫର୍ମକୁ
ଆସିଲେ, ଆଉ କୋଉଠି ଥୋଇବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି କେଉଁଠୁ ?

ଗଗନ : ଆମେ ବାଟରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଅଟକି ଥିଲେ ।

ସମର : କୋଉଠି ?

ଗଗନ : କୋରାଖଇ ଦୋକାନରେ ।

ସମର : ହଁ, ହଁ ମନେ ପଡ଼ିଲା । କୋରାଖଇ କିଣିବାବେଳେ ତୁମେ
ସେ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ତା ଦୋକାନ ବେଢ଼ାରେ ଥୋଇଥିଲ ।

ଗଗନ : ମୁଁ ତରବର ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲି । ସେଇଠି ବୋଧହୁଏ ସେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ମୁହଁସଂକ୍ଷ : ୧୦୧

ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ରହି ଯାଇଛି ।

ସମର : ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା । ମୁଁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଉଛି ସେ
ଦୋକାନକୁ ଯିବି ।

ଗଗନ : ଏବେ ତ ଗାଡ଼ି ଟାଇମ୍ ହେଇଗଲାଣି ।

ସମର : ସେ ଦୋକାନରୁ ନେଇ ମୁଁ ମେସ୍‌ରେ ରଖୁଥିବି । ତମେ ଆଉ
ଶନିବାର ଦିନ ଗାଆଁକୁ ନବ ।

ଗଗନ : ହଉ, ତମେ ତାହେଲେ ଶୀଘ୍ର ଯା, ନହେଲେ ସେ ଲୋକ
ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରିଦେବ ।

ସମର : ହଉ, ମୁଁ ଯାଉଛି । (ପ୍ରସ୍ଥାନ
(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର)

ଅଷ୍ଟମ ଦୃଶ୍ୟ

(ରେଳଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଚାଲି ଚାଲି ଗାଆଁକୁ
ଆସୁଛନ୍ତି ଗଗନବାବୁ । ଗାଆଁ ମୁଣ୍ଡ ବରଗଛ ପାଖରେ
ଗଗନବାବୁଙ୍କ ଆସିବା ବାଟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି
ଧରଣୀମାମୁ ।)

ଗଗନ : ନମସ୍କାର ଧରଣୀମାମୁ ।

ଧରଣୀ : ନମସ୍କାର । ଗାଡ଼ି କ'ଣ ଆଜି ଲେଟ୍ ଥିଲାକି ?

ଗଗନ : ଗାଡ଼ିଟା କଟକରେ ଘଣ୍ଟେ ପଡ଼ିଗଲା । ତମେ ଏତେ ସକାଳୁ
ଗାଆଁ ମୁଣ୍ଡଟାରେ ବସିଛ କାହିଁକି ? କ'ଣ କିଛି କାମ ଥିଲା ?

ଧରଣୀ : ନାହିଁ ଯେ... ଏଇ ତୁ ଆଜି ଆସିବୁ ବୋଲି କହିଥିଲୁ ତ, ରାତି
ପାହାନ୍ତାଟାରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଆଉ ନିଦ ହେଲା ନେଇଁ ।
ମୁଁ ଚାଲି ଚାଲି ହେଇ ଚାଲି ଆସିଲି ।

ଗଗନ : କ'ଣ ପାହାନ୍ତାରୁ ମତେ ଏଇଠି ଅପେକ୍ଷା କରିଛ ?

ଧରଣୀ : ଆରେ ଗଗନ ! ତୁ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନର ବସା ପାଇଲୁ ?

ଗଗନ : ସେଥିପାଇଁ କମ ହଇରାଣ ହେଇଛି ?

ଧରଣୀ : ପାଇଲୁ ନା ନାହିଁ ?

ଗଗନ : ହଁ ପାଇଲି ଆଉ ତମ ଚିଠି ତାକୁ ଦେଲି ।

ଧରଣୀ : ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ କ'ଣ କହିଲା ?

ଗଗନ : ଯାହା କୁହ ଧରଣୀମାମୁ ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ ଜଣେ ଭାରି ଭଲ
ଲୋକ । ଯେମିତି ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ମାମୁଘର ଗାଆଁରୁ
ଆସିବି ବୋଲି, ଖୁସିରେ ବିଭୋର ହେଇଗଲେ । ଆମ ଗାଆଁ
କଥା, ସ୍କୁଲ କଥା ବାବାଜି ପୋଖରୀ କଥା, ରାଣିମନ୍ଦି
ପୋଖରୀ କଥା ପଚାରିଲେ ।

ଧରଣୀ : ମୋ କଥା କିଛି ପଚାରୁ ଥିଲା ?

ଗଗନ : ତୁମ କଥା, ତୁମ ଘର କଥା । ସବୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କି
ପଚାରିଲେ । ସିଏ ଏତେ ବଡ଼ ଲୋକ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଗର୍ବ
ଅହଂକାର ଟିକେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଭାରି ମେଲାପି ।

ଧରଣୀ : ମୋ ଭଣଜାବୋହୁକୁ ଦେଖୁଛୁ ? ମୋ କଥା କ'ଣ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

କହୁଥିଲା ?

ଗଗନ : ତମ ଭଲ ମନ୍ଦ କଥା ପଚାରୁଥିଲେ ।

ଧରଣୀ : ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ତୋ ହାତରେ ମୋ କମିଳି କନା ଦେଇଛି
ନା ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ହଁ, ମତେ କହିଲେ - ଆପଣ ଗାଆଁକୁ ଯିବାଦିନ ଆମବସାକୁ
ଟିକେ ଆସିବେ । ମୁଁ କିଛି ଜିନିଷ ଦେବି ନେଇକି ମୋ
ଧରଣୀମାମୁକୁ ଦେଇଦେବେ ।

ଧରଣୀ : କାଉଁ କ'ଣ ଦେଇଛି ମୋ ଭଣଜା ଦେକୁ ।

ଗଗନ : ମୋ ବାବୁ ଉପରେ ଥୁଆ ହେଇଛି ।

ଧରଣୀ : କାଉଁ, କୋଉଠି ? କୋଉ ବାବୁ ଉପରେ ଅଛି, ତୁ ତ ବେଗ
ଜିନିଷ ଆଉ ଗୋଟେ ଆଟାଟି ଧରିବୁ, ବାବୁ କାଉଁ ? ଏଇ
ଆଟାଟିରେ ରଖୁ ?

ଗଗନ : ନାଉଁ, ନାଉଁ ଏଠି ନାହିଁ । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆମ ମେସ୍ ଘରେ
ମୋ ବାବୁ ଉପରେ ତୁମ ଜାମାକନା ପ୍ୟାକେଟ୍ ଥୁଆ
ହେଇଛି । ମୋର ମନେ ନାହିଁ । ଗାଡ଼ି ଚାଇମ ହେଇଗଲା,
ମୁଁ ତରବର ହେଇ ଚାଲି ଆସିଲି । ଗାଡ଼ିରେ ମୋର ମନେ
ପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ କିଛି କରି ହେଲାନେଇଁ ।

ଧରଣୀ : ତୋର ସବୁ ଜିନିଷ ମନେ ପକାଇ ଆଣିବୁ ଖାଲି ମୋ
ଜିନିଷଟା ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିବୁ ?

ଗଗନ : ମନ ଦୁଃଖ କରନା ଧରଣୀମାମୁ, ମୁଁ ଆଉ ପନ୍ଦର ଦିନ ପରେ
ଖାସ୍ ତୁମରି ପାଇଁ ପୁଣି ଥରେ ଗାଆଁକୁ ଆସିବି । ତମ ଜିନିଷ
ଆଣି ତୁମକୁ ଦେବି ।

ଧରଣୀ : କି କନା ଦେଇଥିଲା ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ? ସୂତା ନା ଟେରିକଟ୍ ?

ଗଗନ : ସିଏ ଗୋଟେ ଖବର କାଗଜରେ ଗୁଡ଼େଇକି ଦେଇଥିଲେ, ମୁଁ
ତାକୁ ଫିଟେଇକି ଦେଖୁ ନେଇଁ ।

ଧରଣୀ : ଦେଖୁନାହିଁ ?

ଗଗନ : ହଁ, ମନେ ପଡ଼ିଲା । ଆମ ମେସ୍‌ର ଗୋଟେ ସାଙ୍ଗ ସେ
ପ୍ୟାକେଟ୍ ଫିଟେଇକି ଦେଖୁଥିଲା । ସିଏ କହୁଥିଲା - ପଲିଷ୍ଟର
କନା ବୋଲି ।

ଧରଣୀ : କ'ଣ ଭାରି ଦାମିକା କନା ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଗଗନ : ବୃନ୍ଦାବନବାବୁଙ୍କ ଝାଟସ୍ ଯାହା, ସିଏ କ'ଣ କେବେ ଅଳ୍ପ
ଦାମ୍ଭର କନା କିଣିବେ ? ତା ଛଡ଼ା ତୁମ ଜଣକା ବହୁଟିର ରୁଟି
ଭାରି ଗଲ ।

ଧରଣୀ : ତୋର ଗଲ କି ମନେ ଅଛି ଯେ ତୁ ବାବୁ ଉପରେ ଥୋଇକି
ଆସିବୁ । ଏତେ ଗୁଡ଼େ ବ୍ୟାଗ ଆଣିବୁ ତା ଗିତରେ କୋଉଠି
ରହି ଯାଇ ନେଇଁ ତ ?

ଗଗନ : ନାହିଁ, ଏଥିରେ ନାହିଁ ।

ଧରଣୀ : ତୁ ଗଲ କି ଦେଖୁନା ତ ?

ଗଗନ : ତମେ ଆଉ ଅରେ ଦେଖୁନା । ଏ ବ୍ୟାଗଟାରେ ତ ସର୍ପ,
ସାବୁନ୍, ଜିରା, ପୋଡ଼, ସୋରିଷ ତେଲ । ଆଉ ଏ
ବ୍ୟାଗଟାରେ କୋରାଖଇ, ନଟିଆ ଚାରିଟା, ଦିଆସିଲ
ଡର୍ଜନେ । ଆଉ ଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ବ୍ୟାଗଟାରେ ମୁଗଡ଼ାଲି ଚାରି
କିଲୋ, ମଟର କିଲୋ ଆଉ ବୁଟଡ଼ାଲି ଦି କିଲୋ ।

ଧରଣୀ : ଆଉ ସେ ଆଚାଟିଟାରେ ?

ଗଗନ : ପିଟେଇ ଦଉଟି ଦେଖୁନା । ଏଥିରେ ମୋର ହଳେ ଲସ୍ତାକରା
ଡ୍ରେସ୍, ଜୁଇଁ, ଗାଉଏଲ୍, ବ୍ରସ, ପେଷ୍, ବହି ଦିଖଣ୍ଡ ।

ଧରଣୀ : ତୋ ମେସ୍ରେ ବାବୁ ଉପରେ ଥୋଇ ଦେଇ ଆଇକୁ କିଏ
ନେଇ ଯିବ ନେଇଁ ?

ଗଗନ : ନାହିଁ, ଆମ ମେସ୍ରେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ ତିନିଜଣ ଅଛନ୍ତି ।
ସେମାନେ ରଖୁଥିବେ ।

ଧରଣୀ : ତମ ମେସ୍ରେ ଜଣେ ପିଅନ କିଏ ରୋଷେଇ କରୁଥିଲା ?
ତା ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଥିଲେ ସିଏ ନେଇ ଯାଇଥିବ ।

ଗଗନ : ନା, ସିଏ ସେମିତି ନୁହଁ । ସେ ଦାୟିତ୍ବ ମୋର । ମୁଁ ଆଉ
ଅଉ ଆସିଲେ ତମେ ମୋଠୁ ତମ ସାଟ୍‌କନା ନେବ ।

ଧରଣୀ : ଆମ ଗାଆଁ ନଟିଆ ଦରଜିକୁ ମୁଁ ମାପ ଦେଇଥିଲି । ତୁ କନା
ଦେଇଥିଲେ ସିଏ କନା କାଟିକି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସିଲେଇ କରି
ଦେଇଥାନ୍ତା । ମୁଁ କାଲି ସେଇ କାମିତି ପିନ୍ଧି ତୋ ସାଙ୍ଗରେ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯାଇଥାନ୍ତି ।

ଗଗନ : କ'ଣ କରିବା ? ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଗଲା । ଆଉ ପନ୍ଦରଟା
ଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରି ଯା ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ମୁହଁପଞ୍ଚ : ୧୦୫

ଧରଣୀ : ଏଥର ମନେ ପକେଇ ନିଶ୍ଚେ ଆଣିବୁ । ହଜିବୁ ପରବୁ ଯାଆ,
ଭୋକ ହେଉଥିବ ।

ଗଗନ : ମନ ଦୁଃଖ କରନା ଧରଣୀମାମୁ । ମୁଁ ଆଉ ଅରବ ଚିଶ୍ମା
ତୁମ କାମିତ କନା ଆଣିବି ।

ଧରଣୀ : ଆଜି ଖରାବେଳକୁ ଟିକେ ଆମ ଘର ଆଡେ ଆସିବୁ ଗଗନ !
ତୋ ମାଉଁ ଆଗରେ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ବଥା ଟିକେ ବରହୁ ।

ଗଗନ : ହଁ, ହଁ ! ତମେ ଘରେ ଥିବ ।

ଧରଣୀ : ତୁ ଆସିବୁ ମୁଁ ଥିବି ।

ଗଗନ : ହଉ ।

ନବମ ଦୃଶ୍ୟ

(ବୁଦ୍ଧଦେବର ମୋଦ ! ଗଗନ ଓ ସମର ଦୁହେଁ ବସାବାସୀ ହେଉଥିଲେ ।)

ଗଗନ : ସମରବାସୀ ! ତମେ ଧରଣୀମାମୁଳ ସାର୍ବଜନୀ ପାଇଲ ?

ସମର : ମୁଁ ସେଦିନ ଗେଜେସ୍‌ସବୁରୁ ଫେରିବି ସେ ଦୋକାନୀଙ୍କ ଦୋକାନ ବାଟେ ଆସିଲି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଫେରିବାବେଳକୁ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ହେଇଗଲାଣି ।

ଗଗନ : ତମେ ତାହେଲେ ସେ ଦୋକାନୀକୁ ଏଯାଏ ପଚାରି ନାହିଁ ?

ସମର : ଗପର ଦିନ ସକାଳୁ ପୁଣି ଗଲି । ଦେଖୁଛି ଦୋକାନ ଖୋଲା ଅଛି କିନ୍ତୁ ସେ ଦୋକାନୀ ନାହିଁ । ତା ସାନଭାଇ ଦୋକାନରେ ଅଛି । ସେ ମନା କଲା । କହିଲା- ମୁଁ ଜାଣି ଦୋକାନରେ ନଥିଲି । ମୋ ଭାଇଥିଲେ । ତେବେ ଯଦି କିଏ ଆମ ଦୋକାନରେ ବସି ଛାଡ଼ି ଯାଇଥାଆନ୍ତା, ଏଇ ଦୋକାନରେ ଥାଆନ୍ତା । ଏଠି ବସି ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ତା ଭାଇ ଦୋକାନରେ ଥିବାବେଳେ ଆଉ ଯାଇଥିଲ କି ?

ସମର : ହାଁ, ତା ଭାଇଙ୍କୁ ପୁଣି ଯାଇଥିଲି । ତଥାପି ସେ ଲୋକ ଯୁକ୍ତ ଯାକ ଗାଇ ବସିଥିଲା । ମୁଁ ତାକୁ ପଚାରିଲି- ତମ ବଡ଼ ଭାଇ କେଉଁଦିନ ଆସିବେ ? ସିଏ କହିଲା ତାଙ୍କ ବାହାଘର ଆଇ ମେ ଟେ ପାଉସିନ ଅଛି । ବାହାଘର ସରିବାର ଆଠ, ଦଶ ଦିନ ପରେ ସିଏ ଦୋକାନକୁ ଆସିବେ । କାହିଁଠୁ ଆମ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ରହିବ ।

ତ ହେଲେ ଧରଣୀମାମୁଳ ସାର୍ବଜନୀ ଆଉ ମିଳିବାର ଆଶା ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ।

ସମର : କିନ୍ତୁ କି ସେମିତି ସେମିତି ଲାଗୁଛି । ମିଳିଥିଲେ ସେଇ ଦିନ ମିଳିଥାନ୍ତା । ବୋଧ ହୁଏ ତୁମେ ତା ଦୋକାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଦୋକାନୀର ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବା ଆଗରୁ ଆଉ କିଏ ଯାଇପାରିଛି ।

ଗଗନ : ସମର ! ଧରଣୀମାମୁଳୁ କହିବେଇ ଆସିବି ତୁମେ କି ଧରଣୀମାମୁଳୁ ସାର୍ବଜନୀ ଦେଇଥିଲେ ମୁଁ ଧରଣୀମାମୁଳୁ ଆସିବି । ଆସନ୍ତା ଥିବା ଆମ ଆଳୋଚନାକୁ ଶୁଣି

ଭରାବେଳେ ନେବି ।

ସମର : ତମେ ମିଛ କାହିଁକି କହିଲ ? ସତ କଥାଟା କହି ଦେଇ ନାହିଁ ?

ଭରନ : ମିଛ ଆଉ କ'ଣ କହିଲି ? ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ ଯେଉଁ ପ୍ୟାକେଟ୍ଟା ବେଇଥିଲେ ସେଥିରେ କ'ଣ ଖାଟି କଳା ନଥିଲା ?

ସମର : ସେ କଥା ସତ ଯେ....

ଭରନ : ଆଉ ମିଛ କ'ଣ କହିଲି ?

ସମର : ଏଇ ତୁମେ ଯାହା କହିଲ ମେସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିବେଇ ଆସିବ ବୋଲି, ସେଇଟା ମିଛ ହୋଇଗଲା । କୋରାଖଇ କୋରାକରେ ଛାଡ଼ିବ ବୋଲି କାହିଁକି କହିଲ ନାହିଁ ?

ଭରନ : ଆରେ ଭାଇ, ମୁଁ ସେଦିନ ଚାଟି ଛାଡ଼ିଲେ ଯିବିବୋଲି ଧଉଆମାମୁ ଚାଟି ପାହାନ୍ତାରୁ ଗାଆଁ ମୁଣ୍ଡ ବରଗଛ ମୂଳେ ମୋ ଘିବାକାଟୁ ଅନେଇ ବସିଥିଲେ । ଖଣ୍ଡେ ବାଟରୁ ମୋତେ ଦେଖୁ ଖୁସିରେ ଡାକ ମୁଁ ଉଠିବ ଡିଶିଲା । ଦେଖା ହେଲା ଖାଣ୍ଡେ ଖାଣ୍ଡେ ଡାକ ଚିଠି , ଡାକ ଉଣ୍ଡା ବୃନ୍ଦାବନ ଆଉ କାମିଡ଼କଳା କଥା ପଚାରିଲେ । ପୁଣି କହିଲେ - ମୁଁ ଦରଜିକୁ ଆଗକୁଲା କାମିଡ଼ ମାପ ଦେଇ ଦେଇଛି । ଏମିତି ଅବସ୍ଥାରେ କଳାଟା କୋରାଖଇ କୋରାକରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିଛି କହିଥିଲେ ସିଏ ସୁରୁତର ଆସାତ ପାଇ ନ ଥାଆନ୍ତେ ।

ସମର : ହଁ, ସେଇଆ ସତ ।

ଭରନ : ମୁଁ ଯେତେ ମନ୍ଦା କଲେ ବି ସିଏ ମୋର ସବୁ ବ୍ୟାପ ଶୋଇ ବି ଗୋଟି ଗୋଟି ବି ଚେକ୍‌ବଲେ, ବାଟେ ବୃନ୍ଦାରେ ଚୋରରେ ରହିଯାଇଥିବ ।

ସମର : ତା ହେଲେ କ'ଣ କରାଯିବ ?

ଭରନ : କ'ଣ ଆଉ କରାଯିବ ? କାଟୋ ନିମାଟି ପରିଷ୍କାର । ଦୁଇ ମିଟର ପରିଷ୍କର କଳା ଡିଶି ଆଉ ଥର ଗାଆଁକୁ ଗୁରାଦିନ ନେଇ ଧଉଆମାମୁକୁ ଦେବି । ଯା ଛତା ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ନାହିଁ ।

ସମର : କେତେ କୋ ପଡ଼ିବ ଜାଣିଛ ତ ?

ଭରନ : ତେବେ ଦୁଇ ମିଟରକୁ ବେକ୍‌ଶହ କୋରୁ କମ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଯେତେ ହେଲେ ବି ଡିଶିଟି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସମର : ମୁଁ ଭାବୁଛି ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ, ଡାକ ମାମୁକ ପାଇଁ ମିଟର ପ୍ରତି ଶହେ, ଶହେ କୋଟିଏ ଡିଶିଶ କୋରୁ କମ୍ ଦେଇ କଳା ଡିଶି ନ ଥିବେ ।

ଆନନ୍ଦୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ମୁଁ ସେବିତ ଅର୍ପଣ ଦେବାକୁ, ତାଙ୍କ ଘର ସାଜସଜ୍ଜା ଓ ଘର
ଖାଦ୍ୟ ବେଶ୍ ଯାହା ଅନୁମାନ କରୁଛି ହାରାହାରି ସେ କନା
ବୁଲମିଟରର କାମ ଦୁଇଶହ, ଅଢ଼େଇଶହ ହେଇଥିବ ।

ଉତ୍ତର : ତୁମ ଅନୁମାନ ଯଥାର୍ଥ, କିନ୍ତୁ ଏତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ମୋ ପରି
ଜଣେ ସ୍ୱଳ୍ପ ବେତନ ଲୋଗୀ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀର ସାମର୍ଥ୍ୟ
ବାହାରେ । ଭରମା ପାଇ ମୁଁ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲି । ସଭଦାପତ୍ର
ଆଉ ଟଙ୍କା ଏ ମାସରେ ଯାହା ଦେବା କଥା ସବୁ ଦେଇ ଆସିଛି ।
ମୋ ପାଖରେ ଯାହା ଅଛି ବସ୍ତେ ମସ୍ତେ ମାସଟା ଚଳାଇ ନେବି ।
ଆଉ ଏଇଲେ ଦୁଇ ଶହ, ଅଢ଼େଇ ଶହ ଟଙ୍କା ଦେଇ ପଲିଷ୍ଟର
ବଜା ବିଶିଷ୍ଟ ମୋ ପାଖରେ ଟଙ୍କା ଆସିବ କୁଆଡୁ ?

ସମର : ଏ ସବୁ ଆବଶ୍ୟକ ବିପଦପାଇଁ ଆମ ପରି ସ୍ୱଳ୍ପ ଆୟକାରୀ
ଜାଗିରିଆ ହାତରେ ପାଣି ଆସିବ କୁଆଡୁ ? ଏ ସବୁ ପାଇଁ
ଗୋଟେ ସୋର୍ସ ଧାର, ଉଧାର ନଚେତ ଅଫିସ୍‌ରେ ଥିବା
ଟିଏପକ୍ସରୁ ମାସିକ ପାଞ୍ଚ ପଇସା ସୁଧର କରନ୍ତୁ ।

ଉତ୍ତର : କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବଥା, ମୁଁ ଯେଉଁ କନାଟି ଧରଣୀମାମୁକ
ପାଇଁ ବିଶିଷ୍ଟ ସିଏଟ ସାର୍ଟ ତିଆରି କରି ତାକୁ ପିନ୍ଧିବି
ବୁଦ୍ଧବନକାକୁଳଘରକୁ ଆସିବେ ? ସେତେବେଳେ ବୁଦ୍ଧବନକାକୁ
ନିଶ୍ଚୟ ଚିହ୍ନିବେ ଯେ ଏଟା ସିଏ ଦେଇଥିବା କନା ନୁହଁ । ସିଏ
ଯଦି ସନ୍ଦେହ କରନ୍ତି ଯେ ମୁଁ ତାଙ୍କ କନାଟା ରଖି ଦେଇ ତାଙ୍କ
ମାମୁକୁ ଆଉ ଗୋଟେ କନା ଠକି ଦେଲି, ତାହେଲେ କଥାଟା
ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେବ ।

ସମର : ତାହେଲେ ଆଉ ଗୋଟେ କାମ କଲେ ହୁଅନ୍ତା ।

ଉତ୍ତର : ଆଉ କି କାମ ?

ସମର : ବୁଦ୍ଧବନକାକୁଳ ସତ କଥାଟା କହି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ହେବ,
ସିଏ କେଉଁ କେଉଁଠାରୁ ତାଙ୍କ ମାମୁକ ପାଇଁ କନା କିଣିଥିଲେ ଆଉ କି
ପ୍ରକାର କନା କିଣିଥିଲେ । ଆମକୁ ତାହା ସିଏ କହିଦେଲେ ଆମେ ସେଇ
କେଉଁଠାରୁ ସେଇ କନା କିଣି ଆଣିବା ।

ଉତ୍ତର : ନା, ଏଟା ଭଲ ହେବନାହିଁ । କନାଟା ଆମେ ହଜାଇ ଦେଇଛେ
ଜାଣିଲେ ସେ ଭାବିବେ ଏଗୁଡ଼ା ଦାୟିତ୍ୱହୀନ ଲୋକ । ତାହାତା
କନାଟା ହଜି ଯାଇଛି ବୋଲି ସିଏ ଆଉ ଗୋଟେ କନା ନିଶ୍ଚୟ
କିଣି ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ଆଜଂବ ଚଂଦ୍ର ପଣି

ସମର : ତାହେଲେ ଆଉ ଗୋଟେ କାମ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ଗଗନ : କ'ଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ସମର : ବୃନ୍ଦାବନବାବୁକୁ କହିବା- ଆଜ୍ଞା ସେ କନାଟା ଅତି ସୁନ୍ଦର । ସେମିତିଆ କନାରେ ସାର୍ତ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆମର ଇଚ୍ଛା । କିନ୍ତୁ ସେ କନାଟା କେଉଁ ଦୋକାନରେ ମିଳୁଛି ଆମେ ଜାଣି ପାରୁ ନାହିଁ । ଦୟାକରି ତାଙ୍କୁ ଆମ ପାଇଁ ସେପରି କନା ଦୁଇ ମିଟର କିଣିବା ।

ଗଗନ : ବୃନ୍ଦାବନବାବୁ ଖୁବ୍ ଚତୁର ଲୋକ । ଆମର ଏପରି କଥାରୁ ସିଏ ପ୍ରକୃତ କଥାଟା ଠଉରାଇ ନେବେ ।

ସମର : ଆଉ ତାହେଲେ କ'ଣ କରିବା ?

ଗଗନ : ମୋ ମତରେ ଭଲ ପରିଷ୍କର କନା ଦୁଇ ମିଟର କିଣି କି ମୁଁ ଧରଣୀମାମୁକୁ ଦେଇଦେବି । ତାପରେ ସତ କଥାଟା ବୃନ୍ଦାବନବାବୁଙ୍କ ଆଗରେ କହି ତାଙ୍କଠୁ କ୍ଷମା ମାଗି ନେବା । ତାଙ୍କ ପରି ଜଣେ ଉଦାର ହୃଦୟର ଲୋକ ଆମ ଅସୁବିଧା ନିଶ୍ଚୟ ଉପକ୍ରମ କରିବେ ।

ସମର : ହଁ, ସେଇଆ କଲେ ଚଳିବ । ତେବେ କେବେ କନା କିଣିବା ?

ଗଗନ : ମୁଁ ଆମ ଅଫିସରୁ ଟଙ୍କା ପଇସା ଯୋଗାତ କରେ । ମୁଁ ଗାଆଁକୁ ଯିବାତ ଏଇନେ ଦଶ ବାରଦିନ ଡେରି ଅଛି । ମୁଁ ଗାଆଁକୁ ଯିବା ଆଗ ଦିନ ବଜାରରୁ କନାଟା କିଣିବା ।

ସମର : ହଉ, ଯା' ମୁହଁ, ହାତ ଧୋଇହୁଅ । ଗାଆଁରୁ ସିଧା ଆସି ଅଫିସ୍ କରିଥିବ ।

ଗଗନ : ପାର୍ଥବାରୁ ଆଉ ତପନବାରୁ କ'ଣ ଏଯାଏ ଅଫିସରୁ ଫେରି ନାହାନ୍ତି ।

ସମର : ସେ ଦୁହେଁ ମଧୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ସୁବୁଦ୍ଧି ଦୋକାନକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଗଗନ : ତମେ ପଖାଳ ଖାଇବ ନାହିଁ ?

ସମର : ମୁଁ ଭଜାବୁଡ଼ା ଦିଇଟା ଖାଇ ଦେଇଛି ? ତମେ ଯା ଶୀଘ୍ର ପଖାଳ ଖାଇ ନିଅ, ନହେଲେ ପାର୍ଥବାରୁ ଆସିଲେ ତୁମେ ପଖାଳ ପାଇବ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ଠିକ୍ ଅଛି, ମୁଁ ତାହେଲେ ଯାଉଛି ଖାଇଦେବି ।

ଦଶମ ଦୃଶ୍ୟ

(କୁବଳେଶ୍ୱରର ମେଘ । ସମରବାହୁ ଓ ଗୁଣନବାହୁ ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ ।)

ସମର : ସବୁଦିନ କୁଆଡ଼େ ବୁଲି ବୁଲି ଡେରିରେ ମେଘକୁ ଫେରୁଛ ? କଥା କ'ଣ ଗୁଣନବାହୁ ? ଆଜି କ'ଣ ବୁଝାବନବାହୁଙ୍କ ପରଆଟେ ଚାଲିଯାଇ ଥିଲ ନା କ'ଣ ? ଆଜି ବି କ'ଣ ଅର୍ପିତା ଦେବାଙ୍କ ହାତ ଟିଆରି ତା, ବର୍ତ୍ତ...

ଗୁଣନ : ନାହିଁ ସମରବାହୁ ! ଜଣେ ପୁରୁଣା ସାଙ୍ଗ ଦେଖା ହେଉଛନ୍ତି । ତା ସାଙ୍ଗରେ ଇନ୍ଦିରା ପାର୍କରେ ବସି ଗପ କରୁ କରୁ ଏତେ ବେଳ ହେଉଛନ୍ତି ।

ସମର : ତମ ଚେଷ୍ଟେ ଇନ୍ଦିରାପାର୍କରେ ବୁଲି ପୁରିମାରୁଡ଼, ଏଣେ ତମ ଗାଆଁରୁ ତମ ଧରଣୀମାମୁ ଆସି ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି ।

ଗୁଣନ : ଆଁ ! (ତମକି ପଡ଼ିଲେ) ସତରେ କ'ଣ ଧରଣୀମାମୁ ଆସିଛନ୍ତି ?

ସମର : ତୁମେ ତାଙ୍କ ସାର୍ବଜନିକ ଦେବୀରେ ଡେରିକଲ, ସିଏ ଆସିବେ ନେଇଁ ?

ଗୁଣନ : କେଉଁ ହେଲା କେଉଁଠି ? ମୁଁ କହିଥିଲି ପ୍ରସର ଦିନ ଭିତରେ ଯିବି । ମୁଁ ଗାଆଁରୁ ଆସିବା ମୋଟେ ବ୍ୟର, ତେର ଦିନ ହେଉଛି । ଆଜ୍ଞା ଧରଣୀମାମୁ କାହାଣୀ ? କେତେ ବେଳୁ ଆସିଲେଣି ?

ସମର : ପାଞ୍ଚଟା ବେଳୁ ଆସି ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି ।

ଗୁଣନ : କାହିଁ, କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ?

ସମର : ସେଇ ପର ଭିତରେ ବସିଛନ୍ତି ।

ଗୁଣନ : କାହିଁ ଏ ପର ଭିତରେ ତ ବେଢ଼ି ନାହାଁତି ।

ସମର : ହେଉ ସେଇଠି ।

ଗୁଣନ : କାହିଁ କୋଉଠି ?

ସମର : ସେଇଠି, ତମ ବାହୁ ତଳେ ବସିଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ତଃକଥା ପଢ଼ି

ଭଜନ : ବାବୁ ତଳେ, ମାଲେ ?

ସମର : (ହସିଲେ) ମାଲେଟା କ'ଣ ହୋଇପାରେ ତିନି ଭାବି ପାରୁନା ?

ଭଜନ : ନା । ମୁଁ ତିନି ଭାବି ପାରୁ ନାହିଁ । ବାବୁ ତଳେ ଧାରଣାମାମୁ ଦେଖିବି ବସିବେ ?

ସମର : (ହସିଲେ) ଧାରଣାମାମୁଟା ତିନି ଆସିଛି । ସେ ତିନିଟି ମୁଁ ତମ ବାବୁ ତଳେ ରଖି ଦେଇଛି ।

ଭଜନ : ସତରେ ସମରବାବୁ ! ମୁଁ ତମ କଥାରେ ତମାରି ପଡ଼ିଥିବି । ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଧାରଣାମାମୁ କ'ଣ ଲେଖୁଛନ୍ତି ?

ସମର : ନିଅ ପଦ । (ବାବୁ ତଳୁ ତିନିଟି ଆଣି)

ଭଜନ : (ତିନି ପଢ଼ିଲେ) ବାବୁ ଭଜନ ! ମୋର ସ୍ବେଦ ନେବୁ । ମୁଁ ପରମେଶ୍ବରଙ୍କ କୃପାରୁ ସପରିବାର ଭଲଅଛି । ତୁ ପରମେଶ୍ବରଙ୍କ କୃପାରୁ ସେଠାରେ ଭଲରେ ଥିବୁ । ତୁ ଆଣିଲା ଶନିବାର ରାତି ଭାଙ୍ଗିଲେ ରାଆଁକୁ ଆଣିବୁ ବୋଲି କହିଥିବୁ । ମୁଁ ତୋ ଆସିବା ବାଟକୁ ଅନେଇଁ ରହିଲି । ଏଥର ରାଆଁକୁ ଆସିବା ବେଳେ ଆମ ବୃନ୍ଦାବନ ଦେଇଥିବା ବାଗିଚି କଳା ଖଣ୍ଡକ ମଳେ ପକାଇ ନିଶ୍ଚେ ଆଣିବୁ । ତୋର କାଳେ ଆଉ ଥର ପରି ମଳେ ନପଡ଼ିବ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ତିନି ଲେଖୁଛି ଗୋଟିଏ କାମ କରିବୁ, ତାହେଲେ ଆଉ ମୋତେ କୁହୁ ହେବ ନାହିଁ । ତୁ ତୋ ଆକାଶିକା ତ ନିଶ୍ଚୟ ରାଆଁକୁ ଆଣିବୁ ? ମୋ ତିନି ପାଇବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୋ ବାଗିଚି କଳାଟା ତୋ ଆକାଶିକାରେ ପୁରାଇ ଦେବୁ । ଆସିବାବେଳେ ଆଉ କୁନ୍ଦି ଯିବାଇ ବାଟ ନଥିବ । ଏଥର ଯେମିତି ହଉ ମୋ ବାଗିଚି କଳାଟା ଆଣିବୁ । ମୁଁ ଦେଇବି ମାପ ଦେଇ ସାରିବି । ତୋ ଆସିବା ବାଟକୁ ଅନେଇଁ ରହିବି ।

ଭଜି

ତୋର ଧାରଣାମାମୁ ।

ସମର : ତାହେଲେ ଆଉ ତେଣି ନବେ ଆସନ୍ତା ବାରି ସାର୍ବବଳାଟା ଭଣି ଦିଅ ।

ଭଜନ : ହଁ, ମୁଁ ଦେଇଥା ରାବୁଣି ।

ଆଜୁତା ଚାନ୍ଦୁ ପଣି

ସମର : ପହରି ଦିନ ପରା ଗାଆଁକୁ ଯିବ ?

ଗଗନ : କାଲି ତାହେଲେ ଅଫିସ ଛୁଟି ପରେ ବଜାରକୁ ଯିବା । ତୁମେ ତୁମ ଅଫିସ ଆଗ ଛକରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ, ମୁଁ ପାଞ୍ଚଟାରୁ ପାଞ୍ଚଟା ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ସେଠି ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବି । ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ କିଣିବାକୁ ଯିବା ।

ସମର : ଆଜ୍ଞା ଗଗନବାରୁ ! ତମେ ଆଉ କେବେ ସେ କୋରାଖଇ ଦୋକାନ ଯାଇଥିଲ ?

ଗଗନ : ଅତି କମ୍ରେ ପାଞ୍ଚ ଥର ଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ସବୁଥର ଦୋକାନଟି ବନ୍ଦ ଥିବାର ଦେଖିଛି ।

ସମର : ମୁଁ ବି ଅନେକ ଥର ଯାଇଛି । ଦୋକାନଟି ସେଇ ଦିନଠୁ ବନ୍ଦ ଅଛି ।

ଗଗନ : ସେ କନା ମିଳିବା ଆଶା ମୁଁ ପୂରା ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ଠିକ୍ ଅଛି ଆମେ କାଲି କନା କିଣିଦେବା । ମନେ କରି କାଲି ପାଞ୍ଚଟା ପରେ ତମେ ଟିକେ ତମ ଅଫିସ ଛକରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ ।

ସମର : କାଲି ଅଫିସ୍ ଯିବା ବେଳେ ମୋତେ ଟିକେ ମନେ ପକାଇ ଦେବ ।

ଗଗନ : ଠିକ୍ ଅଛି । ମନେ ପକାଇ ଦେବି ।

ଏକାଦଶ ଦୃଶ୍ୟ

(ଧରଣୀମାମୁକ ଘର । କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ ଧରଣୀମାମୁ
ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଜାନକୀ ।)

ଜାନକୀ : ହେଇଚି ଶୁଭ୍ରତି ?

ଧରଣୀ : କ'ଣ ?

ଜାନକୀ : ବୃନ୍ଦାବନ କାମିଜିକନା ଦବାକଥା ତମେ ଆଉ ବାହା ଆଗରେ
କହିବ ?

ଧରଣୀ : ଯାହା ଆଗରେ କହିଲି ତୋର କ'ଣ ଗଲା ?

ଜାନକୀ : ଲୋକକ ଘରକୁ ଲାଖ ଲାଖ ଟଙ୍କାର ଦରବ ଆଉଟି ତାର
ଗନ୍ଧ ବାସନା କେହି ପାଉ ନାହାଁତି, ବୃନ୍ଦାବନ ପଠେଇଥିବା
କନା ଆମ ଘରେ ନ ପହଞ୍ଚୁଣୁ ଗାଆଁ ସାଇରେ ହାଟ
ବସିଲାଣି । ତମେ ତ ସବୁ କଥାରେ ଦଣ୍ଡିକିରି ମାଛ ପରି ପୁରୁ
ପୁରୁ ।

ଧରଣୀ : ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ କ'ଣ ମତେ ଫାଶି ଦେଇ ଦେବେ ? ମୁଁ
କ'ଣ ଚୋରିକରି ଆଣିଚି ? ନା ତକେଇଚି କରି ଆଣିଚି ?
ହକ ମୋ ଭଣଜା ଦେବ ମୁଁ ନେବି । ଏ ଗାଆଁବାଲାଙ୍କର କଣ
ଗଲା ? ତୁ କାହାଠାରୁ ଶୁଣିଲୁ ?

ଜାନକୀ : ସେଇ ରମାମାଆ କହୁଥିଲା ।

ଧରଣୀ : କ'ଣ କହୁଥିଲା ?

ଜାନକୀ : କହୁଥିଲା ବୃନ୍ଦାବନ କୁଆଡ଼େ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ କାମିଜିକନା
ଆଉ ଶାଢ଼ି ପଠେଇଚି ।

ଧରଣୀ : ଶାଢ଼ି କଥା କିଏ କହିଲା ?

ଜାନକୀ : ଶାଢ଼ି କଥା କିଏ କାଉଁକି କହିବ ? ତା କଥା ତମେ ଜାଣିନା ?
ସିଏ ଟିକେ କଥାକୁ ନଗେଇ ଯୋଟେଇ ଏହେଁ ବଡ଼ କରି
ଦବ । ମତେ ପଚାରିଲା ମୁଁ ନାହିଁ କଲି । ଶାଢ଼ି ଦେଇ
ନାହାନ୍ତି । ଖାଲି କାମିଜ କନା କ'ଣ ଗରନ ହାତରେ
ଦେଇଥିଲେ ସିଏ ତା ମେଘ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିବି ।
ସେଇଠୁ ସିଏ କ'ଣ କଜଲା ଶୁଣିବ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଧରଣୀ : କ'ଣ କରଲା ?

ଜନକା : ତମର ଇଏ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଲେ ବୃନ୍ଦାବନ ତୋ ପେଇଁ ଶାଢ଼ି
ଦବ ନେଇଁ ?

ଧରଣୀ : ସିଏ ଯାହା କହିଲା ସେଟା ଏକବାର ମିଛ ନୁହଁ । ମୁଁ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଲେ ଭଣ୍ଡାବୋହୁ ନିଶ୍ଚୟ କହିବ- ମାଉଁଙ୍କି
ଟିକେ ଆଣିଲ ନେଇଁ ? ମୁଁ କହିବି.....

ଜାନକା : ନାହିଁ ନାହିଁ ତମେ କିଛି କରବ ନେଇଁ । ମୋର ଶାଢ଼ି କ'ଣ
ହବ ? ମୁଁ ତ ସବୁବେଳେ ଘରେ ଅଛି । କୁଆଡ଼େ ପଦାକୁ
ଯାଉଛି ଯେ ଭଲ ଶାଢ଼ି ନହେଲେ ତଳୁ ନେଇ । ତମେ ଗଗନ
ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେଇଟି ?

ଧରଣୀ : ଚିଠି ଦବା କଥା ତୋର ଆଜି ମନେ ପଡ଼ିଲା ? ମୁଁ ଆଜି
ଲେଖିଲେ ସିଏ ପାଇବ କୋଉଦିନ ? ସିଏ ପରା କାଲି
ଢୋରୁ ଢୋରୁ ଗାଆଁରେ ପହଞ୍ଚିବ ?

ଜାନକା : ତମେ ତାହେଲେ ଚିଠି ଦେଇନା ? ତମଦେଇ କିଛି କାମ
ହେଉଛି ନା ହବ ? ମୁଁ ଯେତିକି ବତେଇବି ସେତିକି ?

ଧରଣୀ : ବେଶି ଗୁରେ ପୁଟାଣି ଦେଖାନା । ମୁଁ ଯେତିକି ଭଲ ସେତିକି
ଖରାପ ।

ଜାନକା : ତମେ ଏମିତି ରାଗୁଚ କାଉଁକି ?

ଧରଣୀ : ରାଗିବି ନେଇଁ ? ତୁ ସେମିତି କହୁବୁ ।

ଜାନକା : ତମେ ତାହେଲେ ଚିଠି ଦେଇଚ ?

ଧରଣୀ : ତୁ ଗଗନ ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେବା କଥା ଯୋଉଦିନ କହୁଥିଲୁ,
ତା ଦିନବ ଆଗରୁ ମୁଁ ଚିଠି ଦେଇ ସାରିଛି । ମୋ ଚିଠି ସିଏ
ପାଇ ସାରିବଣି ।

ଜାନକା : ସେଇ କଥା ତ କହିବ, ଏତେ ରାଗୁଚ କାଉଁକି ? ବୃନ୍ଦାବନ
ଯୋଉ କନାଟ ଦେଇଚି ସେ କନାଟା ଭାରି ଦାମିକା ବୋଲି
ଗଗନ କହୁଥିଲା ପରା ?

ଧରଣୀ : କାମିକା ହବ ନେଇଁ ? ସିଏ କ'ଣ ଏମିତି ସେମିତି ଚାକିରି
କରିଛି ? ଗଗନ କହୁଥିଲା ସିଏ ଭାରି ବଡ଼ ଚାକିରି କରୁଛି ।

ଜାନକା : ମୁଁ କହୁଥିଲି.....

ଧରଣୀ : କ'ଣ କହୁଥିଲୁ ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ଜାନକୀ : ଏତେ ଦାମିକା କନାଟା ଗୋଟେ ଭଲ ଦରଜି ଦେଖୁକି ଦେଲେ
ହୁଅନ୍ତା । ତମ ଗାଆଁ ନଟିଆଟା କ'ଣ ଜାଣେ କଲଲ ? ସିଏ
କି କାମିତି କରିବ ? କନାଟାକୁ କାଟି କୁଟି ଯଦି ଖରାପ
କରିଦିଏ ?

ଧରଣୀ : ସେ କଥା ସତ ଯେ.... ହେଲେ ମୁଁ ତାକୁ ଆଗରୁ ମାପ ଦେଇ
ଦେଇଛି ।

ଜାନକୀ : ମୁଁ କ'ଣ ମିଛରେ କହେ ହୁରୁହୁରିଆ ?

ଧରଣୀ : ଦେଇ ତ ଦେଇଛି ଏଇଲେ କ'ଣ କରିବା ?

ଜାନକୀ : ମାପ ସିନା ଦେଇଛ, କନା ତ ଦେଇନା ? ଗଗନ କାଲି
କନାଟା ଆଣିଲେ ତାକୁ ନେଇ ଭଲ ଦରଜୀ ଦେଖୁକି
ଚଣ୍ଡିଖୋଲ ଛକରେ ଦେଇ ଦିଅ ।

ଧରଣୀ : ନଟିଆଟା ମନ ଦୁଃଖ କରିବ ।

ଜାନକୀ : ସିଏ ମନ ଦୁଃଖ କଲେ କରୁ । ଏତେ ଦାମିକା କନାଟା ତାକୁ
ଦେଲେ ସିଏ ଖରାପ କରିଦବ ।

ଧରଣୀ : ହଉ ହେଲା । ଚଣ୍ଡିଖୋଲ ଛକରେ ତିଆରି କରେଇ ଆଣିବି

ଜାନକୀ : ଆଜି କାଲିକା ପିଲାକ କାମିତି ପରି କରିବ ନେଇଁ ।
ଦିପଟରେ ଦିଇଟା ପାକିଟି ରଖିବ ।

ଧରଣୀ : ଆଉ ଛାତି ପାକିଟି ?

ଜାନକୀ : ସେଟା ନ ରଖିଲେ କେମିତି ହବ ?

ଧରଣୀ : ଦେକୁ କ'ଣ ଦିଟା ଖାଇବାକୁ ଦେକୁ । ମୁଁ ଯାଏ ବୋଧୁଆକୁ
ପଚାରେ, ସିଏ କାଲି ତା ସାଇକେଲଟା ଦେଲେ ମୁଁ
ଚଣ୍ଡିଖୋଲ ଯିବି ।

ଜାନକୀ : ବୋଧୁଆ ସାଇକେଲ କ'ଣ ଅଛି ? ସିଏ ପା ବିକିକି ଗୋଟେ
ଗାଈ କିଣିଲା । ତମେ ନାହାକ ସାଇ ପଦିଆକୁ ମାଗୁନା ?

ଧରଣୀ : ପଦିଆର କ'ଣ ସାଇକେଲ ଅଛି ?

ଜାନକୀ : ମୁଁ ଦେଖୁଛି ସିଏ କାଲି ଏଇପଟେ ଗୋଟେ ସାଇକେଲରେ
ଯାଉଥିଲା

ଧରଣୀ : ହଉ, ତାହେଲେ ତୁ ଦେ କ'ଣ ଦିଟା ମୁଁ ଖାଇଦେଇ ଯାଏ ।

ଜାନକୀ : ଆଜ୍ଞା ତମେ ବୃନ୍ଦାବନ ଘରକୁ ଗଲାଦିନ କ'ଣ ନେଇକି
ଯିବ ?

ଧରଣୀ : ଆମ ଘରେ କ'ଣ ଅଛି ଯେ ନେବି ?

ଜାନକୀ : ଆଉ କ'ଣ ଖାଲି ହାତରେ ଯିବ ?

ଧରଣୀ : ଆମ ଘର ଆରିସା ପିଠାକୁ, ବୃନ୍ଦାବନ ଭରି ଭଲ ପାଏ ।

କେଜିଏ ଦି କେଜି ଆରିସା କରି ଦେବ ମୁଁ ନେଇଯିବି ।

ଜାନକୀ : ଆରିସା କରିବା ପେଇଁ ଗୁଡ଼, ଘିଅ, ଅରୁଆଚାଉଳ
ଦରକାର ।

ଧରଣୀ : ହରିଆକୁ ପଟାପଟି କରି ତାରୁଁ ମୁଁ ଗୁଡ଼, ଘିଅ ଆଣିବି । ତୁ
ଭଲ ଅରୁଆ ଚାଉଳ ଦି କିଲେ କୋଉଠୁ ଧାର ଆଣି ପାରିବୁ
ନେଇଁ ?

ଜାନକୀ : ସମସ୍ତକ ଠଉଁ ତ ଧାର ଉଧାର କରିବି, କାହାକୁ ଶୁଝି ନେଇ
ଆଉ କିଏ ଦବ ?

ଧରଣୀ : ମୁଁ ବୃନ୍ଦାବନ ପାଖରୁ ଟଙ୍କା ଆଣିଲେ ସବୁ ଶୁଝି ଦବା ।

ଜାନକୀ : ହଉ ଦେଖିବା । ହେଇଟି ଆମ ଘନବାପାକୁ କହନ, ତାଙ୍କର
ଏଇ ଆଠ ଦିନ ହେଲା ଅରୁଆ ଚାଉଳ କରିଚୁଛି ।

ଧରଣୀ : ହଉ, ଦେ ମତେ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦେ ମୁଁ ଗାଆଁ ଆଡ଼େ
ଯାଏଁ ।

ଜାନକୀ : ଆସ ।

(ଦୁହେଁ ଆଗପଛ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ବଖରାକୁ ଗଲେ ।)

ଦ୍ଵାଦଶ ଦୃଶ୍ୟ

(ଗଗନବାବୁ ଓ ସମରବୀର ଦୁହେଁ ବଜାରକୁ ଆସିଛନ୍ତି କଳା
କିଣିବାକୁ । ସମୟସଂଧ୍ୟା ବେଳ । ସ୍ଥାନ ବଜାର ଯିବା ରାସ୍ତା ।)

ସମର : ଗଗନବାବୁ ! ଏମିତି ସିଧା ସିଧା ଚାଲିଯାଉଛ କୁଆଡ଼େ ?
ସାର୍ବଜନୀ ପରା କିଣିବ ?

ଗଗନ : ଆଗରେ ସେଇ ଯୋଉ ଦୋକାନ ସାମ୍ନାରେ ନାହିଁ କାରଟା
ଥୁଆ ହୋଇଛି ସେଠି ଆମ ଗାଆଁ ପାଖ ଗାଆଁର ଗୋଟେ
ପିଲା ସେଲ୍‌ସ୍ ମ୍ୟାନ ଅଛି । ସେଇ ଦୋକାନକୁ ଯିବା ।

ସମର : ହଉ ତାଲ, ସେଇ ଦୋକାନକୁ ତାଲ ।

ଗଗନ : ଆଜ୍ଞା ସମରବାବୁ ! ଚାହିଁଲ ସେ କୋରାଖଇ ଦୋକାନଟା
ଆଜି ଖୋଲା ଥିଲା ପରି ଦେଖା ଯାଉଛି ।

ସମର : ହଁ, ହଁ ଆଜି ଖୋଲା ଅଛି । ତାଲ ଦେଖିବା, ଯଦି ସେ ଲୋକ
ଆଜି ଥିବ ତାକୁ ପଚାରିବା ।

ଗଗନ : ଆଉ ଅନ୍ଧଆଟାରେ କାହିଁକି ଯିବା ? ଏତେ ଦିନ ପରେ
ପଚାରିଲେ ସିଏ ହସିବ ।

ସମର : ହସିବ କାହିଁକି ? ଭାରି ହସିଲା ବାଲା ସିଏ । ଆମେ ତ
ତା'ସାନ ଭାଇକି ପଚାରିଛେ । ତାକୁ ତ ମୋଟେ ପଚାରିନା ।

ଗଗନ : ସେ କଥା ସତ ଯେ...

ସମର : ଆଉ ଯେ ପୁଣି କ'ଣ ?

ଗଗନ : ତୁମକୁ ତା ସାନ ଭାଇ ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ନାହିଁ କରୁଛି ନାହିଁ
ଦୋକାନରେ କିଛି ପ୍ୟାକେଟ୍ ନାହିଁ । ଆଉ ବଡ଼ ଭାଇକୁ
ପଚାରି ଲାଭ କ'ଣ ?

ସମର : ତୁମେ ଯାହା କହିଲ ଅବଶ୍ୟ ସେ କଥା ସତ । ତଥାପି କନାଟା
କିଣିବା ପୂର୍ବରୁ କୋରାଖଇ ଦୋକାନୀକୁ ପଚାରି ଦେଲେ କ୍ଷତି
କ'ଣ ହେବ ।

ଗଗନ : ହଉ ତାହେଲେ ତାଲ !

(ଦୁହେଁ କୋରାଖଇ ଦୋକାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ।)

ଶେଷଦୃଶ୍ୟ

(କୋରାଖର ଦେବୀ । ଦୋକାନରୁ କିଛି ଦୂରରେ ଗଗନ ଓ ସମର ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସମର : ଦେବୀଙ୍କରେ ତ ଅସଲ ଦେବୀଙ୍କ ଥିବା ପରି ଜଣାପଡୁଛି ।

ଗଗନ : ହଁ । ଏଇ ଲୋକଟା ତ ସେଦିନ ଥିଲା । ଆଜ୍ଞା କ'ଣ କେମିତି ପଚାରିବା ।

ସମର : ଏତେ ଡର କାହିଁକି ? ସିଧା ପଚାରିବା, ଆମେ ତମ ଦେବୀଙ୍କରେ ଗୋଟିଏ ଖବର କାରଜ ପୁଡ଼ିଆ ଛାଡ଼ି ଯାଇଥିଲୁ । ଅଛି ଯଦି ଦିଅ ।

ଗଗନ : ହଇ ଆସ ।

(ସମର ଓ ଗଗନ ଦେବୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ।)

ଦେବୀଙ୍କ : କ'ଣ କୋରାଖର ନେବେ ? କେତେ ଦେବି ?

ଗଗନ : ନାହିଁ, ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟେ କଥା ପଚାରିବାର ଥିଲା ।

ଦେବୀଙ୍କ : କ'ଣ ପଚାରିବାର ଅଛି ପଚାରନ୍ତୁ ।

ସମର : ଆଜିକି ତେର ଚଉଦ ଦିନ ତଳେ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ତମ ଦେବୀଙ୍କରୁ କୋରାଖର କିଣିବାକୁ ଆସିଥିଲୁ ।

ଦେବୀଙ୍କ : ଆପଣଙ୍କ ପରି ଅନେକ ଲୋକ ପ୍ରତିଦିନ କୋରାଖର ବିଶୁଦ୍ଧି । ଆପଣ ବିଶିଷ୍ଟ । କ'ଣ ହେଲା ସେଠୁ ?

ସମର : ଆମେ ଦୁହଁକୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁଛୁ ?

ଦେବୀଙ୍କ : (ହସିଲା) ଆପଣ ଖୁବ୍ ଅଜବ ଲୋକ । କେତେ ଲୋକ ମୋ ଦେବୀଙ୍କରୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ଆପଣ ଦୁହଁକୁ କେମିତି ଚିହ୍ନିବି ?

ଗଗନ : ଆପଣଙ୍କ ବିଭାଗର ଠିକ୍ ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଆସିଥିଲୁ ।

ଦେବୀଙ୍କ : ମୋ ବାହାଘର ?

ଗଗନ : ଆପଣ ଏମିତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି କ'ଣ ? ଆପଣ କ'ଣ ଏଇ ଦଶ ବାର ଦିନ ତଳେ ବିବାହ କରି ନାହାନ୍ତି ?

ଦେବୀଙ୍କ : ମୋ ବାହାଘର କଥା ଆପଣମାନେ ଜାଣିଲେ କେମିତି ?

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ସମର : କାହିଁକି ? ଆପଣ କ'ଣ ଗୋପନ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ? ମାତେ ବାପା, ମାଆଙ୍କ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ, କୌଣସି ତଥେ ବିଶ୍ୱାସୀରୁ ଭଲ ପାଇ କୌଣସି ମନ୍ଦିରରେ ମାଳା ବଦଳ କରି ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ?

ଦୋକାନୀ : ଆପଣ ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ଆପଣମାନେ ସବୁ ବିଏ ?

ଗଗନ : ଭିଜିଲାନ୍ସବାଲା କି ପୋଲିସ୍‌ବାଲା ନୁହଁ । ତୁମ ପରି ସାଧାରଣ ମଣିଷ ।

ଦୋକାନୀ : ମୁଁ ତ କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନାହିଁ ?

ଗଗନ : ମୁଁ ବୁଝାଇ ଦେଉଛି ଶୁଣନ୍ତୁ । ଆପଣ କେଜାମରେ ନୂଆ ବେଳେ ଅର୍ଥାତ ଆପଣ ଯେତେବେଳେ ବିବାହ ଜପଇଶ୍ରେ ଗାଆଁକୁ ଯାଇଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗ ଭାଇକୁ ପଚାରି ବୁଝି ସାରିଛୁ । ତେଣୁ ଆପଣ ଏଥିରେ ବିସ୍ମିତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ ।

ଦୋକାନୀ : ମୁଁ ତ ଭାବିଥିଲି....

ସମର : କ'ଣ ଭାବିଥିଲ....?

ଦୋକାନୀ : ସତରେ ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ଆପଣ ବୁଝେ ଭିଜିଲାନ୍ସବାଲା କି ହେଲେ ପୋଲିସ୍‌ବାଲା । ମୁଁ ଭରି ଯାଇଥିଲି ।

ସମର : (ହସି ହସି) କାହିଁକି ? ଆପଣଙ୍କର କିଛି କୋ ନମରି ଧନ୍ୟ ଅଛି କି ?

ଦୋକାନୀ : ଦୋ ନମରି ? ଦୋ ନମରି ଧନ୍ୟ କ'ଣ ?

ସମର : ଏଇ ଗଣ୍ଡେଇ, ଅଫିମ, ମିଠାଇ, ଚଉର ବି ବ୍ରାଉନ୍‌ସୁଗାର ?

ଦୋକାନୀ : ଏସବୁ ବାଜେ ଧନ୍ୟ କରିବା ଲୋକ ମୁଁ ବୁଝି ।

ଗଗନ : (ହଉ) ଆଉ ତା ହେଲେ ପୋଲିସ୍ କି ଭିଜିଲାନ୍ସବାଲାଙ୍କ ନାଆଁ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଏମିତି ଚମକିତ କାହିଁକି ?

ଦୋକାନୀ : ଯେତେ ଠିକ୍ ବାଟରେ ଚାଲିଲେ ବି ପୋଲିସ୍ ବାଲାଙ୍କୁ ବାହାର ଭୟ ନାହିଁ ?

ଗଗନ : ହଉ ସେ କଥା ଛାଡନ୍ତୁ । ଆମେ ଗୋଟିଏ ନିହାତି ସିରିଆଲ୍ କଥା ପଚାରିବାକୁ ଆସି ପରିବେଶଟାକୁ ନିହାତି ହୁମନାଇ କରି ପକାଇଛୁ ।

ଆନନ୍ଦୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ଦୋକାନୀ : (ପୁଣି ଚମକିଲା) ସିରିଅସ୍ କଥା ?

ସମର : ନାହିଁ, ନାହିଁ ସିରିଅସ୍ ମୋଟେ ନୁହଁ । କଥାଟା ନିହାତି ମାମୁଲି ।

ଦୋକାନୀ : ତାହେଲେ ପଚାରନ୍ତୁ ।

ଗଗନ : ଆଜିକି ଦଶ, ବାରଦିନ ତଳେ ମୁଁ ଆଉ ସମରବାବୁ ଗୋଟିଏ ସାଇକେଲରେ ଆସି ଆପଣଙ୍କ ଦୋକାନରେ ପହଞ୍ଚିବୁ । ସେତେବେଳକୁ ରାତି ଆଠଟା ହେବ । ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ଦୋକାନରୁ କୋରାଖଇ କିଲେ କିଣିବୁ ।

ସମର : ଆମ ଦିଜଣକ କଥା ମନେ ପଡୁଚି ?

ଦୋକାନୀ : ନା, ମନେ ପଡୁ ନେଇଁ । ଏମିତି କେତେ ଲୋକ କିଣିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଗଗନ : ଗୋଟେ କାଗଜ ପ୍ୟାକେଟ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଏଇ ଦୋକାନ ବେଢ଼ାରେ ଏଇଠି ଥୋଇଥିଲି । ଆମେ କୋରାଖଇ ନେଇ, ଚରବର ହୋଇ ଚାଲିଗଲୁ । ସେ ପ୍ୟାକେଟଟା ଆପଣଙ୍କ ଦୋକାନରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଗଲୁ ।

ଦୋକାନୀ : ସେ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ କ'ଣ ଥିଲା ?

ଗଗନ : ଗୋଟିଏ ପଲିଷ୍ଟର କନା ।

ସମର : ପଲିଷ୍ଟର ସାର୍ଟକନା ହୋଇପାରେ ନହେଲେ ଦାମିକା ଟେରିକେଟ୍ ସାର୍ଟକନା । କିନ୍ତୁ ତାଠୁ ତଳକୁ ନୁହଁ ।

ଦୋକାନୀ : ସେଦିନ ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାକେଟ୍ କେହି ଜଣେ ମୋ ଦୋକାନରେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଟା ଆପଣଙ୍କର ନୁହଁ ।

ଗଗନ : ସେଟା ଆମର ନୁହଁ ।

ଦୋକାନୀ : ସେ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ସାର୍ଟ କନା ନାହିଁ ।

ସମର : ଆଉ ତା ହେଲେ କ'ଣ ଅଛି ? ଟିକେ ଦେଖାଇଲେ ।

ଦୋକାନୀ : ବାଃ, ମୋତେ ଆପଣମାନେ କ'ଣ ବୋକା ବୋଲି ଡାକିଛନ୍ତି ?

ଗଗନ : କାର୍ତ୍ତିକ, କ'ଣ ହେଲା କି ? ଏମିତି ରାଗୁଚ୍ କାର୍ତ୍ତିକ ?

ଦୋକାନୀ : କହିଲିତ ସେ ଜିନିଷ ଆପଣଙ୍କର ନୁହଁ । ସେ ଜିନିଷ ଫେର ଦେଖାଇବି କାର୍ତ୍ତିକ ? ଯଦି କିଏ କେବେ ଜିନିଷ ଛାଡ଼ି ଯାଏ, ତା ଜିନିଷ ଏଠି ନିରାପଦରେ ରହେ । ଦଶ ବରଷ ପରେ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

ଆସିଲେ ବି ସଠିକ୍ ପ୍ରମାଣ ଦେଲେ ତା ଜିନିଷ ତାକୁ ଦିଆ
ଯାଏ ।

ସମର : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସାନ ଭାଇଙ୍କି ପଚାରିଥିଲି ସିଏ ମନା
କରିଥିଲେ । ସିଏ କହିଲେ- ସେମିତି କିଛି ପ୍ୟାକେଟ କେହି
ଛାଡ଼ି ଯାଇ ନାହାଁତି ।

ଦୋକାନୀ : ସିଏ ତ ସେଦିନ ନଥିଲା, ସିଏ କେମିତି ଜାଣିବ ? ମୁଁ
ପ୍ୟାକେଟଟାକୁ ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ରଖି ଦେଇଥିଲି । ତାକୁ ସେ
କଥା କହିବାକୁ ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ।

ଗଗନ : ଏବେ ସେ ପ୍ୟାକେଟଟା ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି ତ ?

ଦୋକାନୀ : ଅଛି । ସେ ପ୍ୟାକେଟ ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି ନ କହିଲେ ସେଟା
ଆପଣଙ୍କ ପ୍ୟାକେଟ ବୋଲି ମୁଁ କେମିତି ଜାଣିବି ?

ଗଗନ : କେବଳ ପ୍ୟାକେଟଟା ଦୂରରୁ କାଗଜ ମିଶାକି ମତେ ଦେଖାଇ
ପାରିବେ କି ?

ଦୋକାନୀ : ନା, ମୁଁ ସେ ଭୁଲ୍ କରିବି ନାହିଁ । ଦୋକାନରେ ଗ୍ରାହକମାନେ
ଜିନିଷ ଛାଡ଼ିବା ଓ ଠିକଣା ଲୋକ ଚିହ୍ନ ଜିନିଷ ଫେରାଇବା
ଏଇଟା ମୋ ପାଇଁ ନୂଆ କଥା ନୁହଁ ।

ସମର : ଆମେ ତ ପ୍ୟାକେଟ ଖୋଲିକି ଦେଖାଇବା କଥା କହୁ ନାହିଁ ।

ଦୋକାନୀ : ନା, ସେ କଥା ମୋତେ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ଆପଣ ଆମ କଥା ଟିକେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । ଆମେ
ଗୋଟିଏ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛୁ ।

ଦୋକାନୀ : ମୁଁ ସେଥିରୁ କ'ଣ ପାଇବି ? ମୋତେ ସେ ଅଡୁଆ ଭିତରକୁ
କାହିଁକି ଟାଣୁଛନ୍ତି ?

ଗଗନ : ଆମେ ଯେଉଁ ପ୍ୟାକେଟଟା ଏଠି ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଯାଇଛୁ, ସେଟା
ଆମ ନିଜର ନୁହଁ, ତେଣୁ ତା ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି, ଆମକୁ
ଭଲ ଭାବରେ ଜଣା ନାହିଁ । ସେ ପ୍ୟାକେଟଟା ଭୁବନେଶ୍ୱରର
ଜଣେ ଲୋକ ଆମ ହାତରେ ଗାଆଁରେ ରହୁଥିବା ତାଙ୍କ
ମାମୁଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲେ ।

ଦୋକାନୀ : ଏଇ ଟିକିଏ ଆଗରୁ ଆପଣ କହୁଥିଲେ ପକ୍ଷର ସାଟ୍ କନା
ଅଛି ବୋଲି ?

ଗଗନ : ସେ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କ ମାମୁ ଖଣ୍ଡେ ସାଟ୍ କନା ପାଇଁ ମୋ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

ହାତରେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇଥିଲେ । ସେ
ଭଦ୍ରଲୋକ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ ଷାଟର ଲୋକ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ
ଅନୁମାନ କରୁଥିଲି ଏଥିରେ ପଲିଷର ସାର୍ତ୍ତ କନା ଥିବ ।

ସମର : ପ୍ୟାକେଟଟା ଆମେ ଖୋଲିବାକୁ ସମୟ ପାଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
ହାତକୁ ଲାଗୁଥିଲା ସେଥିରେ ପଲିଷର କନା ଥିବା ପରି ।

ଗଗନ : ଅନ୍ତତଃ ପ୍ୟାକେଟଟା ଆମକୁ ଦୂରକୁ ଦେଖାନ୍ତୁ । ଆମେ ଦେଖୁଁ
ଯଦି ସେ ପ୍ୟାକେଟଟା ଆମର ହୋଇଥିବ ତାହେଲେ ଆମେ
ଯାଇ ସେ ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ପଚାରି ଆସିବୁ ତା ଭିତରେ କ'ଣ
ଅଛି ବୋଲି ?

ଦୋକାନୀ : ଆଛା ଠିକ୍ ଅଛି, ଦେଖାଉଛି । ଦେଖିଲେ ଏଇଟା ଆପଣଙ୍କ
ପ୍ୟାକେଟ୍ ?

ଗଗନ : ହଁ, ହଁ । ଏଇଟା ଆମର । କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ
ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର ଉଲ୍ ସୂତା ଗୁଡ଼ାଯାଇଥିଲା । ସେ ଖଣ୍ଡକ
କୁଆଡେ ଗଲା ?

ଦୋକାନୀ : ଏଇଠି, ଏଇ ଥାକରେ ଅଛି । ମୁଁ ଏ ଉଲ୍ ସୂତାଟା ଫିଟାଇ
ଥାକରେ ପକାଇ ଦେଇଥିଲି । ଦେଖିଲେ ଏଇ ସୂତାଟା ତ ?

ସମର : ହଁ, ସେଇଟା ।

ଦୋକାନୀ : ନିଅନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ୟାକେଟ୍ ।

ସମର : ଆଉ କିଛି ପ୍ରମାଣ ଦରକାର ନାହିଁ ?

ଦୋକାନୀ : ପ୍ରମାଣ ମିଳିଗଲା ।

ଗଗନ : କି ପ୍ରମାଣ ପାଇଲେ ?

ଦୋକାନୀ : ଏଇ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଉପରେ ଯେ ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର ଉଲ୍ ସୂତା ଖଣ୍ଡେ
ଗୁଡ଼ା ଯାଇଥିଲା ଆପଣ ସେ କଥା କହି ଦେବାରୁ ମୁଁ ପ୍ରମାଣ
ପାଇଗଲି । ନିଅନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ୟାକେଟ୍ ।

ଗଗନ : ଧନ୍ୟବାଦ ।

ସମର : ଆମେ ଏଥର ଆସୁଛୁ ଆଜ୍ଞା ।

ଦୋକାନୀ : ମୁଁ ଏତେ କଥା ପଚାରିଲି ବୋଲି କିଛି ଭାବିବେ ନାହିଁ ।

ଗଗନ : ସେଇଟା ତ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏଥିରେ ଭାବିବାର କ'ଣ
ଅଛି । ପ୍ୟାକେଟଟା ଫେରି ପାଇଥିବାରୁ ଆମେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ।
ଆମେ ଏଥର ଆସୁଛୁ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣି

ଦୋକାନୀ : ହଉ ଆପଣ ଯାଆନ୍ତୁ ।

ସମର : ଗଗନବାବୁ ! ଖୋଲିଲ ଦେଖୁ ସେ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି ?

ଗଗନ : ଏମିତି ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛ କାହିଁକି ? ଟିକେ ଯାତକୁ ଆସ ।
(ହୁହେଁ ଦୋକାନୀରୁ କିଛି ଦୂରକୁ ଗଲେ)

ସମର : ହଁ, ସେଇଠି ଖୋଲ ।

ଗଗନ : ଖୋଲୁଛି । (କାଗଜ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଖୋଲିଲେ)

ସମର : ଆରେ ଏଇଟା ତ ଗୋଟେ ସାର୍ଟ ପରି ଦିଶୁଛି ।

ଗଗନ : ହଁ ତ ଏଇଟା ଗୋଟେ ପୁରୁଣା ରଦିଆ ସାର୍ଟ ।

ସମର : ଫିଟାଇଲ ଫିଟାଇଲ ଦେଖିବା । ଭଲ କି ଫିଟଇନା ?

ଗଗନ : ଦେଖୁନା ଦେଖ ।

ସମର : ଆରେ (ଚମକିପଡ଼ି) ଏଗାତ

ଗଗନ : ଏ ସାର୍ଟରେ କ'ଣ ଗୋଟେ କଣା...

ସମର : ଆହୁ ଗଗନ ବାବୁ ! ବୃନ୍ଦାବନ ବାବୁ ଏତେ ବଡ଼ ଚାକିରି କରିଛନ୍ତି, ଏତେ ଆର୍ତ୍ତରେ ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ନିଜ ମାମୁଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଚିରା ସାର୍ଟ । ମୁଁ ତ କିଛି ଭାବି ପାରୁନାହିଁ । ଏ ବଡ଼ ଲୋକମାନେ ନିଜକୁ କ'ଣ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି ?

ଗଗନ : ତମେ ବଡ଼ ଲୋକ କାହାକୁ କହୁଛ ସମରବାବୁ ? ଏମାନଙ୍କ ଟକଟକ ପୋଷାକର ଘୋଡ଼ଣି ଭିତରେ ଯେଉଁ ମଣିଷଟି ମାନ ଲୁଚିଛନ୍ତି ସେମାନେ ନିହାତି ଛୋଟଲୋକ । ନିହାତି ଅମଣିଷ ।

ସମର : ଧରଣୀମାମୁ କିନ୍ତୁ ଏମାନଙ୍କରୁ ମନରେ ଢେର ବଡ଼ । ଢେର ମହତ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ମଣିଷଟା ।

ଗଗନ : ଏଇ ପୁରୁଣା ସାର୍ଟର କଣା ଭିତରେ ଦୂରକୁ ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ ଚାହିଁ ସମର ବାବୁ ! କ'ଣ କିଛି ଦେଖିପାରୁଛ ?

ସମର : ନାଁ, ମୁଁ କିଛି ଦେଖି ପାରୁନେଇଁ ।

ଗଗନ : କିଛି ଦେଖି ପାରୁନା ?

ସମର : ନାଁ ।

ଗଗନ : ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏ ଚିରା ସାର୍ଟର କଣା ଭିତର ଦେଇ ଧରଣୀ ମାମୁଙ୍କ ସରଳ, ନିଷପଟ ହସହସ ମୁହଁଟା ଦେଖି ପାରୁଛି । ମୁଁ ଶୁଣି ପାରୁଛି ତାଙ୍କର ଆନ୍ତରିକତା ଭରା କଥା ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପତି

(ଅତରାଳରୁ ଧରଣୀମାମୁକ କଷ୍ଟ ସ୍ୱର) - ତୋ ମାଉଁ
 ଯେମିତି ଅବୁଝା ହଉଛି, ତୁ ବି ସେମିତି ଅବୁଝା ହେବୁ ? ମୁଁ
 କେମିତି ଭୁବନିଶ୍ୱର ଯିବି ? ମୋ ଭଣଜାର ଗୋଟେ ମାନ
 ସନମାନ ଅଛି । ପ୍ରତିଦିନ ତା ଘରକୁ କେତେ ବଡ଼ବଡ଼ ଲୋକ
 ଆସୁଥିବେ । ତା ଘରେ ଚପରାଣି ଅଛି, ତାର ନିଜର ମଟର
 ଗାଡ଼ି ଅଛି । ସିଏ ଯୋଉ ଘରେ ଭଡ଼ାରେ ଅଛି ସେ ଘର
 ଭଡ଼ା କୁଆଡ଼େ ଚାରି ହଜାର କି ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା । ମୁଁ
 ଖାଲି ଦିହଟାରେ ତା ଘରକୁ କେମିତି ଯିବି ? ପୁରୁଣା ଦିହରେ
 ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଲେ ମୋ ଭଣଜାର ମୁହଁ ତଳକୁ ହବ ନେଇଁ ?
 ତୁ ଏ ଚିଠିଟା ନେ । କାଲି ସକାଳେ ଯେମିତି ହେଲେ ଆମ
 ବୃନ୍ଦାବନକୁ ଦବୁ । ଏ ଚିଠି ପାଇଲେ ସିଏ ତୋ ହାତରେ
 ଗୋଟେ କାମିତି କନା ଦବ । ତୁ ସେ କାମିତି କନା ଆଣିଲେ
 ମୁଁ ସେଇଥିରେ କାମିତି କରିବି । ତାକୁ ପିନ୍ଧିକି ତୋ ସାଙ୍ଗରେ
 ଭୁବନିଶ୍ୱର ଯିବି ।

ଗଗନ : କିନ୍ତୁ ଏଇ ବୃନ୍ଦାବନମାନେ ଯେତିକି ଉପରକୁ ଉଠି ନିଜ
 ଲୋକଙ୍କ ଠାରୁ ସେତିକି ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି । ଏତେ ଉପରୁ
 ତଳ ଜିନିଷ ଝାପୁସା, ଝାପୁସା ଦିଶେ । ସେମାନଙ୍କ ଆକାଶରୁ
 ସ୍ନେହ ଆଉ ସଂପର୍କର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦୁବି ଯାଇ ତାଙ୍କ ଚାରି ପାଖରେ
 ଘେରି ଯାଏ ମୁହଁସଂଚର ଅନ୍ଧାର । ସେମାନେ କାହାର ମୁହଁ
 ଚିହ୍ନି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ
 ଯେ ସେମାନଙ୍କର ଏ ଉତ୍ତାଣ ସବୁ ଦିନିଆ ନୁହଁ । ଦିନେନା
 ଦିନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ହେବ ।

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟିକ ଜନ୍ମ : ୧୯୪୬
ମସିହା, ଏପ୍ରିଲ ୧୧ ତାରିଖ । ସ୍ଥାନ :
ନିମ୍ବପ୍ରସାଦ, ବେଙ୍ଗାଳା । ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟି କଣେ
ବିଶିଷ୍ଟ ରାଜିକ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନାଟ୍ୟକାର ।

ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚିତ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ପୁସ୍ତକ :

□ ଧୂତିଚୂଡ଼	□ ମୁହଁ ସଂଜ
□ ଅନେକ ମୁହଁ	□ ଅନ୍ୟ ଅରଣ୍ୟ
□ ଷାଢ଼ୀ	□ ଚରିତ୍ରର ଚିତ୍ରାବଳୀ

ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚିତ ବେତାର, ଦୂରଦର୍ଶନ ଓ ମଞ୍ଚ ନାଟକ :

□ ଅନ୍ୟ ଏକ ପିଲାଟି (ସର୍ବକାରତାୟ ବେତାର ନାଟକ ରଚନା ପ୍ରତିଯୋଗିତା
୧୯୯୫-୯୬ ରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ଭାବେ ପୁରସ୍କୃତ)	
□ କାଳି ପବ୍ବୁଆର କୁମି (ସର୍ବକାରତାୟ ବେତାର ନାଟକ ରଚନା ପ୍ରତିଯୋଗିତା
୧୯୯୨-୯୩ରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ଭାବେ ପୁରସ୍କୃତ) (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)	
□ ରେଖାଚିତ୍ର ଆକାଶବାଣୀ ବାର୍ଷିକ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ ଲବ୍ଧ ୧୯୯୨ ରେ
ମେରିଟ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ପ୍ରାପ୍ତ (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)	
□ ହରିଯାଉଥିବା ମଣିଷ	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ପ୍ରତାକ୍ଷରେ ପରାକ୍ଷିତ	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ଦୁଇ ବିରାଟ	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ଆକାଶର ରଙ୍ଗ	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ଚନ୍ଦ୍ର	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ଖାତିହାତର ଛବି	- (ପୁସ୍ତକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ)
□ ଆଲୋକର ଅନ୍ଧକାର	□ ଅମୁହାଁ ଦେଉଳ
□ ଅନ୍ୟ ଅରଣ୍ୟ	□ ମୁହଁ ସଂଜ
□ ଯତ୍ନ	□ କାଳି ଆଦି କାଳି
□ ନାଟକର	□ ଆରାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ
□ ଚିତ୍ତି	□ କୁଣିଆ ଝମେଲା
□ ଆଦିତ୍ୟେଶ୍ଵର	□ ଝିଅଦେଖା
□ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ବାବ	□ ରତ୍ନ
□ ଶ୍ରେଣୀ	□ ଧୂର୍ଘାପଦାର
□ ଆନୁଆଲ୍ ପଦ୍ମବନ	□ ଦୃଷ୍ଟି
□ ଆଦିତ୍ୟ ଅପରାଧ	□ ଝଡ଼ଗୁଡ଼ ଦୁଇଟି ପୁଲ
□ ନୂଆ ସକାଳ	□ ଅବୁଝା ରାଜା
□ ସିନ୍ଦୂ	□ ସଂପର୍କର ଚିନିଷାର
□ ପରିତ୍ୟକ୍ତ	□ ଅନ୍ଧାର ଆକର୍ଷଣ